

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sosyal Hizmet Anabilim Dalı

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİNDE EĞİTİM GÖREN
ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN PROFİLİ,
İHTİYAÇLARI VE SORUNLARI**

Razieh GHANBARY

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2017

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİNDE EĞİTİM GÖREN ULUSLARARASI
ÖĞRENCİLERİN PROFİLİ, İHTİYAÇLARI VE SORUNLARI

Razieh GHANBARY

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sosyal Hizmet Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2017

KABUL VE ONAY

KABUL VE ONAY

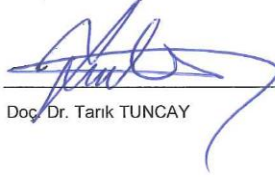
Razieh GHANBARY tarafından hazırlanan "Hacettepe Üniversitesinde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunları" başlıklı bu çalışma, 16. 05. 2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Emrah AKBAŞ (Başkan)

Doç. Dr. Ercüment ERBAY (Danışman)

Doç. Dr. Tarık TUNCAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

Prof. Dr. Sibel BOZBEYOĞLU

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun 1. yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

16. 05. 2017

Razieh GHANBARY

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

- Tezimin/Raporumun tamamı dünya çapında erişime açılabilir ve bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir.
(Bu seçenekle teziniz arama motorlarında indekslenebilecek, daha sonra tezinizin erişim statüsünün değiştirilmesini talep etmeniz ve kütüphane bu talebinizi yerine getirirse bile, teziniz arama motorlarının önbelleklerinde kalmaya devam edebilecektir)
- Tezimin/Raporumuntarihine kadar erişime açılmasını ve fotokopi alınmasını (İç Kapak, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) istemiyorum.
(Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir, kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir)
- Tezimin/Raporumun 16/05/2018 tarihine kadar erişime açılmasını istemiyorum ancak kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisinin alınmasını onaylıyorum.
- Serbest Seçenek/Yazarın Seçimi

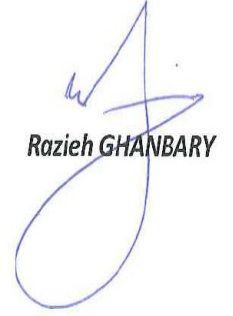
16. 05. 2017

Razieh GHANBARY

ETİK BEYAN

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Tez Danışmanının Doç. Dr. Ercüment ERBAY danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

Razieh GHANBARY

En Kıymetlim.... Eşim Hamed'e

ÖZET

GHANBARY, Raziéh. Hacettepe Üniversitesinde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunları, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2017.

Çalışmanın genel amacı, Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin profilini belirlemek, ihtiyaçlarını ve sorunlarını anlamak üzere Hacettepe Üniversitesi (Ankara) örnek alınarak gerçekleştirmektir.

Çalışmamız nicel çalışma ve tarama modeliyle yapılmıştır. Hacettepe Üniversitesi Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı’ndan uluslararası öğrencilerin e-mail adresleri alınarak tüm öğrencilere elektronik anket gönderilmiştir.

Çalışma, öğrencilerin sosyal, kültürel ve psikolojik uyum sorunlarını, uyum sürecindeki uluslararası öğrenciyi etkileyen faktörleri, eğitim dışında çalışma hayatını sürdürmesi göz önünde bulundurularak memnuniyet durumları, genel olarak öğrencilerin ihtiyaçlarını ve sorunlarını tanımlamak amacıyla durum analiz edilmiştir. Böylece Hacettepe Üniversitesi’nde 2015-2016 öğretim yılında lisans ve lisans üstü programlarında öğrenim görmekte olan 1919 öğrenciye anket gönderilmiştir.

Veriler ‘‘SPSS Versiyon 23.0’’ paket programıyla analiz edilmiştir. Anlamlılık katsayısı 0,05 alınıp tablolarda güvenilirlik için Ki-Kare Bağımsızlık Testi kullanılarak yorumlanmıştır.

Bulgulara göre katılımcıların büyük çoğunluğunun sırasıyla Endonezya, İran ve Azerbeycan’dan geldiği, yine aynı çoğunluğun erkek, bekar ve Türkçe bilen öğrenciler olduğu bulgulanmıştır. Üniversitedeki sportif ve sosyal faaliyetlere katılmadıkları, ilk sırada özel, ikinci olarak devlet yurtlarında barındıkları, öğrencilerin çoğunun burslu olduğu ve ekonomik kaynaklarının sadece aileleri olduğu, aileleri tarafından gönderilen paranın yetersiz kaldığı, hepsinin Türkiye’de ve Hacettepe Üniversitesi’nde öğrenim görmekten memnun oldukları, ancak en çok eğitim dili farklılığı, üniversite ve kaldığı

yerin uzaklığı, dersleri anlamada güçlük çektikleri, eğitim sonrası kendi ülkelerine dönmeyi planladıkları bulgulanmıştır.

Katılımcıların ekonomik sorunlarla karşılaştıkları, gelir düzeylerinin sosyal, kültürel ve psikolojik uyum düzeylerine etki ettiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre, uyumlarının daha yüksek olduğu, Türkiye’de buldukları süre, barındıkları yer, öğrenim görmekten memnun olup olmama, yaşları, yardım arama tutumları, psikolojik ihtiyaçları ve uyum düzeylerinde, bu değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Sonuç olarak, bu çalışma Türkiye’de ve Hacettepe Üniversitesinde yükseköğrenim gören uluslararası öğrencilerin ulaşım, maddi gelir, Türkçe dil eğitimi gibi birçok alanda öğrencinin hayatını kolaylaştırmak için her türlü iyi olanakların sunulmasına yardım sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Sözcükler

Uluslararası öğrenci, Hacettepe Üniversitesi, uyum, sosyal uyum, kültürel uyum, psikolojik sorunlar

ABSTRACT

GHANBARY, Razieh. Profile Needs and Problems of The Education Clients International Students of Hacettepe University, Master's Thesis, Ankara, 2017.

The general idea of this paper are to identify the characteristics of the international students in Turkey, in order to understand the needs and Problems of the ones who are studying at the University of Hacettepe in Ankara.

This research is a quantitative survey which is been done by screening method. To collect the data needed, the E-mail address of the international students was taken from 'Hacettepe universities' Registrar's Office, and electronic questionnaires.

This study has been analyzed to identify students' needs for social, cultural and psychological adjustment problems, factors affecting international students in the adjustment process, satisfaction levels, and needs and problems of students in general. Hacettepe University sent 1919 student questionnaires to undergraduate and graduate programs in the 2015-2016 academic year.

Data analysis was done with the " SPSS Version 23.0 " package program. The significance coefficient was taken as 0.05 and interpreted using the Chi-Square Independence Test for reliability in tables.

According to findings, the majority of the participants came from Indonesia, Iran and Azerbaijan respectively, and the majority of them were male, single and Turkish-speaking students. They are satisfied that they do not participate in the sport and social activities of the university, they are firstly private, secondly they live in state dormitories, most of the students are scholarships and they are only families of economic resources, the money sent by their families is inadequate and they are happy to study in Turkey and Hacettepe University It was found that they had the most educational difference, the distance from the university and the place they were staying, the difficulty in understanding the lessons, and the plans to return to their own countries after the training.

Participants have come to the conclusion that they are confronted with economic problems and their income levels have influenced their social, cultural and psychological adjustment levels. In addition, no significant difference was observed in female students compared to male students, in terms of their compliance, the time they spent in Turkey, the place they were in, where they were satisfied with their education, their age, seeking attitudes, their psychological needs and their level of adjustment.

As a result, this study aims to provide international students who are studying at Hacettepe University with all kinds of good opportunities to facilitate the life of many students in the field such as transportation, material income, language education.

Keywords

International student, Hacettepe University, adaptaion, social adaptaion, cultural adaptaion, psychological problems.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM.....	ii
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	iii
ETİK BEYAN.....	iv
ADAMA.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER	x
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	xiii
TABLolar DİZİNİ	xiv
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM: ARAŞTIRMANIN BİLGİLERİ.....	3
1.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU	3
1.2. ARAŞTIRMANIN SORUNU	3
1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI	5
1.4. ARAŞTIRMANIN DENENCELERİ.....	5
1.5. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	6
1.6. SINIRLILIKLARI	7
1.7. TANIMLAR.....	7
2. BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE.....	8
2.1. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİSİ VE GENEL BİR BAKIŞ	10
2.2. KÜLTÜR.....	12
2.3. UYUM.....	13
2.3.1. Uyum Sorununun Nedenleri	15
2.4. YABANCI KÜLTÜRE UYUM VE İLGİLİ KAVRAMLAR.....	16
2.4.1. Yabancı Kültüre Uyum ve İlgili Lysgaard'In "U-Eğrisi" Yaklaşımı.....	17
2.4.2. Kültürel Şok	18
2.5. KÜLTÜREL UYUM SÜRECİNİN AŞAMALARI	19

2.6. SOSYAL UYUM.....	20
2.6.1. Sosyal Uyum ve Sosyal Dışlanma	22
2.6.2. Sosyal Uyum Sorunları	23
2.6.3. Uluslararası Öğrenci ve Uyum Sürecini Etkileyen Faktörler	23
2.6.4. Uyum Sürecinde Yabancı Öğrenci Yaşı ve Cinsiyeti	23
2.6.5. Eğitim Sisteminin Farklılığı.....	24
2.6.6. Yabancı Dil Olarak Türkçe	25
2.6.7. Barınma, Yurt Yaşantısı.....	27
2.6.8. Arkadaş Çevresi ve Aktiviteler	29
2.6.9. Eğitim Dışında Çalışma Hayatı.....	30
2.7. PSİKOLOJİK UYUM.....	30
2.8. SOSYAL HİZMET, GENÇLİK- KÜLTÜR VE KÜLTÜREL FARKLILIK- UYUM	32
3. BÖLÜM: YÖNTEM.....	34
3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	34
3.2. ÇALIŞMA EVRENİ.....	34
3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	34
3.4. ETİK KONULAR.....	35
3.5. VERİ TOPLAMA SÜRECİ	36
3.6. VERİLERİN İŞLENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ	36
4. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM.....	37
4.1. HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ'NDE EĞİTİM GÖREN ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN SOSYO-DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR:.....	37
4.2. HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ'NDE EĞİTİM GÖREN ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN PROFİLİ, İHTİYAÇLARI VE SORUNLARIYLA İLİŞKİLİ BULGU VE YORUMLAR.....	52
5. SONUÇLAR	102
6. TARTIŞMA.....	106
7. ÖNERİLER	109
KAYNAKÇA	112

EKLER.....	119
Ek-1 Etik Kurul İzni	119
Ek-2 Tez Orijinallik Raporu	120
EK-3 Gönüllü Katılım Formu	121
Ek-4 Görüşme Formu Türkçe.....	122
Ek- 5 Görüşme Formu İngilizce.....	127
EK 6- ÖZGEÇMİŞ	132

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

İİBF: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

KYK: Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu

Tömer: Türkçe Öğrenim Araştırma ve Uygulama Merkezi

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Yaşları	37
Tablo 2. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Cinsiyetleri	38
Tablo 3. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Medeni Durumları	39
Tablo 4. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Türkçe Bilip Bilmediklerine Göre Dağılım.....	40
Tablo 5. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Türkiye'de Kaldıkları Süre ile İlgili Dağılım	41
Tablo 6. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Yüksek Öğretim Programına Göre Dağılım.....	42
Tablo 7. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Fakülteleri/Enstitülerine Göre Dağılım.....	42
Tablo 8. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Eğitim Sürecinde Bir İşte Çalışması Durumuna Göre Dağılım.....	43
Tablo 9. Hacettepe Üniversite'sinde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Aylık Gelir Dağılımı	43
Tablo 10. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Aylık Harcamalarına Göre Dağılım	44
Tablo 11. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Burs Alıp Almadığına Göre Dağılım.....	44

Tablo 12. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Eğitim Sürecinde Aileniz Sizi Mali Açıdan Destekliyor mu?	45
Tablo 13. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Türkiye'de Kaldıkları Yere Göre Dağılım.....	45
Tablo 14. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Dağılım	46
Tablo 15. Diğer Kişisel Bilgiler	49
Tablo 16. Farklı Yaştaki Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi.....	52
Tablo 17. Uluslararası Kadın ile Erkek Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi.....	57
Tablo 18. Bekar ile Evli Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi.....	62
Tablo 19. Ne Kadar Süredir Türkiye'de Olduğu Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi	65
Tablo 20. Öğrenim Görmekte Olduğu Program Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi	71
Tablo 21. Eğitim Sürecinde Herhangi Bir İşte Çalışma Durumu Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi	76
Tablo 22. Aylık Geliri Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi.....	80
Tablo 23. Aylık Yaptığı Harcama Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi.....	85

Tablo 24. Eğitim Sürecinde Ailesi Tarafında Mali Açıdan Desteklenme Durumu Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi 92

Tablo 25. Herhangi Bir Yerden Burs Alma Durumu Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi 96

GİRİŞ

1992 yılında Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin dağılmasından sonra dünya coğrafyasında yeni bir süreç başlamış ve ardından Türkî Cumhuriyetlerin bağımsızlığını ilan etmesiyle Türkiye, Türk Devletleri ve akraba olduğu topluluklar ile pek çok alanda iş birliğine girmiştir. Bu alanlardan en önemlisi eğitim iş birliğidir, en somut örneklerinden biri ise “Büyük Öğrenci Projesi” dir. Bu proje ile 1992 yılından bu yana Türkiye'ye Türk Cumhuriyetleri ve akraba topluluklarından ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde öğrenciler gelmektedir (Çöllü ve Öztürk, 2010).

Dünyada yabancı öğrencilerin en çok tercih ettiği ülkelere bakıldığında; ABD, İngiltere ve Fransa'nın ilk üçte yer aldığı görülmektedir (Paksoy. H., Paksoy. S., Özçalıcı, 2011). Türkiyenin, Asya ve Avrupa kıtaları arasında bir köprü görevi görmesi; farklı medeniyetlerden kişilerin bir arada yaşamasını gerekli kılmıştır. Türkiye ne tam olarak Asya'ya ne de tam olarak Avrupa'ya aittir. Yabancı öğrencilerin bu ülkede kendilerine ait bir şeyler bulabilmesi mümkündür. Bu durumun olumlu yanlarının olmasının yanısıra; bazı çatışmaları da kaçınılmaz hale getirdiği görüşünü savunanlar söz konusudur (Huntington, 1996, akt. Paksoy vd, 2011).

Günümüzde üniversitelere yabancı öğrenci kabulü en temel zorluklardan biri haline gelmiştir. Bir yandan uluslararası öğrencilerin, üniversitelere başlamasının faydaları ve olumlu etkileri üniversiteleri dışardan öğrenci kabulüne daha ılımlı fakat aç gözlü yapmışken diğer yandan uluslararası öğrenciler hedef ülke ve üniversitelerin seçiminde daha duyarlı hale gelmişlerdir. Öğrenciler geniş bir yelpaze ile yüz yüzedir bu nedenle ilk olarak kendi isteklerini ve pozisyonlarını, ikinci olarak ise ülkelerin çekiciliğini göz önünde bulundurarak üniversite seçimlerini yapmaktadırlar (Sorkhabi ve Timuri, 2015).

Son yıllarda hem dünyada hem de Türkiye'de yabancı uyruklu öğrenci sayısında kayda değer değişiklikler görülmektedir. Son yıllarda Türkiye diğer sektörlerde olduğu gibi eğitim sektöründede özellikle Türk Cumhuriyetleri ve akraba olduğu topluluklar ile komşu ülkelerden gelen öğrenciler için bir cazibe merkezi haline gelmiştir (Kıroğlu, Kesten & Elma, 2010).

Yıldıran, Özkan & Büyükyılmaz'ın (2016), araştırmasında, üniversitelerin hem her iki öğrenci profiline adil şekilde davranmaları hem de eğitim kalitesini düşürmemeleri önemli bir konudur. Unutulmaması gereken diğer bir konu da üniversite yönetimi bunları sağlarken üniversite personellerinin performansları ile memnuniyetlerinin düşürülmeden işlerin yürütülmesi, yönetilmesi ve denetiminin yapılması gerektiği görüşüdür. Başka ülkede eğitim görmek her ne kadar güzel olsada, öğrencilerin başta atlatması gereken çeşitli psikolojik problemlerle karşılaşacakları gerçeği de bulunmaktadır. Öğrenciler üniversite eğitimi ile yeni bir kültüre uyum sağlamak zorundadırlar (Arthur ve Flynn, 2011, s. 224). Bunun sonucunda kendi kültüründen çok farklı bir ülkeye giden öğrenciler kültür şoku ile karşılaşmaktadır.

Üniversite hayatı, öğrenciler için yeni başlayacakları bir dönem olarak öğrencilerin üniversite hayatının çetin koşullarına ayak uydurmaları ve uyum sağlamalarını gerektiren bir dönemdir. Uluslararası öğrencilerin kendi imkanları ile ya da burslu olarak farklı bir ülkeden gelip ailelerinden ayrılarak yurtlarda yaşamaya başlamaları, yabancı bir ortama uyum sağlamaları konusunda daha fazla güçlük çekmelerine sebep olabilir. Yeni bir yabancı ülke ve sosyal hayata başlamakla beraber kendilerini yalnız hissedebilirler, bu durum onların kişisel uyumlarını doğrudan etkileyebilir. Öğrencilerin farklı dil, kültür, eğitim sistemi ve yeni bir ülke, yeni arkadaşlıklar edinme, sosyal ve kültürel hayata atılma gibi faktörleri öğrencilerin çeşitli ihtiyaçlar ve sorunlarla karşılaşmalarını normal olarak açığa çıkartacaktır. Önemli olan bu ihtiyaçları tanımlamak ve uyum sürecini kolaylaştırmaktır.

Bu çalışmanın uluslararası öğrencilerin ihtiyaçları ve sorunlarına dikkat çekmek anlamında literatüre önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırma, Türkiye'de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin profili, ihtiyaçları ve her türlü sorunlarını anlamak amacıyla Hacettepe Üniversitesi örnek olarak gerçekleştirilmiştir.

1. BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN BİLGİLERİ

1.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU

Özellikle son yıllarda çok farklı ülkelerden gelen uluslararası öğrencilerin, yabancı ülkelerden geldikleri için, farklı bir eğitim sistemi, farklı kültürde yaşama, Türkçeyi yeterli konuşamama ve ekonomik problemlerle karşılaşmaları gibi etmenlerle karşı karşıya kalması, onların üniversiteye ve çevreye uyumlarını zorlaştırmakta ve akademik başarılarını da etkilemekte olduğundan -bir uluslararası öğrenci olarak- onların ihtiyaçları ve sorunları ile karşılaşp bu türden bir çalışmanın gerekliliği görülmüştür.

Bu araştırmada üzerinde durulacak olan nokta, Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin sorunlarını ele alma konusu ve onların sorunları ile başetme yollarını araştırırken Hacettepe Üniversitesi örneklemini alarak mevcut durumun analizi ve irdelenmesidir.

1.2. ARAŞTIRMANIN SORUNU

Türkiye’de Uluslararası öğrenci nüfusu son yıllarda önemli derecede artmıştır. Bu artış beraberinde bir dizi sorunları da getirmiştir. Bunlar arasında önemli bulduğum konu uluslararası öğrencilerin profili, ihtiyaçları ve sorunlarıdır.

Türkiye 1990’lı yılların başına kadar üniversite öğrenimi görmek üzere yurtdışına öğrenci gönderen bir ülke iken bu durum 1990’lı yıllarının başında değişmeye başlamış ve üniversitelerde daha fazla yabancı uyruklu öğrenci kabul eden ve her geçen gün eğitim-öğretim görmek için gelen öğrenci sayısını artıran bir ülke konumuna gelmiştir. Özellikle Türk Cumhuriyetlerinden, akraba olduğu topluluklardan ve gelişmekte olan kültür anlaşmalı ülkelerden çok sayıda öğrenci gelmektedir. Örneğin Türk bir öğrenci ABD, İngiltere, Avustralya, Fransa, Almanya’da; Azeri, Türkmen, İranlı, Kazak, Kırgız, Afgan, Moğol, Ürdün, Yunan, Makedonya, Cibuti, Mozambik, Somali, Sudan gibi pek çok ülke öğrencisi ise Türkiye’de eğitim alabilmektedir.

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) 2012 yılı istatistiklerine bakıldığında; 2011-12 eğitim-öğretim döneminde 10.841 kadın, 21.092 erkek olmak üzere toplam 31.933 yabancı uyruklu öğrenci Türkiye'de öğrenim görmekte olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin önemli bir kısmını Türk cumhuriyetleri ve Türk akraba toplulukları ile Türkiye'ye yakın ülkelerden gelen öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir. En az sayıda bulunanlar ise Uzakdoğu ülkeleri ile uzak mesafeli ülkelerden gelen öğrencilerdir (<http://www.osym.gov.tr>, 2012). Fakat son yıllarda yüksek lisans ve doktora için ALES ve YÖS sınavı ve kendi imkanları ile gelen öğrenci sayısı da artmıştır. Yabancı öğrenciler üniversiteyi kazandıktan sonra ya da mülakatları kazandıktan sonra kayıt yaptırıp, sonrasında dil bilmeyenler, Türkçe Öğrenim ve Araştırma Merkezlerinde (TÖMER) Türkçe dil hazırlık kursları almakta ardından öğrenim görecekları üniversitelere devam etmektedirler. Yüksek lisans ve doktora için gelen öğrencilerden kesin kayıt olmadan önce TÖMER sınavı notu istenmektedir. 21.11.2011 tarihi itibarı ile TÖMER'e devam edenler, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri olmak üzere toplam 6.639 Türk Cumhuriyetleri ve akraba topluluklarından gelerek öğrenim gören devlet burslu öğrenci ile 27.12.2011 tarihi itibarıyla 3.433 MEB (hükümet) burslu olarak eğitim alan yabancı uyruklu öğrenci, burslu olarak öğrenim görmektedir (<http://sgb.meb.gov.tr>, 2012).

Türk Cumhuriyetleri ve Akraba Toplulukları öğrencilerinin Türkiye'deki eğitimleri, Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu ve Emniyet Genel Müdürlüğü, Yüksek Öğretim Kurulu ve Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunda içinde bulunduğu geniş bir koordinasyon ağı içerisinde gerçekleştirilmektedir.

Özellikle son yıllarda yabancı ülkelerde eğitim görmek gençler tarafından beğeni kazanmıştır, öğrencilerin ülkelerinden geldikleri andan itibaren uluslararası öğrenci olan bireyler toplumla bütünleşmede sorun yaşamaktalar; ikamet izni, sigorta işlemleri, mali sorunlar ve burs imkanlarının kısıtlılığının yanı sıra üniversite ile ilgili yaşadıkları sorunlar, ev ve yurt, dil ve iş bulma konusunda da sıkıntı yaşamaktadırlar. Başka ülkelerden Türkiye'yi eğitim için tercih edenlerin, eğitim gördükleri şehir ve üniversitede çeşitli problemler yaşadıkları ve çaresiz kaldıkları görülerek, Türkiye'ye kolaylıkla uyum

sağlamaları ve öğrencilik dönemini güzel geçirebilmeleri için Türkiye’den ve burda eğitim görmekten memnun olmaları, daha sonrasında iyi bir izlenim bırakarak öğrenci akışını kolaylaştıracakları düşünülmektedir. Bu sorunlar farklı bir ülkeden geldikleri için kültür farklılığından, sosyal ve kültürel çevre değişikliğinden, siyasi bakıştan kaynaklanabilir. İhtiyaçları ve sorunları tanımak, başetme yollarını vurgulamak, sosyal adalet bakışı ve hak temelli yaklaşıma dayanarak bireylerin haklarını elde etmeleri için sosyal hizmet eğitimini gerçek anlamda tanıtmak sosyal bilimlerin ilgi alanında olan bir olgudur. Bu sorunlar kişsel, psikolojik, mali ve kültürel sorunların beraberinde tek bir sosyal yaşam sorunu olarak eğitim dönemini etkileyerek bir eğitim sorunu olmuştur.

Dolayısıyla tüm açıklamalardan yola çıkarak bu araştırmanın sorunu, Türkiye’de eğitim gören uluslararası öğrencilerin profili, ihtiyaçları ve sorunlarının ortaya çıkarılmasıdır.

1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın genel amacı ve üzerinde durulacak olan nokta, Türkiye’de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin profili, ihtiyaçları ve eğitim döneminde karşılaştıkları maddi ve maanevi sorunlarını, ailevi sorunlarını, kaldıkları yeri, arkadaş çevrelerini, eğitim dili ve sistemi farklılığını, üniversitede yaşadıkları sorunları ve ulaşım sorununu, kabaca sosyal ve kültürel yaşam ile ilgili yaşadıkları tüm sorunları anlamak amacıyla Hacettepe Üniversitesi’ni örnek alarak gerçekleştirmektir.

1.4. ARAŞTIRMANIN DENENCELERİ

Araştırmanın denenceleri şunlardır:

Uluslararası öğrencilerin yaşları ile yerel halka yönelik görüşleri arasında ilişki vardır.

- Uluslararası öğrencilerin cinsiyetleri ile yerel halka yönelik görüşleri arasında ilişki vardır.
- Uluslararası öğrencilerin medeni halleri ile yerel halka yönelik görüşleri arasında ilişki vardır.

- Uluslararası öğrencilerin geldikleri ülke ile yerel halka yönelik görüşleri arasında ilişki vardır.
- Uluslararası öğrencilerin çalışıp çalışmaması ile ekonomik durumları arasında ilişki vardır.
- Uluslararası öğrencilerin ikamet ettikleri yere göre sosyal uyumlarında farklılık vardır.
- Uluslararası öğrencilerin ikamet ettikleri yere göre sosyal-kültürel uyumlarında farklılık vardır.
- Öğrencilerin Türkiye’de yakın arkadaşlarının olup olmadığına göre sosyal uyumları arasında bir farklılık vardır.
- Öğrencilerin Türkiye’deki ihtiyaçları ile kendi ülkelerindeki üniversite öğrencilerinin ihtiyaçları arasında bir farklılık vardır.
- Uluslararası öğrencilerin daha önceden Türkçe bilip bilmemeleri (Tömer) ile sosyal uyumları arasında ilişki vardır.
- Uluslararası öğrencilerin yerel halkla farklılıklarına dair düşünceleri ile yurt yaşantıları arasında ilişki vardır.
- Uluslararası öğrencilerin okulda psiko-sosyal danışmanlık aldıkları kendi ülkeleri ile ilişkisi vardır.
- Öğrenci kulüpleri, uluslararası öğrencilerin sosyal uyumları ile ilişkilidir.
- Okullarda uluslararası öğrencilere sunulan hizmetler bu öğrencilerin Türkiye’ye bakış açıları ile ilişkilidir.
- Uluslararası öğrencilerin okul performansları ile okullarda yabancı öğrenciye bakış arasında ilişki vardır.
- Uluslararası öğrencilerin herhangi bir yerden burs alıp almadıkları ile yaşadıkları sosyal- kültürel ve psikolojik sorunlar arasında ilişki vardır.

1.5. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Türkiye’de yükseköğretim, ortaöğretimden sonraki en az iki yıllık eğitimi kapsamaktadır. Yükseköğretim kurumları, ön lisans, lisans, yüksek lisans veya doktora derecesi veren üniversiteler, fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuarlar ve meslek yüksekokullarıdır. Türkiye’de yükseköğretim sistemi 53 devlet, 24 vakıf (özel)

üniversitesinden oluşmaktadır ve son yıllarda üniversite öğrencilerinin sayısı yaklaşık 1.9 milyondur (<http://www.metropolkurslari.com/yabancilar-uyruklular-icin-turkiyede-yuksekokretim>). Zaman geçtikçe bu sayının artması ile birlikte uluslararası öğrencilerin profili, ihtiyaçları ve sorunlarının incelemesi önem kazanmaktadır.

1.6. SINIRLILIKLARI

Araştırmanın temel sınırlılığının sebebi; bazı ülkelerden gelen öğrencilerin, o ülkelerin özel şartlarından dolayı (siyasi bakış açısı, savaş, ekonomik kriz vb.) soruları cevaplamaktan çekinmesidir. Diğer sınırlılıkları ise dil bilgisi yetersizliği ve ulaşım sorunu oluşturmaktadır. Dil bilgisi yetersizliğinden dolayı uluslararası öğrencilerden yeni gelenler ve Tömerde olanların bir çoğu anketi cevaplamaktan çekinmişlerdir. Ulaşım sorununda, öğrenciler farklı bölümlerde ve fakültelerde oldukları ve üniversite içi ulaşımın zorluğu nedeni ile uluslararası öğrencilere ulaşmada zorluk yaşanmıştır.

1.7. TANIMLAR

Uluslararası Öğrenci- Öğrenci: bu kavramdan yabancı uyruklu olup Türkiye’de Hacettepe Üniversitesi örneğinde lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimi görmekte olan kişiler anlaşılmalıdır.

2. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

XXI yüzyıl dünyada çok sayıda sığınma hareketlerinin olduğu buna paralel olarak çokkültürlülük araştırmalarının arttığı bir yüzyıldır. Bu anlamda toplum ve içindeki nüfus grupları arasındaki ilişkilerin açıklanmasında çokkültürlülük araştırmaları önemli yer tutmaktadır. Dünyada Uluslararası öğrencilerin en çok tercih ettiği 3 ülke ABD, İngiltere ve Fransa olarak sıralanmaktadır. Bu ülkelerin tercih edilmesinin ana nedenleri arasında ülkelerin gelişmişlik seviyeleri, öğrencilere sağladıkları fırsatlar, inanç, düşünce ve fikir özgürlüğü sayılabilir.

Son yıllarda Türkiye, diğer sektörlerde olduğu gibi eğitim sektöründe de özellikle Türk Cumhuriyetleri ve akraba olduğu topluluklar ile komşu ülkelerden gelen öğrenciler için bir cazibe merkezi haline gelmiştir. Bu ülkelerden gelen öğrencilerin Türkiye'yi tercih etme nedenleri arasında kültürel ve coğrafi açıdan yakınlık, eğitimdeki kalite ve Türkiye'nin yaşamaya değer bir ülke olması gibi etkenler sayılabilir (Kıroğlu vd., 2010). Türkiye'de yükseköğrenim gören uluslararası öğrenci sayıları yıllar içinde önemli değişiklikler geçirmiştir. 1983'te 5.378 olan öğrenci sayısı, 1990'da 7.661'e, 2000'de 16.656'ya, 2012'de 43.000'e, Yükseköğretim Kurulu'nun Nisan 2014 verilerine göre ise 55.000'e ulaşmıştır (Çetinsaya, 2014, s. 66).

Uluslararası öğrenciler, kaynaklarını kendileri oluşturan ve yükseköğretime ayrılan kamu kaynaklarının gittikçe azaldığı bazı ülkelerdeki üniversiteler için önemli bir gelir kaynağı olarak düşünülse de, uluslararasılaşmanın diğer avantajlarının yanında, bu bakış açısına dayalı bir yaklaşım eksik kalacaktır. Kalite süreçlerine kazandırdığı ivmenin yanı sıra, uluslararasılaşmanın yükseköğretime en olumlu katkısı üniversite kültürüne yapacağı katkıdır. Üniversite kurumunun; her türlü görüşün özgürce dillendirildiği mekânlar olması, farklı kültür ve farklı geçmişlere sahip uluslararası öğrencilerin ülke öğrencileriyle aynı ortamları teneffüs edip etkileşmeleri, çeşitlenen kampüs ortamlarının hoşgörü iklimini sağlaması farklı uluslar arasında süregelen önyargıları kırması, yükseköğretimi her yönden zenginleştirmeye katkı yapmaktadır. Yine aynı şekilde, uluslararasılaşma yükseköğretim kurumlarının içe kapanık yapısını değiştirmek;

üniversitelerin kültürlerarası diyalog, müzakere ve etkileşimlerinin artması, araştırma ve bilgiyi paylaşma mekânlarına dönüşmesi için en uygun vasıtalarından biridir. Uluslararası niteliği artmış bir yükseköğretim alanı, bir toplumsal hoşgörü ortamı ve diyalog imkanı yaratacağı için sadece eğitim politikaları açısından değil, uzun dönemli etkileri ve sonuçları itibariyle küresel barış ve refahı desteklemek açısından da anahtar bir rol üstlenecektir (Çetinsaya, 2014, s.156- 157).

Araştırmalara göre “yabancı uyruklu öğrencilerin çoğunlunun erkek ve ailelerinin gelir düzeylerinin düşük olduğu görülmektedir. Öğrenciler kendi ülkelerine döndüklerinde Türkiye’de eğitim görmeyi çevrelerindeki akranlarına tavsiye edeceklerini belirtmişlerdir. Yaşadıkları olumsuzluklara rağmen Türkiye’deki eğitimden memnun kaldıkları söylenebilir” (Paksoy vd., 2011, s.93).

Türkiye’yi tercih etme nedenleri arasında ülkelerin gelişmişlik seviyeleri, öğrencilere sağladıkları fırsatlar, inanç, düşünce, fikir özgürlüğü sayılabilir. Yabancı bir ülkede okumak hiç kuşkusuz beraberinde birçok sorunu getirmektedir. Bu sorunlardan öne çıkanlar; toplum yapısı, eğitim sisteminin yapısı, iklim, vb. gelmektedir (Dorozhkin ve Mazitova, 2008). Türkiye ne tamamen Asya ne de tam olarak Avrupa’ya aittir. Yabancı öğrencilerin bu ülkede kendilerine ait bir şeyler bulabilmesi mümkündür. Türkiye’nin bu durumunun uluslararası öğrenciler için olumlu yanları vardır, bunlardan en önemlisi ise öğrencilerin bu ülkede çalışabilir olmalarıdır.

Türkiye’ye en çok komşu ülkelerden öğrenci gelmektedir. Bunun nedeni, bu ülkelerde konuşulan Türkçenin, Türkiye Türkçesi ile aynı ya da çok yakın olmasıdır. Çünkü, uluslararası öğrenciler Türkçe bilmedikleri zaman bir yıl hazırlık okumak zorunda kalmaktadırlar ve bu da bir yıl kayıp anlamına gelmektedir.

Başka ülkeleri ekonomik, eğitim vb. endişelerle tercih eden insanlar bir hareket içindedirler. Hareket içinde olan birey yeni geldiği ülkeye uyum sağlama problemleri ile karşı karşıya kalır. İnsanlar gittikleri yerlerde kendilerinden farklı dilde konuşan, farklı görünümde olan, inançları farklı, yemekleri farklı insanlarla karşılaşmakta ve aynı zamanda bu insanların davranışlardaki farklılıkları, zaman, mekân kullanım, dünyayı ve yaşamı nasıl algıladıklarını gözleme fırsatı da bulmaktadırlar (Gülner ve Balcı, 2010, s.449).

Çalışmanın bu bölümünde, araştırmaya bir temel oluşturulabilmesi amacıyla, öncelikle uluslararası öğrenci haklarına, uyum tanımlanmasına ve bireylerin yaşamları ile ilgili konulara ve sorunlarına, yer verilmiştir. Uluslararası öğrencilerin Türkiye’de sahip oldukları haklar ve uygulamalarına ilişkin bilgiler verebilmek amacıyla uluslararası öğrencilere sunulan hizmetler konularına değinilecektir. Son olarak ise, araştırmanın odağını oluşturan uluslararası öğrencilerin sosyal uyumu, eğitimi, sosyal uyumu açısından sosyal hizmet uygulamaları hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Eğitim için ailelerinden farklı bir yere gelen öğrencilerde, bir grubun üyesi olma, bir meslek edinme, gelecekle ilgili planlamalar ile yeni bir eğitim kademesine, yeni bir kente ve yabancı bir çevreye uyum sağlama gibi değişik sorunlar yaşanabilmektedir (Traş ve Güngör, 2011, s.262).

2.1. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİSİ VE GENEL BİR BAKIŞ

Son yirmi yıldır üniversiteler küresel ekonomik pazarın hem “oyun alanı” hem de “oyuncusu” olmaya başlamıştır (de Wit, 2002). BuS dönüşüm, üniversiteleri sosyal politikanın parçası olmaktan ziyade ekonomik politikanın bir parçası haline getirmiştir (Currie ve ark., 2003, akt. Kıroğlu vd., 2010).

Üniversite yaşamı ve üniversitede öğrenci olmak, genelde Türkiye’de ve diğer ülkelerde kaygı ve stres üretecek bir ortamın niteliğini (temelini) oluşturmaktadır. Üniversite öğrencisi, birey olarak kendi sorunları ve gelişme sorunları olan bir kişidir. Ne çocuktur ne de yetişkindir. Çocukluktan yetişkinliğe geçme döneminin sıkıntılarını yaşamaktadır. Kendi kimliğini bulma, toplumsal ve evrensel değerlerini benimseme, uzlaştırma, toplum değerlerine uyum sağlama, sosyal olgunluğa erişme durumundadır. Özgüven (1992, s.5-6) üniversite gençlerini, sosyal olgunluğa erişmenin iki önemli boyutunun “bağımsızlık” ve “cinsel kimliğine uygun davranışları kazanmak” olduğunu ifade etmektedir (akt. Özçetin, 2013, s.13).

Üniversiteler ulusal kültürün korunmasında ve sosyal hareketliliğin arttırılmasında bir araç olarak kullanılmasına rağmen; bir üniversitenin asıl işlevinin, ulusal, bölgesel ve küresel düzeyde bilgiye dayalı ekonomik hayata işlerlik kazandırmak olduğunu belirtmektedir (Beerrens, 2008, s.422). Öğrenciler üniversite eğitimleri süresince bazı

sorunlarla karşı karşıya kalıp bir takım zorluklar yaşayabilirler. Bu sorunlar onların akademik başarılarını etkileyebilir. Bu başarıyı etkileyen sorunların tanımlanması ve onların etkisinin azaltılması, yahut ortadan kaldırılması öğrencilerin başarı düzeylerini pozitif yönde etkileyebilir. Ekonomik sorunlar, bireysel özellikler, çevresel faktörler ve öğrencilerin sosyo-kültürel inançlarından kaynaklanan sorunlar, öğrencilerin eğitimde başarı düzeylerini etkileyen faktörler olarak tanımlanmaktadır.

Beceri kabiliyetinin gelişimi, duyguları yönetme, özerk olma, kimlik gelişimi, insanlarla iletişim kurma, amacın belirginleşmesi ve entegrasyon gelişimi chickering'in 7 gelişim vektörleri olarak üniversite öğrencilerini ilk geldiği günden son güne kadar olan gelişim sürecini açıklamakta önemli bir teörüdür (Pirliye, 2010, s.25).

Üniversite, çok çeşitli sorunları olan; heyecan, kaygı ve stresli bir ortamdır. Üniversite öğrencisi yetişkinliğe geçme dönemindedir. Bu dönemde kimlik arayışı, yerel değerlerini evrensel değerlerle uzlaştırma çabası, sosyal ve kişisel olgunluğa erişme çabaları baskındır. Üniversite yalnızca akademik yaşam demek değildir. Bir öğrencinin başarısı da yalnız okuldan mezun olması değil, sosyal ve kişisel açıdan amaçlarına ulaşabileceği gelişimi de sağlayabilmesidir. Üniversite gencinin her şeyden önce giderek artan bir kendi kendine denetim sürecine ve bağımsızlığa uyum sağlaması gerekmektedir. Üniversite bireye, çevresi ve sosyal çevre insanlar ile beraber çok farklı gelecektir. Farklı yerlerden gelmiş, değişik insanlarla iletişim kurmak, paylaşımlarda bulunmak gerekecektir. Bu yeni ve farklı çevrede birey kendisiyle, yapacağı işlerle ilgili birçok kararın sorumluluğunu tek başına almak durumunda kalacaktır. Bu özgürlük ilk başta çok hoş gitse de bir süre sonra sorumlulukları tek başına alma durumu bireye çok ağır gelebilir ve destek arayışına girilebilir. Yeni duruma alışmak, adapte olmak, sorunların üstesinden gelmek, bir yandan eğitim ve öğrenme işi diğer yandan bu durumlarla uğraşmak yüksek güdelenme ve kararlılık isteyen bir durumdur. Artık bireyi hiçbir konuda kontrol eden. Yönlendiren, onun adına kararlar alan kimse yoktur. Kontrol bütünüyle bireyin kendi sorumluluğundadır. Bu sorumluluğun temelinde planlı olma, zamanı iyi kontrol etme, para yönetimi, etkili karar verme ve uygulama becerisine sahip olma vardır. Bu sırada değişik görüş, davranış, yaşam felsefesi, kültür sahibi kişilerle arkadaşlık kurma ve geçinebilme, arkadaş grupları içinde yer edinme, karşı cins ile ilişkiler söz konusu olacaktır. Tüm bunların yanında bir de bireyin kendi tarzını oluşturma, bir başka deyişle kendine özgü bir kişilik, kimlik geliştirme ve yaşam felsefesi

oluşturma çabasının da sürececek olması bir sorun olacaktır. Önceki eğitim yaşantılarından akademik, kişisel ve sosyal yönlerden farklı olan üniversite yaşantısında, bu farklılıkların neler olduğu ve nasıl başedebileceğini bilmek uyum sürecini kolaylaştıran etkenlerden biridir (Tutkun, 2006, akt. Pirliyev, 2010, s.27).

İçinde yaşanan yüzyıldaki hızlı değişme ve gelişmeler insan yaşamını olumlu ve olumsuz birçok yönden etkilemektedir. İnsanlar, bu hızlı gelişme ve değişmeye uyum sağlamaya çabalarken çoğu zaman kendi iyilik hallerini göz ardı edebilmektedirler. Özellikle yarının toplumunu yönetecek olan gençliğin yetiştiği üniversite de stres ve kaygı yaratan bir ortam niteliği taşımaktadır. Bu nedenle öncelikle üniversite öğrencilerinin kendilerini geliştirecek bilgi, anlayış ve beceriye sahip olmaları beklenmektedir (Doğan, 2006, s.121, akt. Özçetin, 2013).

Üniversite eğitimi, gençlerin sağlıklı bir kimlik geliştirebilmeleri açısından özel bir önem taşımaktadır. Çünkü üniversite eğitimi gençlerin, toplumun etkili bir üyesi olarak hayata atılmalarını amaçlayan formal eğitim sürecinin son aşamasını oluşturmaktadır. Bu aşamada birey, kimlik algısı açısından çok önemli olan bir meslek kazanmakta; kendi ayakları üzerinde daha sağlam durabilme olanağı kazanmaktadır (Ercan, 1998, akt. Özçetin, 2013).

Uluslararası öğrencilerin üniversitede başarılı olması, başta öğretim üyeleri olmak üzere, yurt yöneticileri, oda ve sınıf arkadaşları ile iyi ilişkiler kurarak kendi kişiliklerini geliştirmede önemli rol oynar. Bu bakımdan bu çalışmada Türkiye'ye yükseköğrenim görmeye gelen yabancı öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre uyum düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

2.2. KÜLTÜR

16.yüzyıldan 19.yüzyıla kadar insanlık, kültürün tam olarak insan aklının ve bireysel davranışının eğitim yoluyla kazanılması fikri ile yola çıkmıştır.

Edward Tyler a göre; “kültür karmaşık bir sistemdir ki bir dizi inanç, sanat, ahlak, hukuk, gelenekleri ve başka yeteneklerini içerebilir ve toplumun bir üyesi olan insanlar tarafından toplumdaki elde edilmiştir” (Taylor, 1958).

Leslie White’a göre; “kültür insanlar tarafından kendi çevrelerine uyum göstermek için kullanılan belirli ve somut bir mekanizmadır”.

Bu tanımlardan da anlaşılacağı üzere kültür, dıştan gelen etkidir ve her toplumun kendine göre özel kültürü vardır. Günümüz dünyasında da başka ülkeye eğitim için gelen öğrenciler ister istemez geldikleri ülkenin kültürüne zamanla uyum göstermektedir.

2.3. UYUM

Uyum; “Bireyin, çevresiyle, içinde yaşadığı toplulukla/toplumla arasındaki çatışma, sürtüşme ve kavgaların olumlu iç ve dış tepkilerle dengeye dönüşebilme yetisi” dir (Tomanbay, 1999, s.284).

Uyum, bireyin çevresi ile sağlıklı iletişim kurması ve bunu geliştirip sürdürmesi olarak anlaşılmaktadır (Duyan, 1997, s.3, akt. Aykara, 2009, s.31).

Uyum kavramı, çeşitli psikolojik yaklaşım ve disiplinlere göre farklı biçimde anlaşılabilir. Genel anlamda bireyin hem kendisi, hem de çevresi ile ilişkiler kurabilmesi ve bu ilişkileri sürdürebilme derecesi biçiminde tanımlanabilir. Bireyin kendine güvenmesi, kendi yeteneklerinin farkında olması, duygusal yönü, insanlarla iyi etkileşim kurabilmesi gibi özelliklerine kişisel uyum, ailesel ilişkilerinin sağlıklı olması, sosyal becerilerinin yüksek olması, kendi istek ve ihtiyaçlarını toplumla uzlaştırması gibi özelliklerine sosyal uyum, çevrenin taleplerine birey veya grup olarak kişinin kendisini uyarlayabilme yeteneğine ise psikolojik uyum denilmektedir (Kılıçlar, Sarı & Seçilmiş, 2012, s.158).

Dönmezer’e göre “uymanın üç biçimi fiziki, biyolojik ve sosyal uyuma olarak gösterilir” (1990, s.58). Öğrenciler başka ülkede eğitim zamanlarında çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalabilirler.

Bireyin çevresi ve kendisi ile sağlıklı iletişim kurabilmesi ve bu ilişkide karşılaştığı sorunları ile başa çıkabilmesi ve sürdürebilmesine uyum kavramı denilir. Bir kişinin uyumu, kendisi ile sosyal çevresi arasında harmonik bir ilişki kurabildiği oranda

sağlıklıdır (akt. Ercan, 1998, s.23). Kısacası sağlıklı uyum, başarılı ve mutlu bir yaşam sürdürmenin ön koşuludur (akt. Şahin, 2001, s.66).

Uyum kavramı, bireyin hem kendisi hem de çevresiyle sağlıklı iletişim kurabilmesi ve bu ilişkileri sürdürebilmesi ve karşılaştığı sorunlarla bahsedebilmesi olarak açıklanabilir. Uyumlu birey araştırmacı, bilgi toplayan, olumlu-olumsuz duygularını ifade edebilen, sorunları kabul edebilen, diğerlerinden yardım isteyebilen, kendine güvenen, sorunları çözme eyleminde bulunan, stresle baş etme stratejilerini kullanan bireydir. Uyum kavramı aile ilişkileri, sosyal ilişkiler, bireyin sosyal ve toplumsal değer ve kurallarla ilişkileri ve bireyin sosyal olmama eğilimleridir (Tutkun, 2006, akt. Pirliye, 2010, s.24).

Uyum, bireylerin birbirleriyle ve çevreleriyle ilişkilerini dengeleyen dinamik süreçtir. Temel ögesi bireyin ya da bireyler topluluğunun çevreden gelen çeşitli uyanlara uygun bir tepki (davranışsal ya da duygusal) göstermesidir. Liseden üniversiteye geçiş süreci öğrencilerin akademik, kişisel ve sosyal uyum düzeyleri açısından önemli görünmektedir (Oswald ve Clark, 2003). Bu nedenle çoğu üniversite öğrencisi için üniversiteye başlamak, stresli bir yaşantıdır bu da uluslararası öğrenciler için daha da zor bir süreç olabilir.

Uyumun ortaya çıkması bazı temel koşulların gerçekleşmesine bağlıdır. Her şeyden önce bireyler arasında ortak bir dilin bulunması gerekir (bireyler ve bireylerle çevre arasında doğru bilgi alışverişi olanağı bulunmalıdır; iletişimsizlik çevreden soyutlanma ve bağımlılıkla sonuçlanır). Bu nedenden dolayı uluslararası öğrenciler de Türkiye Türkçesini öğrenmelidir. İkincisi, bireysel ya da toplumsal davranışları düzenleyen bir etken bulunmalıdır (toplam değerleri ya da gereksinimleri kapsayan bir ölçütler sisteminin varlığı gösterilen davranışların değerlendirilmesini ve onaylanmasını sağlar).

Üçüncüsü, örnek davranış biçimlerini düzenleyen ve sistemli hale getiren bir yapı bulunmalıdır (belirli bir bağlamda benimsenecek davranışın karşılaştırılabileceği, ondan ne ölçüde farklı olabileceğinin önceden kestirilebileceği örnek davranış biçimlerinin bilinmesi, uyumlu davranışlara yönelme olanağı sağlar).

Son olarak da uyum, ortak bir geçmişin bulunmasını gerektirir, bireyin içinde yer aldığı karşılıklı etkileşim sistemlerinin “belleği” işlevini gören bir geçmişin yokluğunda

uyumun gerektirdiği öbür koşullar gerçekteşemez (<http://www.saglikkitabi.org/uyum-nedir>).

Türkiye’de ‘‘Büyük Öğrenci Projesi kapsamında Türk dünyasından (Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ile Türk akraba ve topluluklarından) Türkiye’ye yüksek öğrenim için gelen öğrencilerin Türkiye’deki şartlara kısa sürede uyum sağlayabilmeleri ve kendilerine tanınan eğitim-öğretim olanaklarından çevreyle uyum içerisinde ve en üst düzeyde yararlanabilmeleri ve dolayısıyla akademik anlamda başarılı olmaları; yaşadıkları sosyo-kültürel ortama alışmalarını zorlaştıran olumsuz şartların kısa sürede ve etkili bir biçimde ortadan kaldırılması gayret ve çalışmalara bağlıdır. Çünkü Türk dünyasından gelen bu öğrenciler her ne kadar Türk kültür, gelenek ve göreneklerine aşına olsalar da bu öğrenciler için farklı bir eğitim sistemi, farklı kültürel yaşam, Türkçeyi yeterli konuşamama, ekonomik problemler vb. onların üniversiteye ve çevreye uyumlarını zorlaştırmakta ve akademik başarılarını etkilemektedir. Nitekim Çelik (2008:126) yaptığı çalışmada söz konusu bu öğrencilerin Türkiye’de yerleştirildikleri üniversite ve eğitim programlarında uyum sorunları yaşadıklarından, yaşanan bu sorunların öğrencilerde stres oluşturduğundan bunun da akademik başarılarına olumsuz yansıdığından söz etmektedir (Kılıçlar vd., 2012).

Yabancı bir ülkeden gelen öğrenciler için farklı bir eğitim sistemi, farklı kültürde yaşama, Türkçeyi yeterli konuşamama, ekonomik problemler vs. onların üniversiteye ve çevreye uyumlarını zorlaştırmakta ve akademik başarılarını etkilemektedir.

2.3.1. Uyum Sorununun Nedenleri

Eğitim için başka ülkeye gelen uluslararası öğrenciler, üstesinden gelmeleri gereken pek çok sorunla karşı karşıya kalmaktalar, uyum sorunlarından en yaygın olanları:

- Başka bir ülkede yeni bir ortam ve sürece girmek,
- İstenilen üniversite ve bölüme yerleşememe,
- Bir sene tömer için fazla zaman harcamak
- Burs hakkı kazanamamak
- Kültür farklılığı ve başka kültürde beklemedikleri sorunlarla karşılaşmak

- Barınma sorunları yaşamak, yurt hakkı kazanamamak, İstenilen şehre yerleşememek,
- Beklentilerin yüksek olması,
- Umduğunu bulamama,
- Ailenin ve çevrenin beklentilerine cevap verememe kaygısı,
- Kendi ülkesinden ve ailesinden uzaklaşmak,
- Ülkesindeki sosyal çevreden ve duygusal bağ olan birinden uzaklaşmak
- Yerleşilen üniversitenin ve ebeveynlerin başka ülkede olması ve aileyle birlikte ikamet etmemesi,
- Ekonomik sorunlar
- Siyasi ve politik sorunlar
- Eğitim farklılığından kaynaklanan sorunlar (özel öğrenci olmak, ülkesinde aldığı derslerin sayılmaması vs)
- Psikolojik sorunlar yaşamak
- Sağlık Sigortaları olmaması
- Bazı kişisel özelliklerden dolayı sorunlar yaşamak örneğin özgüvenin olmaması
- Bölgesel sosyo-ekonomik ve coğrafi farklılıklar
- Önceki yaşam deneyimleri ve alışkanlıklar olarak sıralanabilir.
- Eğitimden sonra karşılaştıkları sorunlar.

2.4. YABANCI KÜLTÜRE UYUM VE İLGİLİ KAVRAMLAR

“Kültürel uyum”, Tomanbay’a (1999, s.168) göre; Bir toplumun değişik kültürlerle sahip bireyleri ya da farklı toplumların bireyleri arasında, sahip oldukları kültürler bakımından varolan dengeli ve barışık ilişki durumu” dur (akt. Özçetin, 2013).

Üniversite eğitimine başlayınca öğrenciler bir geçiş süreci yaşamaktadırlar, bu süreçte bir yandan büyüme, olgunlaşma, değişme ve gelişme için yeni fırsatlar ve yaşantılar kazanabilirken; aynı zamanda akademik, kişisel ve sosyal uyum zorlukları

yaşayabilirler. Bu açıdan bakıldığında, yeni bir çevreye uyum süreci, bireylerin performans ve fonksiyonlarını farklı düzeylerde etkileyebilir (Duru, 2008). Bu durum yabancı öğrenciler için daha zor bir süreç olabilir. Başka ülkeden gelip ve yeni bir ülkeye çeşitli yeniliklerle uyum sağlamak bireyi daha zorlandırabilir. Yabancı ve yeni bir kültüre uyumu açıklamak için ortaya atılmış bazı kuramsal modeller ve görüşler vardır.

2.4.1. Yabancı Kültüre Uyum ve İlgili Lysgaard'ın "U-Eğrisi" Yaklaşımı

Yabancı öğrencilerin farklı kültürden gelmeleri ile ilişkin Lysgaard'ın yaklaşımı vardır. Lysgaard, başka kültürde yaşamak durumunda olan uluslararası öğrencilerin uyum sürecinin zamana göre farklılıklar gösterdiğini ve bunu "U-Eğrisi" yaklaşımı ile açıklamaya çalışmıştır. Bu görüşe göre; uluslararası öğrencilerin Amerika'da kalış süreleriyle ilişkili olarak uyumları üç aşamada gerçekleşmektedir. “Uyumun belirli üç aşaması vardır. İlk aşama, Amerika'ya geldikten sonra geçen 6 aylık bir süreyi kapsamaktadır. İkinci aşama, 6-18 ayı ve üçüncü aşama ise, 18 aydan sonrası Amerika'dan ayrılıncaya kadar olan süreyi kapsamaktadır. Her aşama, Amerika'ya uyumun derecesini belirlemektedir. İlk aşama boyunca, öğrenciler, Amerika'ya uyum tecrübelerini pozitif yönde görmekte, başarılı ve rahat olduklarını belirtmektedirler. İkinci aşamaya kriz aşaması da denilmektedir. Bu aşamada, öğrenciler negatif düşünceler içerisinde. Kendilerini uyumsuz, yalnız ve mutsuz hissetmektedirler. Son aşama ise, ilk aşamada olduğu gibi, başarılı bir uyum dönemi olarak pozitif anlamdadır” (Güçlü, 1996, s.103).

Lysgaard'ın "U-Eğrisi" görüşü başka ülkeler ve Türkiye için de geçerli olabilir. Türkiyeyi örnek alırsak, uluslararası öğrencinin eğitim sürecinde uyumları da üç aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşama gibi uyum tecrübeleri yeni bir ülke ve kültürü yaşamak heyecanı ve duyguları pozitif yönde. İkinci aşamada karşılaştıkları eğitim problemleri, maddi ve manevi nedenlerden dolayı karşılaştıkları sorunları yaşadıkları için negative dönem ve üçüncü aşamada birey sorunların üstesinden gelir ve ilerlemeler pozitif yönde olur, böylece "U-Eğrisi" yaklaşımı Türkiye için de geçerlidir.

2.4.2. Kültürel Şok

Uluslararası öğrencilerin pek çoğu yeni ve yabancı bir kültürle karşılaştıklarında sorunlar yaşarlar. Kültür şok olarak adlandırılabilir bu durum pek çok değişik boyutta gerçekleşir ve her bireyin tepkisi farklı olur. Örneğin bir birey depresyona girerken bir diğeri anksiyete yaşayabilir. Aslında kültür şoku “yeni kültürel, sosyal ve fiziksel çevre değişikliğine karşı gösterilen normal bir tepkidir” (Tutkun, 2006).

Kültür şoku “insanların bir kültürden diğerine geçtiklerinde gerçekleşen, karışık duyguların yarattığı bir tür gerginliktir”. Bu konuyu araştıran antropologlar durumu uyumsuzluk ve endişe durumu olarak adlandırırlar. Bu duygu hayatta yaptığımız bazı temel varsayımlar ve yaşam tarzımızın artık yaşadığımız yeni çevreye uygun olmaması ve rahat edemediğimiz farkına varmamız sonucunda oluşur.

Uluslararası öğrencilerin durumuyla ilgili olarak Oberg'in ortaya attığı kültür şoku kuramı, farklı kültürlerden gelen ve yabancı bir ülkede kalan bireylerin karşılaştıkları güçlükleri açıklamaktadır (Oberg, 1972, akt. Güçlü, 1996, s.103).

Pedersen'e göre, kültürel şok; alışılmamış çevreye başlangıç uyum sağlama işlemidir. Aynı zamanda kültürel şokun hayatta insanlar tarafından yapılan adaptasyonlar ile karşılaştırılabilir normal bir yanıt olduğunu belirtmiştir. Yine bu tanıma dayanak kültürel şokun insan yapısına göre normal bir davranış olduğunu, ilginç ve farklı bulunan şeylere zamanla alışılacağını söylemek mümkündür (Pedersen, 1991, akt. Pirliyev, 2010, s.29).

Kültür şoku; Tomanbay'a göre “bir kültür adasından başka bir kültür adasına birdenbire geçilmesi durumunda, beklenmedik kültür özellikleri ve ürünleriyle karşılaşıldığında sahip olunan kültürel değerlerde, düşüncede ve davranış kalıplarında belirli süre yaşanan alabora” olarak tanımlanmaktadır (Tomanbay, 1999, s.169, akt. Özçetin, 2013).

Kültür şokunun temelinde, bireyin yabancı bir çevrede bulunmasının strese neden olduğu, bunun da, zihinsel ve duygusal bir takım rahatsızlıkları ortaya çıkardığı görüşü bulunmaktadır. Hızlı bir değişim, bireyin keyif aldığı fiziksel ve psikolojik ihtiyaçları belirsiz ve kestirilemez hale getirmektedir. Hissizlik, yalnızlık, kaygı, karmaşık duygular

içinde olma ve hiçbir şeye aldırmama gibi durumlar ortaya çıkabilmektedir (Güçlü, 1996, s.103).

2.5. KÜLTÜREL UYUM SÜRECİNİN AŞAMALARI

Dil farklılığı ile uğraşmak, söylenmeyen ama var olan kurallar, bir de yeni fiziksel çevre çok büyük bir endişe ortamı yaratabilir. Birey, katılımcı olarak bunlardan birini ya da hepsini yaşayabilir ya da kültür şokunun tipik süreçlerinden hiçbirini yaşamayabilir. Varış öncesi süreç, yeni maceralar dört gözle beklendiği için ayrılış öncesi heyecanı ve endişesi ile birleşir.

- *Balay*: Varış süreci boyunca katılımcı duygusal olarak heyecanlıdır ve herşey yeni ve harikadır. Yeni çevreyi tanımaya çalışmak, keşfetmek eğlencelidir.

- *Uçmak ve Savaşmak – Düşmanlık ve saldırganlık (Kültür Şoku)*: Bu aşamada, her şeyin yeni olması heyecanını kaybetmeye başlar ve katılımcı herşeyi sinir bozucu ve zor bulmaya başlar. Tanıdık ve konforlu olmayan kültürel durum söz konusu olduğundan, reaksiyonlardan birisi çekilmek ve kendini durumdan uzaklaştırmaktır. Yeni çevreden uçarak kurtulmaktır.

Birey aynı ülkeden kişilerle arkadaş olmayı seçebilir ya da Türkler gibi yaşamayı reddedebilir ya da görmezden gelebilir. Savaşma sürecinde ise katılımcı diğerlerini, kendi düşünce şeklini ya da yaşama şeklini değiştirebileceğini düşünür.

Bu aşamada, birey yeni kültüre adapte olmak için çok çalışmak zorunda olduğunu farkeder. Bu çaba beklenenden daha stresli olabilir ve kültürel olarak çok ağır deneyimler yaşanabilir. Daha önceki beklentiler doğrultusunda yeni kültürle bütünleşemeyebilir. Birey ülkesinde ulaşabileceği bazı yiyecek ve diğer ihtiyaçlarını yeni kültürde bulamayabilir. Bu süreçte sıklıkla hayal kurarak zaman geçirilir. Pek çok birey bu süreçte kendini tecrit edilmiş, kızdırılmış, depresyona itilmiş ve rahatsız hisseder (Tutkun, 2006, s.258, akt. Pirliev,2010, s.30).

- *İyileşme, ağır ağır adapte olma*: Birey yeni kültürü tanıdıkça yeni çevrede kendini daha fazla rahat hissetmeye ve her şey daha anlamlı hale gelmeye başlar. Birey daha çok kendini evinde gibi hisseder ve kendine güveni artar. Bu süreç boyunca ana dili Türkçe olmayan yabancı öğrenciler Türkçeyi daha rahat konuşacak hale gelirler ve iletişim onlar

için kolaylaşır. Daha bir rahatlarlarlar ve kendilerine güvenleri gelir, problemlerin çoğu çözülmeye başlar.

- *Adaptasyonu tamamlama, iki kültürlülük*: Yeni çevrede etkin olarak eylemlerde ve ilişkilerde bulanabilme, kendi kültürüyle yeni kültür arasında kolaylıkla hareket edebilmesidir.

- *Yeniden katılma*: yeni kültürü benimseme ve ona katılmak olarak tanımlanır (Tutkun, 2006, s.258, akt. Pirliev, 2010, s.30).

Başka ülkeden gelen yabancı uyruklu öğrencinin yeni geldiği ülkenin kültürüne uyum sağlaması zaman alacaktır, bu süreç belirli duygusal aşamalar içerir. Bu dönemde iyi ve kötü tecrübeleri olabilir ama önemli olan bireyin bu süreci doğru kullanmasıdır; kişi bu tecrübelerin yaşantının bir parçası olarak bakarsa yeni kültüre ve geldiği yeni ülkeye uyum sağlamayı kolaylaştıracaktır. Uyum sürecinde öğrenci eğitim için geldiği ülkeye gelişi, yeni ülkenin kültürüne alışmak ve yaşamaya başlamak çok fazla sabır gerektiren zor bir süreçtir. Yabancı öğrenci yeni bir kültürde yaşamayı hatalar yaparak, tecrübe kazanarak, başkalarını davranışlarını inceleyerek ve kendisinden önce yeni ülkeye gelmiş olan arkadaşlarını tecrübesinden faydalanarak, hatalarından ders alıp böylece kendilerini daha rahat hissedebilecekler ve uyum süreci daha rahat geçecektir.

2.6. SOSYAL UYUM

Uyum aynı davranış standardıdır. Sosyal uyum ve karşılaşma arasında farklılık vardır, çünkü karşılaşmada uyumun derecesi bireyler tarafından tolere edilebilir düzeydedir ve bireyin bağımsızlık derecesi yüksektir (Gay. Roche, 1991, s.184- 185, akt. Vosoughi, 2013).

Sosyal Uyum: Bireyin ailesel ilişkilerinin sağlıklı olması, sosyal becerilerinin yüksek olması, kendi istek ve gereksinimlerinin toplumla uzlaştırması gibi durumları belirtir.

Sosyal uyum; aile ilişkileri, sosyal ilişkiler, sosyal normlar ve antisosyal eğilimler altölçeklerinin toplamından oluşmaktadır (Şirin veTuran, 2004).

Uluslararası öğrencilerin başka ülkede üniversiteye başlaması, öğrencinin hayatında bir geçiş aşaması olarak tanımlanır. Aile, arkadaşları ve ülkesinden ayrılarak

yeni bir ülkeye ve arkadaş grubunun içine katılmakta ve yeni davranışlar ve değerler kazanmaktadır. Öğrencinin statüsü, ailesi ve arkadaşları içinde değişir ve farklı değerler kazanır, bu dönemi doğru değerlendirmek öğrencinin sosyal hayatını ve eğitimden sonraki hayatını da etkiler.

Bireylerin başka ülkelere eğitim için göçleri senelere dayanmaktadır. Birey tek başına ve aileden uzak olarak yabancı bir ülkeye eğitim için gittiğinde farklı sorunlarla karşılaşır. Mali, kültürel, zihinsel sorunların tanımlanması ve çözümlenmesi kültürel, siyasal, ekonomik ve sosyal boyutlardan dolayı gereklidir.

Yeni bir kültüre uyumu açıklamak için ortaya atılmış bazı kuramsal modeller ve görüşler vardır. Yabancı öğrencilerin farklı kültürden gelmeleri ile ilişkin Oberg'in kültür şoku kuramı bunlardan biri olarak farklı ülkeden gelen ve yabancı ülkede kalanların karşılaştıkları güçlükleri açıklamış. Kültür şokunun temelinde bireyin yabancı bir çevrede bulunmasının strese neden olduğu ve bu nedenle bazı duygusal ve zihinsel rahatsızlıkları ortaya çıkardığı görüşüdür ve birey yalnızlık ve belirsiz duygularla karşılaşabilir (Güçlü, 1996, s.103).

Öğrencilerin ülkelerinden ve daha önceki çevrelerinden ayrılmaları dikkate alındığında ve yalnızlık duygusuyla başa çıkma kaynaklarının sınırlı olduğundan dolayı, öğrenci geldiği ülkede akademik ve özellikle kişisel sosyal alanlarda uyum sorunları yaşayabilir ona karşılık olarak birey uzaklaşma ve geri çekilme davranışları gösterebilirler neticede okulu bırakmak gibi bir durum söz konusu olabilir. Oysa üniversitenin sosyal ve akademik dünyası ile bütünleşme ve uyumu kabullenmek öğrencilerin okul ve okul çevresiyle ilgili sorunlarını azaltabilir (Wilcox, Winn & Fyvie-Gauld, 2005).

O'Connor (1998)'e göre sosyal uyumun üç boyut şeklindedir:

1. Ortak değerler, kültür ve kimlik;
2. Coğrafi, ekonomik, sosyal eşitsizlikler ve etnik, dinsel bölünmeler;
3. İletişim ağları ve altyapılarının varlığıdır (akt. Karimi, Abounoori, Zobeiri, 2012).

Uluslararası öğrenci sosyal uyum sürecinde sorunlar yaşayıp, strese girip, uyum zorlukları yaşayabilir.

Sosyal uyum, bireyin çevresi ile iyi ilişkiler kurabilme ve bu ilişkileri nitelikli olarak sürdürebilmesidir. Sosyal ve kişisel yönlerden güçlükleri aşmada sahip olunması gereken beceri ise iletişim kurma becerisidir. Üniversite yaşamında duygu, düşünce, ihtiyaç ve isteklerimizi karşı tarafa olumlu olarak aktarabilmek gerekmektedir. Bu da iletişim kurma becerilemizi geliştirmekle mümkün olabilir. Bireyden üst düzeyde sergilemesi istenen tutum, sosyal ilişkilerde esnek olması ve sosyal kabul gören davranışlar sergilemesidir. Ancak, bunu yapamayan\yapmayan bireyler ise, yasalara uymalı, içinde yaşadığı toplumun sosyal kural ve değerlerine saygılı olmalı, kendi gereksinimlerini toplumsal uzlaşma içerisinde belli ölçüde kendi kişiliğinden ödün vermeden karşılamalıdır. Birey hem kendisine ve hem de başkalarına saygı duymalı ve kişisel sorumluluklarının farkında olmalıdır. İlişkilerin de sertlikten uzak, kavgacı olmayan esnek bir eğilimde bulunmalıdır (Kuruüzüm, 2002, Fatih 2005, akt. Tutkun, 2006). Yabancı öğrenci kendini tanıyarak nasıl problemlerle baş edebilir bilgi ve becerisine sahip olur, okulu ve yaşadığı çevreyi tanıyarak kültürüne ve sosyal çevreye uyum sağlaması kolaylaşır ve bu sayede sosyal uyum sağlanması daha rahat bir halde devam eder.

2.6.1. Sosyal Uyum ve Sosyal Dışlanma

Sosyal uyum, sosyal sermaye ve sosyal eşitsizlik ve dışlanma arasındaki dinamik etkileşimin sonucudur. Örneğin, yoksulluğun azaltılması sonuç olarak, insanların gerekli beslenme koşullarına erişimi daha fazla olunca yoksul kesimde eğitim fırsatları ve verimliliğin artmasına ve yüksek gelire erişim sağlar ve sınıflar arası boşluğun azalmasına neden olup fırsat eşitsizliğini azaltarak sosyal uyumu geliştirir.

Yoksulluğun azaltılması çeşitli alanlarda insanların yeteneğini artırabilir ve dolayısıyla, bireyin toplumda aktif katılımlarının artırılmasını sağlar, Uluslararası öğrencilere burs imkanları sağlandığında maddi problemlerin giderilmesinin yanı sıra bireyin sosyal uyumunu yakından etkiler. Genellikle uluslararası lisansüstü öğrencilerin üniversite sosyal ve akademik ortamlarda geniş bir yelpazede adapte olmakta zorlanmalarına inanılmaktadır.

2.6.2. Sosyal Uyum Sorunları

Gençlik dönemi toplumdaki topluma, devirden devire, kişiden kişiye farklı özellikler gösterir. Her genç aynı dönemde biyolojik, sosyolojik ve ruhsal açıdan gelişim gösteremez. Üniversiteli yabancı uyruklu öğrenci bir genç olarak başka toplum ve kültürden gelerek çeşitli ve değişik sorunlarla karşılaşmaktadır.

Sosyal uyum sorunları; ergenlikten yaşlılığa kadar kişinin ikili ilişkilerde ve topluluk içinde rahatsız hissetmesi ve hatta bazı fiziksel belirtiler göstermesidir. Temelde güvensizlik hissi, insanlar tarafından izleniyormuş duygusu, davranışlarını kontrolde zorlanma, kaçınma, katılımı reddetme gibi değişik duygusal ve düşünsel tepkiler ortaya çıkar ve çeşitli fiziksel belirtilerde gözlenebilir.

2.6.3. Uluslararası Öğrenci ve Uyum Sürecini Etkileyen Faktörler

Yabancı öğrencilerin yaşı ve cinsiyeti, eğitim sisteminin farklılığı, yabancı bir eğitim dili olması, barınma ve yurt yaşantısı, arkadaş çevresi ve iş hayatı vs faktörler eğitim sürecinde uyumunu etkiler; burada onlara değineceğiz.

2.6.4. Uyum Sürecinde Yabancı Öğrenci Yaşı ve Cinsiyeti

Genç yetişkin erkeklerin kişilik özellikleri ile sosyo- ekonomik statü arasındaki ilişkileri inceleyen Haller ve Shailer (1962), üst sosyo-ekonomik düzeyde duygusal kararlılık, üst benliğin güçlülüğü, irade kontrolü ve karakterin kararlılığı, (character stability) alt sosyo-ekonomik düzeyde ise, içsel değerlerin azlığı, (dissatisfied emotionality) özelliklerinin daha yoğun olduğunu saptamışlardır.

Üniversite öğrencisi kızların, babalarını algılayışları ile uyumları karşılaştırıldığında, babalarını demokratik olarak algılayanların kişisel uyumlarının yüksek, otoriter olarak algılayanların İSÖ düşük olduğu görülmüştür (Fish ve Biller, 1973, akt. Allaberdiyev, 2007).

Mahesh (1971), Hintli üniversite öğrencilerinin uyumunu ölçtüğünde kızların erkeklere, sosyal bilimler öğrencilerinin fen bilimleri öğrencilerine göre uyumlarının

daha iyi olduğunu ve sosyal bilimlerde okuyan kız öğrencilerin eve uyum (home adjustment puanlarının kişisel uyum puanlarından daha yüksek olduğunu saptamıştır. Üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları bir araştırmada, Mc Williams ve Gerber (1978), kızların erkeklere, dini inancı zayıf olanların dindarlara, işsiz olanların işi olanlara, akademik başarısı düşük olanların yüksek olanlara, bekarların evlilere kıyasla uyum düzeylerinin daha düşük olduklarını saptamışlardır. Öğrencilerin yaşı, kaldığı yer ve okuduğu bilim dalı ile uyum düzeyleri arasında manidar bir ilişki bulunmamıştır. Sosyal uyum ile yaş ve cinsiyet arasındaki ilişkiyi araştıran Dunner ve Fievern (1978), yaş ve cinsiyet ile sosyal uyum düzeyi arasında manidar ilişkiler saptamışlardır, kadınların erkeklere, genç yetişkinlerin orta yaşa göre sosyal uyumlarının düşük olduğunu ileri sürmüşlerdir (akt. Allaberdiyev, 2007).

Her ne kadar kadın ve erkek eşitliğinden söz etsek de bu konuda da kadın ve erkek olmanın farkını görmemek imkansız hale gelir. Belki Kadın ruhu ve özelliğine göre, dünyaca literatör araştırmalarına göre yabancı uyruklu öğrencilerin sorunları, cinsiyete göre fark göstermektedir. Kız öğrencilerin sorunları, erkek öğrencilerin sorunlarından fazladır. Bu sorunları tanımlamak ve başatme yolları bulmamız önemli bu dönemde sosyal hizmet uzmanının yabancı öğrencinin yanında olması önemli konulardandır.

2.6.5. Eğitim Sisteminin Farklılığı

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin dağılmasının ardından bağımsızlığını kazanan Türk cumhuriyetleri ve değişik ülkelerin sınırları içerisinde yaşayan Türk ve akraba topluluklar ile Türkiye Cumhuriyeti arasında dostluk ve kardeşlik bağlarının güçlendirilmesi, kültür birliğinin sağlanması amaçlarıyla Türk dünyası olarak adlandırdığımız değişik coğrafi bölgelerden Türkiye'ye yükseköğrenim görmek üzere öğrenciler gelmektedir (Derman, 2011).

Ülkeler arasında eğitim sistemindeki farklılıklar da yabancı uyruklu öğrencilerin eğitime uyum sürecinde önemli bir faktördür. Ülkelerin benimsemiş oldukları eğitim sistemleri farklılık göstermektedir. Uluslararası öğrencilerin sadece Türk kültürüne değil aynı zamanda Türkiye'nin eğitim sistemine de uyum sağlamaları gerekmektedir. Eğitim uyumu genellikle eğitim kültürü, sistemi ve dili içermektedir. Eğitim uyumu; öğrenmenin yeni metotlarını, öğretmenlerin değişik davranışlarını, öğrencilerin öğretmenlerden

değişik beklentileri, farklı araştırma metotları ve müfredat içeriğini kapsamaktadır. Başka ülkeden gelen öğrencileri geldiği ülkenin akademik dilini kullanmak zorunda bu da öğrencinin uyumunu etkilemekte önem taşımaktadır. Bu farklılıklar arasında eğitim sisteminin farklı olmasında yabancı öğrenci üzerinde negative etkisi göz ardı edilmesi imkansızdır. Bazı ülkelerin eğitim sistemi, Türkiye'nin eğitim sistemi ile çok farklı olduğunu ve bazılarının da çok fark göstermediğini belirtmemizde fayda vardır. Örneğin İranlı öğrenciler test ve klasik soru çözümü, üniversite öncesi giriş sınavları vs alışkın oldukları için Türkiyede üniversiteye girişi ve eğitim sistemi onlar için daha kolay olabilir ama bu durum önceden Rusya'ya bağlı olan Orta Asya ülkeleri ve diğer ülkelerin eğitim sistemleri Rusya merkezli yapılandırıldığından çok benzerlik göstermektedir.

Başka ülkeden Türkiye'ye gelen yüksek öğrenim gören öğrencilerden ALES sınavına girişleri ve notu, Türkçe ve İngilizce dil belgesi istenmekte aynı zamanda diploma notları öğrenci kabulünde dikkate alınan evraklardandır.

2.6.6. Yabancı Dil Olarak Türkçe

Dil, iletişimin ve anlaşmanın temel aracıdır. Sözlü ve yazılı biçimleriyle dil, kuşaktan kuşağa canlılığını korur ve geçmişle geleceği bir araya getirir. Kültürün önemli öğelerinden biridir. Dünya dilleri arasında Türkçe, evrensel olma özelliği ile önemli bir yere sahiptir (Emiroğlu, 2013).

Daha önce anlattığımız gibi Türk cumhuriyetleri ve değişik ülkelerin sınırları içerisinde yaşayan Türk ve akraba topluluklarından Türkiye'ye yükseköğrenim görmek üzere öğrenciler gelmektedir. Ana dilleri farklı ya da Türkçenin farklı lehçelerinden olan bu öğrencilere Türkiye Türkçesini öğretmek amacıyla üniversitelerde Türkçe öğretimi programları uygulanmaktadır.

Bu programlar neticesinde ilgili mevzuatın belirlediği seviyede not alan öğrenciler Türkiye'deki üniversitelerin farklı bölümlerinde öğrenimlerine devam etmekte, belirlenen seviyenin altında not alan öğrenciler ise ülkelerine geri gönderilmektedirler. Bu durum hazırlık sınıfındaki öğrencilerin sınav öncesindeki kaygılarını arttırmakta, ülkelerindeki insanlar nezdinde Türkiye'ye karşı olumsuz bir bakış açısının ortaya çıkmasına neden olmakta, ayrıca Türkiye Cumhuriyeti'nin bu öğrencilerin yetiştirilmeleri

için sarf ettiği emek ve para unsurunun heba olmasına yol açmaktadır. Bu durum Türkiye’ye gelen misafir öğrencilere hazırlık programlarında verilmekte olan öğretimin önemini daha da arttırmaktadır (Derman, 2011).

Öğrencilere bir yıl Türkiye Türkçesi öğretilmesi ile ilgili görev Yükseköğretim Kuruluna verilmiştir. Bu hizmetin yapılması için Ankara Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER), öğrencilere Türkiye Türkçesi eğitimi vermenin yanında çeşitli uyum sorunlarının çözülmesinde de yardımcı olmuştur. Ankara Üniversitesi'nin yükünü hafifletmek amacıyla, 1995-1996 eğitim-öğretim yılından itibaren Gazi ve Abant izzet Baysal Üniversiteleri, 1996-1997 eğitim-öğretim yılından itibaren de Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırma Enstitüsü tarafından Türkiye Türkçesi eğitimi verilmeye başlanmıştır (T.C. Yök Raporu, 2003, s.138, akt. Çöllü ve Öztürk, 2010).

Türkiye’ye gelen uluslararası yabancı öğrenciler üniversiteye başlamadan önce ya kendi ülkelerinde olan Ankara Üniversitesi’ne bağlı TÖMER şubelerinde Türkçe öğrenip ve sınavdan geçiyorlar ya da Türkiye’de Ankara Üniversitesi’ne bağlı TÖMER şubelerine başvuruda bulunurlar. Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi olan TÖMER, Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olarak “Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER)” adıyla ilk olarak 17 Ekim 1984 tarihinde kurulmuştur. Bunun yanı sıra Gazi ve Hacettepe üniversitelerinde de TÖMER kursları açılmıştır ve öğrenciler bu kurslara zorunlu olarak katılmalıdırlar.

Dil benzerliği olan Türk kökenli ülkelerden gelen öğrencilerin Türkçe öğrenirken çok zorluk çekmedikleri söylenebilir. Fakat dil benzerliği olmayan Moğolistan, Kenya gibi ülkelerden gelen öğrencilerin ise Türkçe öğrenirken zorlandıklarını söylemek mümkündür. TÖMER şubelerinde Türkçe öğretilirken akademik dile müfredatta fazla yer verilmemektedir. Bundan dolayı yabancı uyruklu öğrenciler daha sonra üniversiteye başladıklarında akademik dile alışmakta zorluk çekmektedirler. Buna çözüm olarak daha üniversiteye başlamadan önce TÖMER şubelerinde yabancı uyruklu öğrencilere Türkçe öğretilirken kendi meslekleri ile ilgili akademik makalelerin okutulması, onların üniversite eğitimine daha hızlı uyum sağlamalarına etki edecektir (Pirliyev, 2010).

Yabancılar Türkçe öğretiminde motivasyon için dersi eğlenceli hale getirmek şarttır. Aksi takdirde ders angaryaya dönüşür ve öğrencilerin motivasyonu kaybolur. TÖMER şubeleri bu konuya dikkat ederek öğrencilerin motivasyonunu arttırmaya çaba

gösterirler. Doğası gereği yabancı dil öğrenimi öğrencilerin psikolojik kaygılarıyla başlar. Öğrencinin kafasındaki bazı soru ve endişeler onu sürekli bir şekilde tedirgin edebilir bu konunun üstesinden gelmek için sosyal çalışmacı, öğrenciyi desteklemelidir. Bilgi ve becerilerini doğru yönde kullanması için rehber olunmalı ve yol gösterilmelidir.

2.6.7. Barınma, Yurt Yaşantısı

Türkiye’de üniversite öğrencilerine barınma hizmeti Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu (YURTKUR) başta olmak üzere, üniversite yurtları ve özel kuruluşlar aracılığı ile verilmektedir. Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ve Akraba Topluluklarından gelen burslu öğrenciler Büyük Öğrenci Projesi kapsamında YURTKUR’un barınma hizmetinden ücretsiz olarak yararlanmaktadır (<http://www.kyk.gov.tr>).

Uluslararası öğrenciler başka ülkeden burs kazanarak geldiğinde Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından devlet yurtlarına yerleştirilirler, kendi imkanları ile gelen öğrencilerin çoğunluğu evde arkadaşlarıyla yaşarlar geri kalan öğrenciler devlet yurtları, özel üniversite yurtları ve pansiyonlara başvuruda bulunurlar. Kendi imkanları ile gelen öğrenciler arkadaşlarının tecrübelerinden yararlanarak yurt ya da eve yerleşirler.

YURTKUR yurtlarına yerleşen öğrencilere barınma ve beslenme imkanları sağlanır. Özel yurt ve pansiyonlarda öğrenciler kendi imkanları ile geldikleri için yemek ve diğer ihtiyaçlarını karşılamalı, bu da onların maddi sıkıntılar yaşamalarına neden olmaktadır, bu konuda öğrenci için zorlukları beraberinde getirebilir.

YURTKUR yurtları 2-4-8 kişilik odalarda ranza sistemiyle hizmet vermektedir. Fiziksel koşulların elverişsizliği daha çok öğrenciye hizmet verme ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Kurum yurtlarında bulunan lokanta- kantin, kafeterya, çamaşırhane, fotokopi, ayakkabı tamiri, terzi, bilardo, vb. işletmeler öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere hizmet vermektedir. Kişi sayısı çok olan yurt odaları öğrencilerin yurda uyum sağlamalarını negatif yönde etkilemektedir. Kalabalık ortamlar insanlar üzerinde olumsuz etkilere sahiptir. Kalabalık odalarda Türk öğrencilerin yabancı öğrenciye karşı gruplaşması söz konusu olabilir, öğrenciler birbirleriyle sosyal davranışlar sırasında kültürler arası farklılıktan dolayı çatışma ve sorun yaşayabilirler. Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye’deki yemek kültürüne ilişkin görüşleri farklı olabilir. Öğrencilerin

çoğunluğu ilk geldiklerinde Türk yemeklerine alışmakta zorluk yaşayabilirler ancak bu durum zamanla alışılabilir hale gelir.

Yabancı öğrencilerin KYK yurtları ile ilgili karşılaştığı başka sorun yazın nöbetçi yurda geçişte de olabilir. Öğrenciler, dönem sonu tüm eşyalarını ülkelerine götürmekte zorluk çekerler yahut Türkiye’de kalsalar dahi nöbetçi yurda taşımak zorunda kalırlar. Bu da belki erkek öğrenci için zor olmasa da kız öğrencilerine sıkıntı yaşatabilir. Yemek konusunda üniversite öğrencilerini ders saatleri ya da başka nedenlerden dolayı sık öğün atırlar, evde kalan öğrenciler daha düzenli kahvaltı yapmaktadırlar. Eğitime başlama dönemi ve aileden ve kendi ülkesinden ayrılan birey eğitime başlaması ile beraber beslenmeleri ile ilgili de yeni bir döneme başlar ve öğrenci uyum sağlamak için çaba sarf eder bu duruma uyum sağlaması zamanla alışılabilir hale gelir Böylece uluslararası öğrenci geldiği ülkenin yemek kültürüne uyum sağlar ve zamanla bu yemekleri ülkesinde insanlara da önermekten çekinmez.

Cemaat evlerinde barınan yabancı öğrenciler her ne kadar güvenli bir yerde barınsalar da başka yurttan kalan öğrencilerden ve bu evlerde kalan Türk öğrencilerden daha az sıkıntı yaşasalar da yine de sorunları olmuştur. Bu evlerde yaşayan öğrenciler Müslüman ve bekar olmalıdırlar, eve belirli bir saatte gelmeleri, izin almak şartına uymalı ve cemaat evlerinin koşullarından olan dini kitap ve Kur’an-ı Kerim okumalıdırlar. Namaz kılmak şart değildir ama görevli kimseler, zamanla bu davranışı kazandırmak için uğraşırlar. Öğrenciler, bu evlerde “sohbet” denilen konuşma toplantılarına mutlaka girmek zorundadır. Nitekim öğrencilerin bu aktiviteler için zaman ayırmaları gerekiyor. Kişi sayısı çok olduğu için bireyler uyum problemi yaşayabilirler.

Öğrencilerin barınma sorunlarıyla ilgili yaptıkları çalışmada, evde barınan öğrencilerin, kiraların yüksek olması nedeniyle ekonomik sorunlarının olduğunu ve evde kalan öğrenci sayısının 3’ten fazla olması nedeniyle yeterince ders çalışma imkanlarının olmadığını; devlet yurtlarında kalan öğrencilerin temizlik, TV izleyememe, ders çalışmama ve giriş-çıkış saatleri ile ilgili sorunlarının olduğunu tespit etmişlerdir (Güldiken ve Özekicioğlu, 2004).

2.6.8. Arkadaş Çevresi ve Aktiviteler

Araştırmalara dayanarak ve bire bir yaşamış bir yabancı öğrenci olarak söyleyebilirimki, uluslararası öğrenciler genellikle arkadaş tavsiyesiyle Türkiye'ye gelirler, öncelikli olarak kendi ülkelerinden gelen öğrencilerle, ikincil olarak da genellikle Türklerle arkadaşlık yapmayı tercih ederler.

Araştırmalara göre iletişim sorunlarının Türkiye'de artma eğilimi gösterdiği vurgulanmaktadır. Araştırmada üniversite öğrencilerinin genellikle duygu ve düşüncelerini açıkça söyleyememe, rahat konuşamama, yaş ve sosyal statü olarak daha büyüklerle iletişim kuramama, bir arkadaş grubuna girememe ve karşı cinsle arkadaş olamama gibi iletişim sorunları yaşadıkları belirtilmektedir (Çulha ve Atlas Dereli, 1987, s.124).

Yabancı öğrencilerin insan ilişkileri konusunda daha başarılı olmaları görülen bir durumdur. Türkiye'ye gelen yüksek öğrenim gören öğrencilerin büyük çoğunluğunun arkadaşlarının kendilerine yardımcı olmaları ve sosyal becerilerinin yeterli olması nedeniyle dışlanma duygusuna kapılmadıkları görülen bir durumdur. Önyargı kavramının bazen karşılıklı olabileceği gerçeğinden hareketle, bu başlık altında, Türklerin yabancı uyruklu öğrencilere ve yabancı uyruklu öğrencilerin Türklere karşı önyargılarının olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Yabancı uyruklu öğrenciler Türklerin genel olarak kendilerine önyargılı davranmadıklarını belirtmektedirler (Kıroğlu vd., 2010).

Üniversiteler yabancı ve yerli öğrencilerin ortama kolay uyum sağlaması için aktivitelerde bulunmalı ve eğer öğrenci akademik ve sosyal olarak ortama uyum sağlarsa bu hem üniversite yaşamına uyum sağlamalarını kolaylaştırır hem de akademik olarak başarılı olmalarını sağlar.

Üniversitelerde bulunan topluluklar yabancı öğrenciler için hizmete açıktır, yabancı öğrencinin kendisi bu topluluklara katılıp faaliyet gösterebilir. Bu durum bireyin uyumunu, kaynakları tanıyıp yararlanmasını, okul hizmetlerini tanıyarak tüm bunlardan yararlanmasını sağlar. Örneğin öğrenciler üniversite toplulukları tarafından düzenlenen partilerde başka ülkelerden ve kendi ülkesinden olanlarla zaman geçirip tanışma fırsatı yakalar. Böylece aileden uzak olan öğrenciye boş zamanını geçirmek için hizmet sunulur, uyum süreci daha da kolaylaşır.

2.6.9. Eğitim Dışında Çalışma Hayatı

Yabancı uyruklu öğrenciler genellikle ekonomik anlamda sorun yaşayabilirler. Bu da bireyin uyumunu etkiler, uyumunu zorlaştıran faktörler yabancı öğrencilerinin akademik başarılarını doğrudan etkiler.

Daha önce yapılan araştırmalara bakılırsa yabancı uyruklu öğrencilerin çoğunluğu ekonomik anlamda sorun yaşarlar. Öğrencilerin maddi destekleri iki türde sağlanır. Bazı öğrenciler sadece ailelerinden maddi destek alır diğerleri ise devlet bursundan yararlanarak eğitimini tamamlar. Ailelerinin desteğiyle geçimlerini sağlayan yabancı uyruklu öğrenciler ailelerinden gelen parayla geçinmekte sorun yaşayabilirler, bu sorunun nedeni kendi ülkelerinin alım gücü ve Türkiye'nin alım gücü arasında fark olmasıdır, mali destek yetersiz olabiliyor nitekim uluslararası öğrenci okul materyalleri ve kendi ihtiyaçlarını gidermek için çalışmak zorunda kalıyorlar. Bazı öğrenciler de Türkiye'yi başka ülkeye geçiş için kullanmak amacı ile gelirler. Para biriktirip eğitimleri bittikten sonra, üçüncü ülkeye geçmeye çalışırlar ama bu çalışmaların yasal olması konusunda bilgi edinmem gerekmektedir. Yabancı öğrencinin çalışabilmesi için Emniyet Genel Müdürlüğü'nün yabancılar şubesinden araştırılması gerekir ya da anlaşmalı çalışıp emniyetten çalışma izni alınması gerekmektedir.

2.7. PSİKOLOJİK UYUM

Bireyin kendine güvenmesi, kendi yeteneklerinin farkında olması, duygusal yönü, insanlarla iyi etkileşim kurabilmesi gibi özelliklerine kişisel uyum, ailesel ilişkilerinin sağlıklı olması, sosyal becerilerinin yüksek olması, kendi istek ve ihtiyaçlarını toplumla uzlaştırması gibi özelliklerine sosyal uyum, çevrenin taleplerine birey veya grup olarak kişinin kendisini uyarlayabilme yeteneğine ise psikolojik uyum denilmektedir (Kılıçlar vd., 2012, s.159).

Tüm anlattığımız sorunlar öğrencileri psikolojik sıkıntıya sokar ve uyumu zora koşar yahut bu süreye bile uyum sağlasada son aylarda daha fazla sıkıntı yaşayıp aile özlemi çekebilir. Eğitim sonrası ülkeye dönüşü, ne iş yapacağı hepsı bir problem haline gelip ve psikolojik sıkıntı yaşatabilir.

Özgüven (1992, s.8) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin psikolojik sıkıntı ve problemlerinin kaynaklarının en çok dersler ve başarı durumu ile ilgili olduğu daha sonra sırasıyla geleceğe yönelik endişeler, kişisel nedenler, ekonomik durumlar, yurt koşulları, karşı cinsten arkadaşlar, üniversite öğretim elemanları ve yurttaki oda arkadaşları olduğu tespit edilmiştir (akt. Kacur ve Atak, 2011).

Günümüz dünyasında öğrenci sayısı arttıkça sorunlu öğrenci sayılarının gittikçe arttığı da kaçınılmaz bir gerçektir. Yapılan örnek araştırmalarda A.B.D. Kansas Devlet Üniversitesindeki danışmanlık merkezinde, 1988 ve 2001 yılları arasında depresyon tedavisi gören öğrencilerin sayısının iki katına, intihar edenlerin sayısının ise üç katına çıktığını ifade etmiştir (Kacur ve Atak, 2011).

Aksu, Meral & Paykoç (1986), araştırmalarında üniversite öğrencilerinin aile ortamından kopup çok farklı olan yurt ve çevre yaşamına ayak uydurabilme, yeni arkadaş çevresinin değerleriyle çatışma, farklı kültürel değerlerle yüz yüze kalma gibi sorunların en büyük stres kaynağı olduğundan söz etmektedirler (Aksu vd., 1986). Yurtlarda ve okullarda sosyal hizmet uzmanları, okul medikoları, psikologlar ve sosyal servis çalışanlarının bu öğrencileri tanımak ve desteklemeleri önem taşımaktadır.

Bireyin herhangi bir hedefe ulaşmayı istemesindeki içsel sürecin nedeni olarak motivasyon davranışa neden olur ve bireyi harekete geçiren bir güç olarak davranışı belirler (İşigüzel, 2013, s.607-614). Belirli bir zaman içinde hedef dile karşı oluşturdukları öğrenmeye değil ezbere dayalı olan yöntemlerle, öğrenme gücünü yaşarlar ve motivasyonları düşer (akt. Fatih ve Buzlukluoğlu Arslan, 2014). Düşük motivasyon da dil öğreniminin önündeki en büyük engeldir bu da yabancı öğrencinin psikolojisini ve geldiği ülkeye sosyal uyum sağlamasını doğrudan etkiler.

Türkiye’de üniversitelerde psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin bir birime bağlı olarak sunulması, sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin, bağlı olduğu birimin hizmetlerinden etkilenecek, farklı algılanmasına neden olmaktadır. Bu nedenle merkezlerin işlevlerinin, çalışma koşullarının öğrencilere etkili yollarla tanıtımı ile öğrencilerin gönüllülükleri olumlu yönde etkilenebilir (Erkan, Özbay, Cihangir-Çankaya ve Terzi, 2012). Öğrencilerin herhangi bir problem yaşadıklarında aile ve arkadaşlarından yardım almak önemli bir unsurdur.

2.8. SOSYAL HİZMET, GENÇLİK- KÜLTÜR VE KÜLTÜREL FARKLILIK- UYUM

Gençlik dönemi fiziksel, ruhsal ve duygusal olarak bir değişim dönemidir. Bu dönem fırtınalar dönemi olarak adlandırılır. Gençlik dönemi toplumdan topluma, devirden devire, kişiden kişiye farklı özellikler gösterir. Her genç aynı dönemde biyolojik, sosyolojik ve ruhsal açıdan gelişim gösteremez (www.sosyalhizmetuzmani.org). Genç bu dönemde aile içi uyum sorunları, toplumsal ve sosyal roller konusunda uyum problemleri, arkadaş ilişkileri ve beklentileri konusunda bazı sıkıntılar ve cinsel tercihler ile ilgili sorunlar, gençlik ve grup problemleri yaşayabilir fakat bu sorunların hepsi kişiden kişiye farklılık gösterir.

Sosyal hizmet mesleği, sosyal değişim ve gelişimi, sosyal uyumu ve halkın güçlendirilmesini ve kurtuluşu kolaylaştırır. Sosyal adalet, insan hakları, kolektif sorumluluk ve farklılıklara saygı ilkeleri sosyal çalışmaların merkezinde bulunmaktadır. Sosyal çalışma teorileri tarafından desteklenen sosyal hizmet uğraşması refahını geliştirmek için insanların yaşam zorluklarını ele alır.

Sosyal hizmet birey ve grubun sosyal uyumu üzerinde çalışır. Amacı birey ve grupların doyum sağlayıcı başarıları için en iyi yolu bulmalarında zorlanmaksızın kendilerine yardımcı olmaktır. Bunu yaparken sosyal çevreyi (kültürü) dikkate almak zorundadır. İnsanın işlevselliğini artırma ve geliştirmeyi, yaşamını iyileştirmeyi hedef alan sosyal hizmet disiplini ürettiği bilgilerin yanında insanlarla ilgili bilimlerden de yararlanmaktadır (Emiroğlu, 1986, s.2). Son yıllarda okullarda da sosyal hizmet uygulamaları daha fazla önem görmektedir.

“Sosyal hizmet evrensel bir meslek olduğundan, bu meslekte çalışan elemanlar, her toplumdan, her yaştan, her meslekten gelen kişi ve grupla çalışabilirler. Farklı kültür topluluklarından gelen kişi ve gruplarla çalışırken, başvuranın geçmişini, kültürünü (değerlerini), sorunlarını çözmeye kullandığı araçları ve destek sistemlerini öğrenmesi gerekmektedir” (Emiroğlu, 1986, s.2).

Üniversite öğrencileri Mediko Sosyal Merkezlerinde verilen hizmetlerden yararlanabilirler. Birey kendi yaşam akışı içinde yolunda gitmeyen bir şeyleri fark ettiğinde bu durumu boş vermemeli ve derhal çözüm için gerekli girişimleri yapabilmesi

için üniversitelerin Mediko Sosyal Merkezlerine başvurmalıdır. Üniversite medikolarında psikiyatri uzmanı, sosyal hizmet uzmanı, psikolog, psikolojik danışman ve hemşire gibi değişik meslek gruplarından oluşan bir ekip, gerekli destekleri vermek üzere istihdam edilmiştir, bu ekip uyum sorunu yaşayan öğrencilere hizmet için açıktır.

Bu araştırmanın kültürel farklılık politikasına dayanarak yapılması öngörülmektedir ayrıca sosyal hizmet uzmanları evrensel bir mesleğin temsilcileri olarak pek çok ülkeden, farklı kültürden Türkiye'ye eğitim için gelen öğrencilerle çalışırken; ırk, renk, din, etnik köken, cinsiyet, yaş, ekonomik ve ailesel özellikler, engel durumu gibi sosyal ve kültürel farklılıkları kabul ederek, kişinin özgünlüğü ve kültürünü göz önüne alarak, çoklu kültürel yaklaşımla ayrımcılık yapmaksızın kişiye hizmet sunmalı ve ihtiyaç duyduğunda destek sağlamalıdır.

3. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma nicel bir araştırmadır. Araştırmanın modeli “tarama modeli” dir. Bu araştırmada mevcut durumu belirlemeye ve değişkenler arasındaki ilişkilerini açıklamaya çalışılmıştır.

3.2. ÇALIŞMA EVRENİ

Çalışma evreni, ulaşılabilen evrendir. Araştırmacının ya doğrudan gözleyerek ya da ondan seçilmiş bir örnek küme üzerinde yapılan gözlemlerden yararlanarak hakkında görüş bildirebileceği evrendir. Sonuçlar, ancak bu sınırlı evrene genellenir (Smith, 1975, akt. Karasar, 2005, s.110).

Araştırmanın evrenini, Hacettepe Üniversitesi’nde eğitim öğretim döneminde öğrenim gören uluslararası yükseköğrenim öğrencilerinden oluşturmaktadır. Bu kapsamda araştırma Ankara’da Hacettepe Üniversitesi’nde yükseköğrenim görmekte olan uluslararası lisans ve yüksek lisans, doktora öğrencileri ile sınırlandırılmıştır.

Hacettepe Üniversitesi’nde 2015-2016 yılında lisans programında devam edenlerin sayısı 1099; lisansüstü programlarda 820 öğrenci olarak toplam 1919 uluslararası öğrenci eğitim ve öğretime devam etmekteydiler (<http://www.iso.hacettepe.edu.tr/istatistik.shtml>). Araştırmaya 146 kişi gönüllü katılarak katkı sağlamıştır.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket tekniği kullanılmıştır. Anket araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Ankette biri Türlçe ve diğeri İngilizce olarak iki dilde toplam 58 soruya yer verilmiştir. Uzman bir kişiyle tartışılmış, uygun düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmanın amacına uygun temel soruların yer aldığı, Anket Formu

hazırlanmıştır. Anketin birinci bölümünde bireylerin yaşı, cinsiyeti, öğrenim durumları, Türkçe bilip bilmedikleri, geldikleri ülke, Türkiye’de kaldıkları süre, çalışma ve burs, aylık harcama ve gelirler, nerede kaldıkları, Türkiye’yi tercih etme nedenleri, eğitim sürecinde zorlandıkları konular, eğitim sonrası nerede yaşamak istedikleri, faaliyetlere katılım, Türkiye ve okuduğu bölümü tercih ettiği için pişmanlık durumları, kütüphane çalışanlarının davranışları ile ilgili sorular; İkinci bölümde kütüphane, kampüs içinde güvenlik, ulaşım, beslenme, eğitim, sağlık ve spor, barınma, kültürel ve sosyal özellikler, Türk vatandaşların onlara karşı davranışları, memnuniyetleri ve uluslararası birim faaliyetleri, programlarından ve okul içinde sosyal ve kültürel yaşamdan, Türkiye’deki yaşantılarından beklentileri gibi memnuniyetlerini etkileyen faktörlere yer verilmiştir.

3.4. ETİK KONULAR

Araştırmanın gerçekleştirebilmesi için ilk olarak Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyonu’ndan gerekli izin alınmıştır. Etik komisyondan izin alındıktan sonra, Hacettepe Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı’ndan uluslararası öğrencilerin e-mail adresleri alınarak bu birim tarafından gereken duyuru yapılmıştır. Hacettepe Üniversitesi tarafından tüm uluslararası öğrenciler bilgilendirilmiş onay formu ve anket gönderilmiştir. Gereken anket sayısına ulaşmak için anket, uluslararası öğrencilere öğrenim gördükleri Hacettepe Üniversitesi kampüs ortamında ulaştırılmıştır. Tarafsızlık ilkesine göre öğrencilerden izinli verilerin her biri bir anlam taşır. Bir yabancı öğrenci olarak bu konuda kendi duyguları, çıkarları ve değer yargılarından bağımsız olarak, katılımcıların görüşleri üzerine veriler gizlilik ilkesi doğrultusunda gereken yazılı onay alınarak cevaplara müdahale etmeden, anket cevapları saklı tutulmuştur. Anket cevapları ve toplanan veriler analiz edilerek yorumlanıp, bulgular bölümünde kullanılmıştır.

3.5. VERİ TOPLAMA SÜRECİ

2014- 2015 eğitim ve öğretim döneminde kuramsal çerçeve oluşturularak gereken izinler alınmıştır. Hazırlanan ankette biri Türkçe ve diğeri İngilizce olarak iki dilde toplam 58 soruya yer verilmiştir. 2015- 2016 eğitim ve öğretim dönemi sona ermeden Hacettepe Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'ndan uluslararası öğrencilerin e-mail adresleri alınarak bu birim tarafınan gereken duyuru yapılmıştır. Ayrıca öğrencilerin Anketleri cevaplamaları için Üniversite Uluslararası Öğrenci Temsilcisine ulaşarak facebook ortamından gereken duyuru yapılmıştır. Hacettepe Üniversitesi tarafından tüm uluslararası öğrencilere elektronik anket e-mail olarak gönderilmiştir, 110 öğrenci e- mail ile gönderilen elektronik anketi cevaplarken öğrencilerin çoğunluğu elektronik anketi cevaplamaktan çekindikleri görülmüştür. Gereken anket sayısına ulaşmak için anket uluslararası öğrencilere öğrenim gördükleri Hactepe Üniversitesite kampus ortamında yemekhane, kafeterya, kütüphane ve bilgisayar laboratuvarında uluslararası öğrencilere ulaşılmıştır. 36 anket elden uygulanmıştır. Öğrencilerin çoğunluğu anketi cevaplamak istemedikleri bilgisine rastlanmıştır. Anketler öncelikle öğrencilerden ve ilgili yerlerden izin alınarak belirlenen süre içerisinde araştırmacı ve bir uluslararası öğrenciden yardım alınarak görüşme ile doldurmaları sağlanarak uygulanmış veriler toplanmıştır. Sonuç olarak toplanan veriler analiz edilerek yorumlanmıştır.

3.6. VERİLERİN İŞLENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Araştırma sonucunda elde edilen veriler ‘‘SPSS Versiyon 23.0’’ paket programı aracılığı ile bilgisayara aktarılmış ve bu program aracılığı ile veri analizi yapılmıştır. Anlamlılık katsayısı 0,05 alınıp ve çalışmada verilerin analizinde ki- kare bağımsızlık testi kullanılmıştır. Ki- Kare Bağımsızlık Testi iki değişken arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla kullanılmaktadır. Ki-kare testinde p değerinin 0,05 den küçük olması durumuna değişkenler arasında ilişki olduğu şeklinde yorumlanmıştır. Araştırmada verilerin işlenmesi sonucu elde edilen bulgular, tablolar ve ki-kare testi sonucu, ‘‘bulgular ve yorum’’ bölümünde verilmiştir.

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmaya katılan, Hacettepe Üniversitesi'nde eğitim gören uluslararası öğrencilerden toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Hacettepe Üniversitesi'nde 2015-2016 yılında lisans programında devam edenlerin sayısı 1099; lisansüstü programlarda 820 öğrenci olarak toplam 1919 uluslararası öğrenci eğitim ve öğretime devam etmekteydiler (<http://www.iso.hacettepe.edu.tr/istatistik.shtml>). Araştırmaya 146 kişi gönüllü katılarak katkı sağlamıştır.

Birinci bölümde Hacettepe Üniversitesi'nde eğitim gören uluslararası öğrencilerin sosyo- demografik bazı özellikleri ile ilgili bulgular yer almaktadır. İkinci bölümde ise denencelerin çözümlenmesi için Hacettepe Üniversitesi'nde eğitim gören uluslararası öğrencilerin, topluma ve üniversite ortamına sosyal, kültürel, genel olarak uyumlarında etki ettiği düşünülen yaş, cinsiyet, medeni durum ve ne kadar süredir Türkiye'de olduğu, yükseköğretim programını, işte çalışma durumu, aylık gelir, aylık harcama, aileden mali destek alma, burs alma durumu farklı olan değişkenlerle göre uluslararası öğrencilerin profili, ihtiyaçları ve sorunlarına ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir. Elde edilen bulgulara dayalı olarak açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

4.1. HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ'NDE EĞİTİM GÖREN ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN SOSYO-DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR:

Araştırmanın bu bölümünde kişisel bilgilere ayrı ayrı tablolar halinde yer verilmiştir.

Tablo 1. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Yaşları

Yaş	Sayı (n)	Yüzde (%)
25 yaş ve altı	75	51,4

26-30 yaş arası	39	26,7
31 yaş ve üstü	32	21,9
Toplam	146	100,0

Ankete cevap veren katılımcılardan 25 yaş ve altı olanların oranı %51,4; 26-30 yaş arası olanların oranı %26,7; 31 yaş ve üstü olanların oranı %21,9 yaş grubundadır. Elde edilen verilere göre Hacettepe Üniversitesi'nde eğitim gören uluslararası öğrencilerin ağırlıklı ortalama yaş gruplarını 25 yaş ve altı arasındaki öğrencilerden oluştuğunu görmekteyiz.

15– 24 yaşları ise gençlik dönemidir. Fiziksel, sosyal ve psikolojik olgunluğa erişmenin tamamlanması olarak tanımlanabilir. Gençlik dönemi fiziksel, ruhsal ve duygusal olarak bir değişim dönemidir. Aileden kopma ve bağımsızlaşma, kendi kararını verip kendi seçimini yapma konusundaki çelişkileri azalır, daha bağımsızdır ve daha az etki altında kalır. Kendi ilgi ve yeteneklerini daha gerçekçi biçimde tanımakta, meslek ve eş seçiminde daha gerçekçi ve tutarlı olmaktadır. Cinsel çatışmaları azalır. Kimlik kurgusunu geliştirme, kimliğini benimseme ve kimliğin senteziyle uzlaşma çabaları sonucunda genç, kimliğini gerçekçi biçimde bulmuş olur (T.C. Milli Eğitim Bakanlığı,2011,http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Gen%C3%A7lik%20D%C3%B6nemi.pdf). Araştırmada yaş ile ilişkin elde edilen bulgular uluslararası öğrencinin sorunlar ile nasıl baş edebileceği açısından önemli yere sahiptir.

Araştırmaya katılan uluslararası öğrencilerin cinsiyetleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Hacettepe Üniversitesi’nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Cinsiyetleri

Cinsiyet	Sayı (n)	Yüzde (%)
Erkek	80	55,2
Kadın	65	44,8
Toplam	145	100,0

Araştırmaya katılan toplam 146 uluslararası öğrencinin 145'i bu soruya yanıt vererek kadın olanların oranı %44, 8 iken erkeklerin oranı %55,2'lik kısmı oluşturmaktadır. Bu soruyu bir kişi yanıtı bırakmıştır. Araştırmaya katılan Hacettepe Üniversitesi'nde eğitim gören uluslararası öğrencilerin cinsiyetine göre dağılımı ele alınmıştır.

Çöllü ve Öztürk (2010) araştırmasına göre öğrencilerin %18 kız, %82'si erkektir. Bir diğer araştırmaya göre erkeklerin oranı %75 iken kadınların oranı %25 olmuştur (Paksoy vd., 2011, s.90). Bu iki araştırmanın sonucu yapılan bu araştırma ile benzerlik göstermektedir. Yalnızca Paksoy vd nin, Çöllü ve Öztürk'ün araştırmasında erkek olanların oranı biraz daha yüksektir.

Araştırmaya katılan uluslararası öğrencilerin Medeni Durumları Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Medeni Durumları

Medeni Durum	Sayı (n)	Yüzde (%)
Bekar	121	82,9
Evli	22	15,1
Boşanmış	3	2,1
Toplam	146	100,0

Araştırmaya katılan uluslararası öğrencilerden bekar olanların oranı %82,9; evli olanların oranı %15,1; boşanmış olanların oranı %2,1'dir. Bulgulara göre öğrencilerin 4/5'inden fazlası bekar öğrencilerdir. Katılımcılardan evli olan öğrencilerin neredeyse tamamı yüksek lisans ve doktora yapan öğrencilerdir. Boşanmış öğrencilerin tamamı doktora yapan öğrencilerdir.

Diğer bir araştırmada medeni duruma göre dağılımda bekarların sayısının (N=174, %90,6) yüksek olduğu bulgusuna rastlanmıştır (Aliyev ve Öğülmüş, 2015).

İki araştırma sonucuna bakılırsa genelde bekar olan uluslararası öğrenciler kendi ülkelerinden uzaktadırlar ve Türkiye'yi üniversite eğitimi için tercih etmişlerdir.

Tablo 4. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Türkçe Bilip Bilmediklerine Göre Dağılım

Türkçe biliyor musunuz?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evet	142	97,9
Hayır	3	2,1
Toplam	146	100,0

Katılımcılardan Türkçe bilenlerin oranı %97,9 iken bilmeyenlerin oranı %2,1dir. Bir kişi bu soruyu yanıtsız bırakmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin neredeyse tamamına yakını Türkçe bilen öğrencilerdir. Bulgulara göre bu soruya hayır cevabı veren 3 kişinin de TÖMER öğrencisi olduğu tespit edilmiştir. Başka ülkede ve yabancı dilde, eğitim görmek öğrencinin uyma davranışını etkileyebilir bu soruya hayır cevabı veren öğrenciler iletişim kurmakta zorluk çekebilirler bu da onların sosyal ve kültürel uyumlarını olumsuz yönde etkileyecektir.

Paksoy ve diğerlerinin (2011) araştırmasına göre öğrencilerin Türkçeyi bilme durumlarına baktığımızda genel olarak iyi bildiklerini söylemişlerdir. Diğer bazı araştırma sonuçlarına bakıldığında da uluslararası öğrencilerin Türkçe bilme konusunda her zaman güçlük çekmedikleri ve kendilerini rahat ifade edebildikleri düşünülebilir (Özçetin, 2013, s.86). Bu da Türkiye'ye gelen öğrencilerin genellikle önceden Türkçe bildiklerinden ya da Türkiye'de TÖMER eğitimi aldıklarından kaynaklandığını göstermektedir.

Karaoğlu (2007), dili yeterince rahat kullanabilen ve dersleri anlayabilen bireyler, konuya ilgili nispeten daha rahat iletişim kurarlar ve bu durum uyma davranışını etkileyen kişisel etmenlerden, kişinin kendine güveni ile de doğrudan ilgili olduğunu söyler ve böylece öğrencilerin uyma davranışı göstermeleri kolaylaşır.

Yıldıran ve arkadaşlarının (2016) araştırmasına göre Türkçe bilen öğrencilerin oranı %85 iken, Türkî cumhuriyetlerden ve Suriye'den gelen öğrencilerin Türkçe konuşmada sıkıntı çekmedikleri görülmektedir.

Tablo 5. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Türkiye'de Kaldıkları Süre ile İlgili Dağılım

Ne kadar süredir Türkiye'desiniz?	Sayı (n)	Yüzde (%)
2 yıl ve altı	47	32,4
2-4 yıl arası	53	36,6
4 yıl üstü	45	31,0
Toplam	146	100,0

Türkiye'de kalma süresi 2 yıl ve altı olanların oranı %32,4; 2-4 yıl arası olanların oranı %36,6; 4 yıl üstü olanların oranı %31,0'dır.

Özçetin (2013) araştırmasına göre Bursa ilinde araştırmaya katılan öğrencilerin %48,4'ü (n= 107) bir yıldan fazla süredir Türkiye'de bulunmaktadır. Öğrencilerin %34,4'ü (n=76) bir yıldan az süredir, %17,2'si (n=38) yeni gelen öğrencilerden oluştuğu görülmüştür.

Aktaş (1997) yılında üniversite öğrencileri üzerine yaptığı çalışmada dördüncü sınıf öğrencilerinin kişisel sosyal ve genel uyum düzeylerini birinci sınıfta olduklarından anlamlı derecede daha yüksek olduğu ve her iki sınıf derecesinde de erkek olduğu saptanmıştır.

Çöllü ve Öztürk (2010) çalışmasında yabancı uyruklu öğrencilerin sorunları Türkiye'ye geliş yılına ve Türkiye'de kaldıkları yere göre fark göstermiştir. Türkiye'de 1 yıl süreyle kalan yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarının Türkiye'de 3 yıl süreyle kalan öğrencilerin sorunlarından daha fazla olduğu ortaya çıkmış ve bu durum, öğrencilerin ilk defa ailesinden ve ülkesinden uzakta yaşamalarına, farklı okul sisteminin yarattığı gerilimlere bağlanmıştır.

Bu üç araştırma sonucu, yapılan bu araştırma ile benzerlik göstermektedir. Katılımcıların Türkiye'de bulunduğu zamanın 2 yıl ve altı olan öğrencilerin daha az süre yabancı bir ülkede yaşadıkları için çeşitli uyum sorunları yaşamaları söz konusu olabilecektir.

Tablo 6. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Yüksek Öğretim Programına Göre Dağılım

Öğrenim görmekte olduğunuz yükseköğretim programınız nedir?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Lisans	56	38,9
Yüksek Lisans	54	37,5
Doktora	34	23,6
Toplam	144	100,0

Katılımcılardan lisans öğrenimi görenlerin oranı 38,9; yüksek lisans görenlerin oranı %37,5; doktora görenlerin oranı %23,6 olduğu görülmektedir. İki kişi bu soruya yanıt vermemiştir. Lisansüstü eğitim için Hacettepe Üniversitesi'ne gelen öğrencilerin toplam oranı 61,1 olmasına rağmen büyük oranda Türkiye'de Hacettepe Üniversitesi'nde eğitim gören uluslararası öğrencilerin lisans öğrencileri oldukları görülmektedir.

Tablo 7. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Fakülteleri/Enstitülerine Göre Dağılım

Fakülteniz/Enstitünüz	Sayı (n)	Yüzde (%)
Edebiyat Fakültesi	18	12,2
Eğitim Fakültesi	11	7,5
Fen Bilimleri	8	5,4
İİBF	21	14,3
Mühendislik Fakültesi	16	10,9
Sosyal Bilimler Enstitüsü	53	36,1
Diğer	19	13,6
Toplam	146	100,0

Araştırmaya katılanlardan edebiyat fakültesinde olanların oranı %12,2; eğitim fakültesinde olanların oranı %7,5; fen bilimlerinde olanların oranı %5,4; İİBF’de olanların oranı %14,3; mühendislik fakültesinde olanların oranı %10,9; sosyal bilimler enstitüsünde olanların oranı %36,1; diğer fakültelerde olanların oranı %13,6’dır.

Tablo 8. Hacettepe Üniversitesi’nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Eğitim Sürecinde Bir İşte Çalışması Durumuna Göre Dağılım

Eğitim sürecinde herhangi bir işte çalışması	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evet	27	18,7
Hayır	117	81,3
Toplam	144	100,0

Katılımcılardan eğitim sürecinde herhangi bir işte çalışanların oranı %18,7 (n= 27) iken çalışmayan öğrencilerin oranının %81,3 (n=117) olduğu görülmektedir. İki kişi bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

Araştırmaya katılan Hacettepe Üniversitesi’nde eğitim gören uluslararası öğrencilerin 4/5’inden fazlasının eğitim döneminde herhangi bir işte çalışmadıkları görülmektedir. Öğrencilerin bu dönemde derslerine odaklanması en önemli etken olduğu için çalışmayı tercih etmedikleri görülmüştür.

Tablo 9. Hacettepe Üniversite’sinde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Aylık Gelir Dağılımı

Aylık geliriniz ne kadardır	Sayı (n)	Yüzde (%)
650 TL ve altı	41	36,3
651-1000 TL arası	34	30,1
1000 TL üstü	38	33,6
Toplam	146	100,0

Tablo 9’da öğrencilere aylık gelirleri sorulmuştur. Katılımcılardan eğitim sürecinde aylık geliri 650 TL ve altı olanların oranı %36,3; 650-1000 TL arası olanların oranı %30,1; 1000 TL üstü olanların oranı %33,6’dır.

Öğrencilerin, aylık gelir miktarları arttıkça daha fazla sosyal ortamlarda bulunacağından gelir düzeyinin uyma davranışları ve buna bağlı olarak da grup içerisindeki iletişimlerine olumlu etkisi söz konusu olacaktır (Karaoğlu, 2007).

Tablo 10. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Aylık Harcamalarına Göre Dağılım

Aylık ne kadar harcama yapıyorsunuz?	Sayı (n)	Yüzde (%)
650 TL ve altı	57	41,9
651-1000 TL arası	49	36,0
1000 TL üstü	30	22,1
Toplam	146	100,0

Araştırmaya katılan Hacettepe Üniversitesi'nde eğitim gören uluslararası öğrencilerin Türkiye'de aylık yaptığı harcama 650 TL ve altı olanların oranı %41,9; 651-1000 TL arası olanların oranı %36,0; 1000 TL üstü olanların oranı %22,1'dür. Bulgulara göre öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamada aylık yaptığı harcama 651-1000 TL arası ve 1000 TL üstü olanların oranı %58,1'dir.

Tablo 11. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Burs Alıp Almadığına Göre Dağılım

Herhangi bir yerden burs alıyor musunuz?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evet	83	57,2
Hayır	62	42,8
Toplam	145	100,0

Araştırmaya katılan Türkiye'de Hacettepe Üniversitesi'nde eğitim gören uluslararası öğrencilerin içinde, eğitim sürecinde herhangi bir yerden burs alanların oranı %57,2 iken almayanların oranı %42,8 olarak görülmektedir.

Çöllü ve Öztürk (2010) benzer bir araştırmada Geçiminizi sağladığınız gelirinizi hangi kaynaklardan karşılıyorsunuz? Sorusuna ise öğrencilerin %52'i burs ile birlikte ailesinden de destek aldığını, %22 yalnızca ailesinin desteği ile yaşamını sürdürdüğünü, %26'ı ise burs almakla birlikte bir işte çalışarak da geçimini sağladığını ifade etmiştir.

Bu bulgular ışığında burs almayan öğrencilerin aileleri tarafından mali destek aldıkları ve genellikle lisansüstü eğitime devam eden öğrencilerin olduğu bilgisine rastlanmıştır.

Tablo 12. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Eğitim Sürecinde Aileniz Sizi Mali Açından Destekliyor mu?

Eğitim sürecinde aileniz sizi mali açıdan destekliyor mu?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Evet	91	64,1
Hayır	51	35,9
Toplam	142	100,0

Katılımcılardan ailesi tarafından mali açıdan destek görenlerin oranı %64,1 iken destek görmeyenlerin oranı %35,9'dur. Elde edilen verilere göre 1/2'den fazlası kendi ailesi tarafından mali açıdan destek görmektedirler. Katılımcılardan 4'ü bu soruya cevap vermemiştir.

Paksoy ve arkadaşlarının (2011) çalışmasında aile tarafından desteklenen öğrenci oranı %90,6 iken diğer kaynaklardan destek alanların oranı %9,4 olduğu bulgusuna rastlanmıştır. Bulgulara bakılırsa her iki araştırmada da aile desteği uluslararası öğrencilerin eğitime devam etmesi için önemli bir unsur haline gelmiştir.

Tablo 13. Hacettepe Üniversitesi'nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Türkiye'de Kaldıkları Yere Göre Dağılım

Türkiye'de nerede kalıyorsunuz?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Devlet Yurdu	33	23,1
Özel	51	35,7
Öğrenci evi	30	21,0
Ailemle birlikte	11	7,7

Diğer	18	12,6
Toplam	143	100,0

Tablo 13’de gördüğünüz üzere devlet yurdunda kalan öğrencilerin oranı %23,1; özelde kalanların oranı %35,7; öğrenci evinde kalanların oranı %21,0; ailesi ile birlikte kalanların oranı %7,7; diğer şekillerde kalanların oranı %12,6’dır. Çalışmaya katılan uluslararası öğrencilerden yaklaşık 1/3 ünden fazlası özelde kalan öğrencileri kapsamaktadır. Benzer araştırma bulguları da bu sonucun önemli göstergesi olmuştur.

Aydın (1995) araştırmasına göre evde kalan yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarının yurtlarda kalan öğrencilerin sorunlarından daha fazla olduğu sonucu ise evde kalan yabancı uyruklu öğrencilerin çevreden daha fazla izole ve sorunlarıyla başbaşa kalmış olabileceklerine bağlanmıştır (akt. Çöllü ve Öztürk, 2010). Kıroğlu, Kesten ve Elma (2010) araştırmasında da yabancı uyruklu öğrencilerin hiçbirinin barınma sorunu yaşamadığı ve çoğunluğunun evde arkadaşlarıyla kaldıkları belirlenmiştir.

Yıldıran ve arkadaşlarının (2016) çalışmasında ise Karabük şehrinde öğrencilerin yarısından fazlasının özel yurtlarda kaldıkları görülmektedir. Yabancı uyruklu öğrenciler ile görüştiklerinde dile getirdikleri önemli konulardan biri ise öğrencilerin konaklama sorunu olduğunu belirtmişlerdir. Bu öğrencilerin devlet yurdunda konaklama haklarının düşük oranda olduğu, geçimde zaten zorlanırken özel yurtlarda kalarak bütçelerinin çoğunu pahalı olan özel yurtlara ayırmak zorunda kaldıkları sonucuna varılmıştır.

Tablo 14. Hacettepe Üniversitesi’nde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Geldikleri Ülkeye Göre Dağılım

Hangi ülkeden geldiniz?	Sayı (n)	Yüzde (%)
Afganistan	2	1.4
Afrika	2	1.4
Almanya	2	1.4
Arnavutluk	4	2.7
Azerbeycan	9	7.4

Bangladeş	1	.7
Benin	5	3.4
Bosna Hersek	6	4.1
Bulgaristan	1	.7
Burundi	2	1.4
Cibuti	1	.7
Çad	2	1.4
Çin	2	1.4
Danimarka	1	.7
Endonezya	24	16.2
Filistin	1	.7
Gürcistan	6	4.1
Haiti	1	.7
Hindistan	1	.7
Irak	6	4.1
İran	23	15.5
Kambacıya	1	.7
Kenya	2	1.4
Kıbrıs	1	.7
Kırgızistan	6	4.1
Komor Adaları	1	.7
Kosova	2	1.4
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	1	.7
Malezya	2	1.4
Mısır	1	.7

Moldova	1	.7
Nigeria	1	.7
Pakistan	1	.7
Polonya	1	.7
Romanya	1	.7
Sırbistan	2	1.4
Somali	1	.7
Suriye	8	5.4
Türkmenistan	5	3.4
Ukrayna	3	2.0
Ürdün	1	.7
Yemen	2	1.4
Toplam	146	100.0

Araştırmaya katılan Hacettepe Üniversitesi'nde eğitim gören uluslararası öğrencilerden elde edilen bulgulara göre Endonezya'dan gelenlerin oranı (n=24) %16,2 iken birinci sırada yer almaktadır; katılımcılardan İran'dan gelenler (n=23) %15,5 olup ve ikinci sırada yer almışlardır. Üçüncü sırada Azerbaycan (n=9) %7,4 ile yer almaktadır. Bu ülkelerden gelen öğrencilerin birçoğunun yüksek lisans ve doktora programları için geldikleri tespit edilmiştir.

Paksoy ve diğerleri (2011) çalışmasında tablo 2 incelemesinde, Türkiye'de en çok KKTC (İngiliz pasaportu olan ve KKTC vatandaşı olamayan öğrenciler), Azerbaycan, Bulgaristan, Türkmenistan, İran, Moğolistan, Yunanistan ve Kazakistan'dan gelen yabancı uyruklu öğrenciler yüksek öğrenim görmektedir. Bunun nedeni, bu ülkelerde konuşulan Türkçenin, Türkiye Türkçesi ile hemen hemen aynı ve/veya çok yakın bir ağızda olmasıdır. Çünkü, yabancı uyruklu öğrenciler Türkçe bilmedikleri takdirde bir yıl Türkçe hazırlık okumak zorundalardır. Bu ise bir yıl kayıp anlamına gelmektedir. Bunun yanında Orta Asya Türk cumhuriyetlerinden Türkiye'ye gelen öğrencilerin sayısı da bütün yabancı öğrencilerin içerisinde fazla boyuttadır (Paksoy vd, 2011, s.89).

Tablo 15. Diğer Kişisel Bilgiler

		Sayı (n)	Yüzde (%)
Eğitim için Türkiye'yi başka ülkeye geçiş yapmanın kolay olduğu için seçtim	Evet	29	19,6
	Hayır	119	80,4
Türkiye'yi eğitim sisteminin daha başarılı olmasından dolayı seçtim	Evet	65	43,9
	Hayır	83	56,1
Türkiye'yi eğitim sisteminin kolay olmasından dolayı seçtim	Evet	16	10,8
	Hayır	132	89,2
Eğitim için Türkiye'yi diğer sebeplerden dolayı seçtim	Evet	55	37,2
	Hayır	93	62,8
Eğitim sürecinde en fazla üniversite ve kaldığım yerin uzaklığından dolayı zorlandım	Evet	54	36,5
	Hayır	94	63,5
Eğitim sürecinde en fazla eğitim dilinin farklılığından zorlandım	Evet	78	52,7
	Hayır	70	47,3
Eğitim sürecinde en fazla eğitim sisteminin farklılığından zorlandım	Evet	27	18,2
	Hayır	121	81,8
Eğitim sürecinde en fazla öğretim elemanlarıyla iletişimden dolayı zorlandım	Evet	23	15,5
	Hayır	125	84,5
Eğitim sürecinde en fazla dersleri anlama da zorlandım	Evet	38	25,7
	Hayır	110	74,3
Eğitim sürecinde en fazla diğer konularda zorlandım	Evet	16	10,8
	Hayır	132	89,2
Eğitim sonrası yaşamınızı nerde sürdürmek istersiniz?	Kendi ülkemde	88	61,5
	Türkiye'de	24	16,8
	Başka ülkede	31	21,7
	Evet	119	86,9

Türkiye dışında çalışmayı/yaşamayı düşünüyorsanız, okuduğunuz bölümle ilgili mi çalışmak istersiniz?	Hayır	18	13,1
Bir Öğrenci Kulübüne üye misiniz?	Evet	32	24,8
	Hayır	97	75,2
Türkiye’de gördüğünüz eğitim beklentilerinizi karşılıyor mu?	Evet	102	71,8
	Hayır	40	28,2
Eğitim amacıyla Türkiye’yi tercih ettiğiniz için pişman mısınız?	Evet	26	18,2
	Hayır	117	81,8
Okuduğunuz bölümü tercih ettiğiniz için pişman mısınız?	Evet	18	12,8
	Hayır	123	87,2
Kütüphane çalışanlarının size karşı davranışından memnun musunuz?	Evet	96	66,2
	Hayır	11	7,6
	Fikrim yok	38	26,2

Katılımcıların, “Eğitim için Türkiye’yi tercih etmenizden nedeni nedir?” sorusuna karşılık verdiği cevaplara baktığımızda, katılımcılardan eğitim için Türkiye’yi başka ülkelere geçiş yapmanın kolay olmasından dolayı seçenlerin oranı %19,6; eğitim sisteminin daha başarılı olmasından dolayı seçenlerin oranı %43,9; eğitim sisteminin kolay olmasından dolayı seçenlerin oranı %10,8; diğer sebeplerden dolayı seçenlerin oranı %37,2’dir. Diğer sebeplerden dolayı Türkiye’yi tercih edenlerin birçoğuna yakınının ülkelerindeki savaş ya da ekonomik durumlardan dolayı yabancı bir ülkeye geldikleri anlaşılmıştır.

“Eğitim sürecinde en fazla zorlandığınız konu nedir?” sorusuna cevap veren katılımcılar arasından, eğitim sürecinde en fazla üniversite ve kaldığı yerin uzaklığından dolayı zorlananların oranı %36,5; eğitim dilinin farklılığından zorlananların oranı %52,7; eğitim sisteminin farklılığından zorlananların oranı %18,2; öğretim elemanlarıyla

iletişimden dolayı zorlananların oranı %15,5; dersleri anlamada zorlananların oranı %25,7; diğer konularda zorlananların oranı %10,8'dir.

Konuya ilişkin olarak yapılan farklı araştırma sonuçlarına baktığımızda, her ülkenin kendine has bir eğitim sistemi olmakla beraber, farklı bir dili öğreniyor olmanın uyum davranışlarını olumsuz etkilemesi kaçınılmazdır (Karaoğlu, 2007).

Katılımcılardan eğitim sonrasında yaşamını kendi ülkesinde sürdürmek isteyenlerin oranı %61,5; Türkiye'de sürdürmek isteyenlerin oranı %16,8; başka ülkede sürdürmek isteyenlerin oranı ise %21,7; Türkiye dışında çalışmayı/yaşamayı düşünüyorsa, okuduğu bölümle ilgili çalışmak isteyenlerin oranı %86,9 iken istemeyenlerin oranı %13,1; bir öğrenci kulübüne üye olanların oranı %24,8 iken olmayanların oranı %75,2'dir. Bulgulara göre öğrencilerin 3/4'ünden fazlası eğitim ve öğretim döneminde herhangi bir öğrenci kulübüne üye olmadıkları tespit edilmiştir.

Yıldırım, Özkan, Büyükyılmaz (2016) araştırmasna göre katılımcıların %65'inin mezun olduktan sonra Türkiye'de yaşamak istediği, %35'inin ise yaşamak istemediği görülmektedir. Türkiye'yi seçme nedenleri incelendiğinde; katılımcıların %26'sının eğitim almak istemesi, %10'unun İslam ülkesi olması, %7'sinin akrabasının bulunması, %6'sının ülkesinde savaş olması, %9'unun eğitimi kaliteli bulması, %8'inin ülkesine yakın olması, %4'ünün hayalini gerçekleştirmesi, %15'inin gelişmiş bir ülke olması, %1'inin ucuz bir ülke olması, %9'unun yakın kültüre sahip olması ve %5'nin ise sebep göstermediği görülmektedir.

Katılımcılardan Türkiye'de gördüğü eğitim beklentilerini karşılayanların oranı %71,8 iken karşılamayanların oranı %28,2; katılımcı öğrencilerden eğitim amacıyla Türkiye'yi tercih ettiği için pişman olmayanların oranı %81,8 iken pişman olanların oranı %18,2; okuduğu bölümü tercih ettiği için pişman olmayanların oranı %87,2 iken pişman olanların oranı %12,8'dir. Araştırmanın bulgularına göre Hacettepe Üniversitesi'nde eğitim gören uluslararası öğrencilerin genelde Türkiye'de eğitim görmekten razı oldukları görülmüştür.

Katılımcılardan kütüphane çalışanlarının kendisine karşı davranışından memnun olanların oranı %66, 2; memnun olmayanların oranı %7, 6; fikri olmayanların oranı %26, 2'dir. Bulgulara göre katılımcılardan kütüphane çalışanlarının kendisine karşı

davranışından memnun olanların oranı %66, 2 iken genelde öğrenciler okul içinde en çok kütüphanede zaman geçirdikleri ve bundan memnun oldukları bilgisine rastlanmıştır.

4.2. HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ'NDE EĞİTİM GÖREN ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN PROFİLİ, İHTİYAÇLARI VE SORUNLARIYLA İLİŞKİLİ BULGU VE YORUMLAR

Tablo 16. Farklı Yaştaki Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi

		Yaş				Ki-kare	p
		25 yaş ve altı		26 yaş ve üstü			
		N	%	n	%		
Kütüphane çalışanlarının bana karşı davranışından	Memnun değilim	6	8,0	1	1,4	4,611	,203
	Orta Düzeyde Memnunum	14	18,7	10	14,1		
	Memnunum	37	49,3	43	60,6		
	Fikrim Yok	18	24,0	17	23,9		
Kütüphanedeki dokümanların düzenleniş şekline	Memnun değilim	4	5,3	2	2,8	1,352	,717
	Orta Düzeyde Memnunum	21	28,0	17	23,9		
	Memnunum	39	52,0	38	53,5		
	Fikrim Yok	11	14,7	14	19,7		
Kütüphane ödünç alma- verme biriminden	Memnun değilim	5	6,7	3	4,2	1,656	,647
	Orta Düzeyde Memnunum	13	17,3	13	18,3		
	Memnunum	37	49,3	41	57,7		
	Fikrim Yok	20	26,7	14	19,7		
Genel olarak kütüphane hizmetlerinden	Memnun değilim	4	5,3	4	5,6	1,526	,676
	Orta Düzeyde Memnunum	16	21,3	12	16,9		
	Memnunum	48	64,0	44	62,0		
	Fikrim Yok	7	9,3	11	15,5		
Üniversitedeki yemekhane yemeklerinden ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	13	17,3	12	16,9	,497	,920
	Orta Düzeyde Memnunum	24	32,0	26	36,6		
	Memnunum	31	41,3	28	39,4		
	Fikrim Yok	7	9,3	5	7,0		
Kampus içindeki yiyecek/içecek olanaklarından	Memnun değilim	7	9,3	2	2,8	4,969	,174
	Orta Düzeyde Memnunum	32	42,7	24	33,8		

	Memnunum	35	46,7	43	60,6		
	Fikrim Yok	1	1,3	2	2,8		
Kampus içindeki yiyeceklerin kalitesinden	Memnun değilim	8	10,7	5	7,0		
	Orta Düzeyde Memnunum	33	44,0	26	36,6	3,476	,324
	Memnunum	32	42,7	34	47,9		
	Fikrim Yok	2	2,7	6	8,5		
Yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden	Memnun değilim	5	6,7	0	0,0		
	Orta Düzeyde Memnunum	27	36,0	18	25,4	10,484	,015
	Memnunum	41	54,7	45	63,4		
	Fikrim Yok	2	2,7	8	11,3		
Sağlık Merkezine/Hastaneye ulaşımından	Memnun değilim	7	9,3	11	15,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	21	28,0	16	22,5	2,735	,434
	Memnunum	28	37,3	31	43,7		
	Fikrim Yok	19	25,3	13	18,3		
Sağlık çalışanlarından (doktor, hemşire idari personel)	Memnun değilim	2	2,7	8	11,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	23	30,7	12	16,9	7,200	,066
	Memnunum	29	38,7	32	45,1		
	Fikrim Yok	21	28,0	19	26,8		
Sağlık hizmetleri işleyişinden	Memnun değilim	2	2,7	7	9,9		
	Orta Düzeyde Memnunum	23	30,7	18	25,4	4,508	,212
	Memnunum	23	30,7	26	36,6		
	Fikrim Yok	27	36,0	20	28,2		
Sağlık Merkezinde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden	Memnun değilim	2	2,7	4	5,6		
	Orta Düzeyde Memnunum	13	17,3	5	7,0	7,634	,054
	Memnunum	9	12,0	18	25,4		
	Fikrim Yok	51	68,0	44	62,0		
Üniversitedeki barınma tesislerinin yeterliliğinden	Memnun değilim	9	12,0	7	9,9		
	Orta Düzeyde Memnunum	18	24,0	15	21,1	,594	,898
	Memnunum	11	14,7	13	18,3		
	Fikrim Yok	37	49,3	36	50,7		
Üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından (erişim hızı, wifi vb.)	Memnun değilim	8	10,7	12	16,9		
	Orta Düzeyde Memnunum	13	17,3	16	22,5	4,011	,260
	Memnunum	45	60,0	31	43,7		
	Fikrim Yok	9	12,0	12	16,9		
	Memnun değilim	9	12,0	6	8,5	6,302	,098

Kampüs güvenliğinden	Orta Düzeyde Memnunum	29	38,7	19	26,8		
	Memnunum	35	46,7	38	53,5		
	Fikrim Yok	2	2,7	8	11,3		
Kampüse ulaşım durumundan	Memnun değilim	30	40,0	30	42,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	24	32,0	20	28,2	1,364	,714
	Memnunum	14	18,7	17	23,9		
Spor tesisleri olanaklarından	Fikrim Yok	7	9,3	4	5,6		
	Memnun değilim	3	4,0	8	11,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	17	22,7	12	16,9	3,417	,332
Spor tesisleri fiyatlarından (yüzme havuzu, halı saha, fitness vb.)	Memnunum	18	24,0	19	26,8		
	Fikrim Yok	37	49,3	32	45,1		
	Memnun değilim	4	5,3	6	8,5		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından	Orta Düzeyde Memnunum	15	20,0	8	11,3	2,731	,435
	Memnunum	16	21,3	19	26,8		
	Fikrim Yok	40	53,3	38	53,5		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden	Memnun değilim	6	8,0	8	11,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	12	16,0	9	12,7	3,154	,369
	Memnunum	8	10,7	14	19,7		
Üniversitemizin dünya sıralamasındaki yerinden	Fikrim Yok	49	65,3	40	56,3		
	Memnun değilim	8	10,7	10	14,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	24	32,0	13	18,3	4,609	,203
Türkiye vatandaşlarının size karşı davranışlarından	Memnunum	18	24,0	25	35,2		
	Fikrim Yok	25	33,3	23	32,4		
	Memnun değilim	5	6,7	9	12,7		
Türk öğrencilerin size karşı davranışlarından	Orta Düzeyde Memnunum	26	34,7	27	38,0	2,883	,410
	Memnunum	33	44,0	23	32,4		
	Fikrim Yok	11	14,7	12	16,9		
Türk öğrencilerin size karşı davranışlarından	Memnun değilim	5	6,7	5	7,0		
	Orta Düzeyde Memnunum	23	30,7	25	35,2	1,912	,591
	Memnunum	38	50,7	37	52,1		
Türk öğrencilerin size karşı davranışlarından	Fikrim Yok	9	12,0	4	5,6		
	Memnun değilim	1	1,3	4	5,6		
	Orta Düzeyde Memnunum	22	29,3	19	26,8	4,959	,175
Türk öğrencilerin size karşı davranışlarından	Memnunum	43	57,3	45	63,4		
	Fikrim Yok	9	12,0	3	4,2		

Üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden	Memnun değilim	5	6,7	5	7,0	3,651	,302
	Orta Düzeyde Memnunum	26	34,7	20	28,2		
	Memnunum	16	21,3	25	35,2		
	Fikrim Yok	28	37,3	21	29,6		
Üniversitedeki uluslararası toplulukların sayısı ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	5	6,7	3	4,2	,560	,906
	Orta Düzeyde Memnunum	17	22,7	16	22,5		
	Memnunum	17	22,7	15	21,1		
	Fikrim Yok	36	48,0	37	52,1		
Uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden	Memnun değilim	2	2,7	5	7,0	2,310	,511
	Orta Düzeyde Memnunum	21	28,0	15	21,1		
	Memnunum	18	24,0	16	22,5		
	Fikrim Yok	34	45,3	35	49,3		
Uluslararası program olanaklarından (Erasmus, vb.)	Memnun değilim	3	4,0	3	4,2	2,440	,494
	Orta Düzeyde Memnunum	19	25,3	17	23,9		
	Memnunum	21	28,0	13	18,3		
	Fikrim Yok	32	42,7	38	53,5		
Okuduğunuz bölümün kendi ülkenizdeki desteklemeye yönelik yaklaşımlarından	Memnun değilim	3	4,0	10	14,1	8,343	,039
	Orta Düzeyde Memnunum	25	33,3	20	28,2		
	Memnunum	25	33,3	30	42,3		
	Fikrim Yok	22	29,3	11	15,5		
Üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden	Memnun değilim	15	20,0	10	14,1	6,950	,074
	Orta Düzeyde Memnunum	19	25,3	23	32,4		
	Memnunum	10	13,3	19	26,8		
	Fikrim Yok	31	41,3	19	26,8		
Üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden	Memnun değilim	4	5,3	10	14,1	4,128	,248
	Orta Düzeyde Memnunum	31	41,3	22	31,0		
	Memnunum	21	28,0	22	31,0		
	Fikrim Yok	19	25,3	17	23,9		
Üniversitenizdeki sosyal yaşam kalitesinden	Memnun değilim	5	6,7	10	14,1	7,330	,062
	Orta Düzeyde Memnunum	30	40,0	29	40,8		
	Memnunum	35	46,7	21	29,6		
	Fikrim Yok	5	6,7	11	15,5		
Genel olarak Türkiye'deki yaşantıdan	Memnun değilim	7	9,3	3	4,2	1,618	,655
	Orta Düzeyde Memnunum	30	40,0	28	39,4		
	Memnunum	34	45,3	36	50,7		

Farklı yaştaki Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi (Ki-kare)

Farklı yaştaki öğrenciler arasında yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre 25 yaş ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%54,7), 26 yaş ve üstü olanların çoğunluğu (%63,4) yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden memnundur.

Farklı yaştaki öğrenciler arasında okuduğu bölümü kendi ülkesinin desteklemeye yönelik yaklaşımlarından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre 25 yaş ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%33,3), 26 yaş ve üstü olanların çoğunluğu (%42,3) okuduğu bölümü kendi ülkesinin desteklemeye yönelik yaklaşımlarından memnundur.

Özçetin (2013) çalışmasında yaş değişkenine göre yabancı uyruklu öğrencilerin sosyal uyumlarında genel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Sosyal uyum ve kişisel uyum ve genel uyum boyutunda, yabancı ülkelere gelen öğrencilerin yaş grupları değişkenine göre görüşleri arasında anlamlı farklılığın olmadığı bulunmuştur. Bu bulguya dayalı olarak, yaş değişkeninin öğrencilerin sosyal uyum ve kişisel uyum düzeyini etkileyen bir değişken olmadığı söylenebilir (Allaberdiyev, 2007).

Farklı yaştaki uluslararası öğrencilerin yardım arama tutumları, psikolojik ihtiyaçları ve psikolojik uyum düzeylerinin yaş değişkenine göre farklılık göstermediği görülmüştür.

Annaberdiyev (2006) araştırmasında Türk cumhuriyetleri üniversite öğrencileri ile Türk öğrencilerin yaşlarına göre psikolojik uyum düzeylerinin karşılaştırıldığı analizde, her iki grup öğrencinin yaşlarına göre psikolojik uyum düzeyleri arasında fark olmadığı görülmüştür. Türk kültürüne yakın kültürlerden gelmeleri farklı yaş grubunda Türk kültürüne aynı düzeyde ve hızla uyum sağlıyor olmaları, çoğunun devlet yurtlarında kalıyor olmaları, benzer sıkıntıları yaşıyor olabilecekleri ve Türk cumhuriyetleri öğrencilerinin tamamına yakınının devlet burslusu olarak öğrenim görüyor olmalarının, benzer problemlere sahip oldukları ve benzer oranda psikolojik uyum düzeylerine sahip oldukları şeklinde yorumlanmıştır.

Tablo 17. Uluslararası Kadın ile Erkek Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi

		Cinsiyet				Ki-kare	p
		Kadın		Erkek			
		n	%	n	%		
Kütüphane çalışanlarının bana karşı davranışından	Memnun değilim	3	4,6	4	5,0	,315	,957
	Orta Düzeyde Memnunum	12	18,5	12	15,0		
	Memnunum	35	53,8	45	56,3		
	Fikrim Yok	15	23,1	19	23,8		
Kütüphanedeki dokümanların düzenleniş şekli	Memnun değilim	4	6,2	2	2,5	1,599	,660
	Orta Düzeyde Memnunum	18	27,7	20	25,0		
	Memnunum	32	49,2	45	56,3		
	Fikrim Yok	11	16,9	13	16,3		
Kütüphane ödünç alma-verme biriminden	Memnun değilim	6	9,2	2	2,5	10,094	,018
	Orta Düzeyde Memnunum	6	9,2	20	25,0		
	Memnunum	40	61,5	37	46,3		
	Fikrim Yok	13	20,0	21	26,3		
Genel olarak kütüphane hizmetlerinden	Memnun değilim	4	6,2	4	5,0	1,589	,662
	Orta Düzeyde Memnunum	10	15,4	17	21,3		
	Memnunum	41	63,1	51	63,8		
	Fikrim Yok	10	15,4	8	10,0		
Üniversitedeki yemekhane yemeklerinden ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	12	18,5	12	15,0	5,964	,113
	Orta Düzeyde Memnunum	25	38,5	25	31,3		
	Memnunum	20	30,8	39	48,8		
	Fikrim Yok	8	12,3	4	5,0		
Kampus içindeki yiyecek/içecek olanaklarından	Memnun değilim	4	6,2	4	5,0	2,864	,413
	Orta Düzeyde Memnunum	28	43,1	30	37,5		
	Memnunum	33	50,8	43	53,8		
	Fikrim Yok	0	0,0	3	3,8		
Kampus içindeki yiyeceklerin kalitesinden	Memnun değilim	6	9,2	6	7,5	,362	,948
	Orta Düzeyde Memnunum	28	43,1	33	41,3		
	Memnunum	28	43,1	36	45,0		
	Fikrim Yok	3	4,6	5	6,3		
Yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden	Memnun değilim	3	4,6	2	2,5	2,157	,541
	Orta Düzeyde Memnunum	22	33,8	23	28,8		

	Memnunum	37	56,9	47	58,8		
	Fikrim Yok	3	4,6	8	10,0		
Sağlık Merkezine/Hastaneye ulaşımından	Memnun değilim	8	12,3	9	11,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	23	35,4	15	18,8	6,345	,096
	Memnunum	20	30,8	38	47,5		
	Fikrim Yok	14	21,5	18	22,5		
Sağlık çalışanlarından (doktor, hemşire idari personel)	Memnun değilim	4	6,2	6	7,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	17	26,2	20	25,0	,824	,844
	Memnunum	24	36,9	34	42,5		
	Fikrim Yok	20	30,8	20	25,0		
Sağlık hizmetleri işleyişinden	Memnun değilim	3	4,6	6	7,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	24	36,9	17	21,3	4,498	,212
	Memnunum	19	29,2	28	35,0		
	Fikrim Yok	19	29,2	29	36,3		
Sağlık Merkezinde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden	Memnun değilim	3	4,6	2	2,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	5	7,7	14	17,5	3,996	,262
	Memnunum	10	15,4	15	18,8		
	Fikrim Yok	47	72,3	49	61,3		
Üniversitedeki barınma tesislerinin yeterliliğinden	Memnun değilim	4	6,2	12	15,0		
	Orta Düzeyde Memnunum	15	23,1	19	23,8	4,729	,193
	Memnunum	8	12,3	14	17,5		
	Fikrim Yok	38	58,5	35	43,8		
Üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından (erişim hızı, wifi vb.)	Memnun değilim	12	18,5	7	8,8		
	Orta Düzeyde Memnunum	10	15,4	20	25,0	4,184	,242
	Memnunum	34	52,3	42	52,5		
	Fikrim Yok	9	13,8	11	13,8		
Kampüs güvenliğinden	Memnun değilim	7	10,8	8	10,0		
	Orta Düzeyde Memnunum	21	32,3	27	33,8	,048	,997
	Memnunum	33	50,8	40	50,0		
	Fikrim Yok	4	6,2	5	6,3		
Kampüse ulaşım durumundan	Memnun değilim	29	44,6	30	37,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	18	27,7	26	32,5	,826	,843
	Memnunum	13	20,0	18	22,5		
	Fikrim Yok	5	7,7	6	7,5		
	Memnun değilim	5	7,7	7	8,8	24,354	,000

Spor tesisleri olanaklarından	Orta Düzeyde Memnunum	9	13,8	19	23,8		
	Memnunum	7	10,8	31	38,8		
	Fikrim Yok	44	67,7	23	28,8		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından	Memnun değilim	4	6,2	11	13,8		
	Orta Düzeyde Memnunum	3	4,6	17	21,3	21,977	,000
	Memnunum	5	7,7	17	21,3		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden	Fikrim Yok	53	81,5	35	43,8		
	Memnun değilim	9	13,8	10	12,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	13	20,0	24	30,0	9,110	,028
Üniversitemizin dünya sıralamasındaki yerinden	Memnunum	14	21,5	28	35,0		
	Fikrim Yok	29	44,6	18	22,5		
	Memnun değilim	8	12,3	6	7,5		
Türkiye vatandaşlarının size karşı davranışlarından	Orta Düzeyde Memnunum	23	35,4	30	37,5	1,187	,756
	Memnunum	23	35,4	32	40,0		
	Fikrim Yok	11	16,9	12	15,0		
Üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden	Memnun değilim	4	6,2	6	7,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	23	35,4	26	32,5	1,325	,723
	Memnunum	31	47,7	43	53,8		
Üniversitedeki uluslararası toplulukların sayısı ve çeşitliliğinden	Fikrim Yok	7	10,8	5	6,3		
	Memnun değilim	4	6,2	6	7,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	18	27,7	29	36,3	7,183	,066
Uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden	Memnunum	14	21,5	26	32,5		
	Fikrim Yok	29	44,6	19	23,8		
	Memnun değilim	4	6,2	3	3,8		
Okuduğunuz bölümün kendi ülkenizdeki desteklemeye yönelik yaklaşımlarından	Orta Düzeyde Memnunum	15	23,1	19	23,8	2,267	,519
	Memnunum	11	16,9	21	26,3		
	Fikrim Yok	35	53,8	37	46,3		
Uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden	Memnun değilim	4	6,2	3	3,8		
	Orta Düzeyde Memnunum	18	27,7	17	21,3	1,694	,638
	Memnunum	13	20,0	21	26,3		
Okuduğunuz bölümün kendi ülkenizdeki desteklemeye yönelik yaklaşımlarından	Fikrim Yok	30	46,2	39	48,8		
	Memnun değilim	7	10,8	6	7,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	22	33,8	24	30,0	,974	,807
Okuduğunuz bölümün kendi ülkenizdeki desteklemeye yönelik yaklaşımlarından	Memnunum	22	33,8	32	40,0		
	Fikrim Yok	14	21,5	18	22,5		

Üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden	Memnun değilim	9	13,8	14	17,5	8,594	,035
	Orta Düzeyde Memnunum	18	27,7	25	31,3		
	Memnunum	8	12,3	21	26,3		
	Fikrim Yok	30	46,2	20	25,0		
Üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden	Memnun değilim	7	10,8	6	7,5	8,453	,038
	Orta Düzeyde Memnunum	19	29,2	34	42,5		
	Memnunum	16	24,6	27	33,8		
	Fikrim Yok	23	35,4	13	16,3		
Üniversitenizdeki sosyal yaşam kalitesinden	Memnun değilim	7	10,8	8	10,0	,073	,995
	Orta Düzeyde Memnunum	27	41,5	33	41,3		
	Memnunum	24	36,9	31	38,8		
	Fikrim Yok	7	10,8	8	10,0		
Genel olarak Türkiye'deki yaşantıdan	Memnun değilim	6	9,2	4	5,0	2,525	,471
	Orta Düzeyde Memnunum	24	36,9	33	41,3		
	Memnunum	33	50,8	37	46,3		
	Fikrim Yok	2	3,1	6	7,5		

Uluslararası Kadın ile Erkek Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi (Ki-kare)

Kadın ile erkek öğrenciler arasında kütüphane ödünç alma- verme biriminden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre kadın öğrencilerin çoğunluğu (%61,5) ve erkek öğrencilerin çoğunluğu (%46,3) kütüphane ödünç alma- verme biriminden memnundur.

Kadın ile erkek öğrenciler arasında spor tesisleri olanaklarından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre kadın öğrencilerin çoğunluğunun (%67,7) fikri bulunmazken erkek öğrencilerin çoğunluğu (%38,8) spor tesisleri olanaklarından memnundur.

Kadın ile erkek öğrenciler arasında uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre kadın öğrencilerin çoğunluğunun (%81,5) ve erkek öğrencilerin çoğunluğunun (%43,8) uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Kadın ile erkek öğrenciler arasında uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre kadın öğrencilerin çoğunluğunun (%44,6) fikri bulunmazken erkek öğrencilerin çoğunluğu (%35,0) uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden memnundur.

Kadın ile erkek öğrenciler arasında üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre kadın öğrencilerin çoğunluğunun (%46,2) fikri bulunmazken erkek öğrencilerin çoğunluğu (%31,3) üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden orta düzeyde memnundur.

Kadın ile erkek öğrenciler arasında üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre kadın öğrencilerin çoğunluğunun (%35,4) fikri bulunmazken erkek öğrencilerin çoğunluğu (%42,5) Üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden orta düzeyde memnundur.

Sümer (2009, s.52) çalışmasında ve bu çalışmada erkek öğrencilerin eğitim dili farklılığından dolayı yabancı dil öğrenirken kızlara göre daha fazla zorlandıkları ve kız öğrencilerin daha çok duygusal ve psikolojik olarak zorluk yaşadıkları tespit edilmiştir (akt. Özçetin, 2013).

Aktaş (1997), üniversite öğrencilerinin uyum düzeylerinin incelenmesi çalışmasında dördüncü ve birinci sınıf derecesinde erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin kız öğrencilerden ve kız öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin de erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ancak birinci sınıfta erkek ve kız öğrencilerin genel uyum düzeyleri arasındaki farklılığın anlamlı olmamasına karşın dördüncü sınıfta erkek öğrencilerin genel uyum düzeylerinin kızlara oranla daha yüksek olduğu görülmüştür.

Bu araştırmada cinsiyet değişkenine göre uluslararası öğrencilerin profili, ihtiyaçları ve sorunlarının ilişki analizlerinde anlamlı bir fark görülmüştür. Araştırmada kadın öğrencilerin daha fazla kütüphane dokümanlarını kullandıkları, kütüphane hizmetlerinden memnun oldukları ders çalışmak için daha fazla süre ayırdıkları

neticesinde sosyal uyum düzeyleri daha yüksek olduğu görülmüştür. Diğer yandan kadın öğrencilerin çoğunluğunun sportif faaliyetlere atılmadıkları bilgisine rastlanmıştır.

Hintli üniversite öğrencilerinin uyumu ölçüldüğünde kızların erkeklere, sosyal bilimler öğrencilerinin fen bilimleri öğrencilerine göre uyumlarının daha iyi olduğunu ve sosyal bilimlerde okuyan kız öğrencilerin eve uyum (home adjustment) puanlarının kişisel uyum puanlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır (Mahesh, 1971).

Aktaş (1997), Özçetin (2013), Annaberdiyev (2006), Karaoğlu (2007) araştırmalarına göre kızların sosyal uyumlarının erkeklere nazaran yüksek olduğu görülmüştür. Bu çalışmada tam tersi bir durum görülmüştür. Erkekler kadınlara göre daha fazla okul içi üniversite sportif ve sosyal faaliyetlere daha fazla katıldıkları için sosyal uyum düzeylerinin de daha yüksek olduğu görülmüştür.

Bu araştırmada olduğu gibi Yıldırım ve diğerinin (2016) çalışmasında da katılımcıların çoğunu erkekler oluşturmaktadır. Erkek öğrencilerin yurtdışında eğitim görmeye daha istekli olduklarını ya da çevreleri tarafından teşvik edilip desteklendikleri görülmüştür.

Tablo 18. Bekar ile Evli Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi

		Medeni Durum				Ki-kare	p
		Bekar		Evli			
		n	%	n	%		
Kütüphane ödünç alma-verme biriminden	Memnun değilim	6	5,0	2	9,1	4,362	,225
	Orta Düzeyde Memnunum	20	16,5	7	31,8		
	Memnunum	69	57,0	8	36,4		
	Fikrim Yok	26	21,5	5	22,7		
Üniversitedeki yemekhane yemeklerinden ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	19	15,7	3	13,6	6,551	,088
	Orta Düzeyde Memnunum	38	31,4	13	59,1		
	Memnunum	54	44,6	5	22,7		
	Fikrim Yok	10	8,3	1	4,5		
Kampus içindeki yiyeceklerin kalitesinden	Memnun değilim	9	7,4	3	13,6	2,962	,398
	Orta Düzeyde Memnunum	49	40,5	10	45,5		
	Memnunum	58	47,9	7	31,8		
	Fikrim Yok	5	4,1	2	9,1		
	Memnun değilim	14	11,6	3	13,6	13,253	,004

Sağlık Merkezi/Hastaneye ulaşımdan	Orta Düzeyde Memnunum	36	29,8	3	13,6		
	Memnunum	51	42,1	5	22,7		
	Fikrim Yok	20	16,5	11	50,0		
Sağlık çalışanlarından (doktor, hemşire idari personel)	Memnun değilim	8	6,6	2	9,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	32	26,4	5	22,7	11,840	,008
	Memnunum	54	44,6	3	13,6		
	Fikrim Yok	27	22,3	12	54,5		
Sağlık hizmetleri işleyişinden	Memnun değilim	7	5,8	2	9,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	37	30,6	5	22,7	6,603	,086
	Memnunum	41	33,9	3	13,6		
	Fikrim Yok	36	29,8	12	54,5		
Üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından (erişim hızı, wifi vb.)	Memnun değilim	13	10,7	4	18,2		
	Orta Düzeyde Memnunum	23	19,0	7	31,8	10,131	,017
	Memnunum	71	58,7	5	22,7		
	Fikrim Yok	14	11,6	6	27,3		
Kampüs güvenliğinden	Memnun değilim	13	10,7	2	9,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	37	30,6	10	45,5	2,968	,397
	Memnunum	65	53,7	8	36,4		
	Fikrim Yok	6	5,0	2	9,1		
Spor tesisleri olanaklarından	Memnun değilim	10	8,3	2	9,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	25	20,7	3	13,6	6,429	,092
	Memnunum	36	29,8	2	9,1		
	Fikrim Yok	50	41,3	15	68,2		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden	Memnun değilim	15	12,4	4	18,2		
	Orta Düzeyde Memnunum	34	28,1	4	18,2	6,045	,109
	Memnunum	38	31,4	3	13,6		
	Fikrim Yok	34	28,1	11	50,0		
Okuduğunuz bölümün kendi ülkenizdeki desteklemeye yönelik yaklaşımlarından	Memnun değilim	10	8,3	3	13,6		
	Orta Düzeyde Memnunum	37	30,6	9	40,9	2,539	,468
	Memnunum	47	38,8	5	22,7		
	Fikrim Yok	27	22,3	5	22,7		
Üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden	Memnun değilim	20	16,5	4	18,2		
	Orta Düzeyde Memnunum	37	30,6	6	27,3	,985	,805
	Memnunum	25	20,7	3	13,6		
	Fikrim Yok	39	32,2	9	40,9		

Üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden	Memnun değilim	10	8,3	4	18,2	6,640	,084
	Orta Düzeyde Memnunum	44	36,4	9	40,9		
	Memnunum	41	33,9	2	9,1		
	Fikrim Yok	26	21,5	7	31,8		
Üniversitenizdeki sosyal yaşam kalitesinden	Memnun değilim	10	8,3	5	22,7	8,753	,033
	Orta Düzeyde Memnunum	48	39,7	11	50,0		
	Memnunum	52	43,0	3	13,6		
	Fikrim Yok	11	9,1	3	13,6		
Genel olarak Türkiye'deki yaşantıdan	Memnun değilim	8	6,6	2	9,1	,283	,963
	Orta Düzeyde Memnunum	48	39,7	8	36,4		
	Memnunum	58	47,9	11	50,0		
	Fikrim Yok	7	5,8	1	4,5		

Uluslararası Bekar ile Evli Olan Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi (Ki-kare)

Bekar ile evli olan öğrenciler arasında sağlık merkezine/hastaneye ulaşımdan memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre bekar öğrencilerin çoğunluğu (%42,1) sağlık merkezine/hastaneye ulaşımdan memnun iken evli öğrencilerin çoğunluğunun (%50,0) fikri bulunmamaktadır.

Bekar ile evli olan öğrenciler arasında sağlık çalışanlarından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre bekar öğrencilerin çoğunluğu (%44,6) sağlık çalışanlarından memnun iken evli öğrencilerin çoğunluğunun (%54,5) fikri bulunmamaktadır.

Bekar ile evli olan öğrenciler arasında üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre bekar öğrencilerin çoğunluğu (%58,7) üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından memnun iken evli öğrencilerin çoğunluğu (%31,8) orta düzeyde memnundur.

Bekar ile evli olan öğrenciler arasında üniversitesindeki sosyal yaşam kalitesinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre bekar öğrencilerin çoğunluğu (%43,0) üniversitesindeki sosyal yaşam kalitesinden memnun iken evli öğrencilerin çoğunluğu (%50,0) orta düzeyde memnundur. Evli olan öğrenciler

eğitim döneminde daha fazla üniversitesindeki sosyal yaşam kalitesinden memnun olduklarını belirtmişler.

Tablo 19. Ne Kadar Süredir Türkiye’de Olduğu Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi

		Ne kadar süredir Türkiye’desiniz?				Ki-kare	p
		4 yıl ve altı		4 yıl üstü			
		n	%	n	%		
Kütüphane çalışanlarının bana karşı davranışından	Memnun değilim	4	4,4	3	5,5	,784	,853
	Orta Düzeyde Memnunum	16	17,8	9	16,4		
	Memnunum	47	52,2	32	58,2		
	Fikrim Yok	23	25,6	11	20,0		
Kütüphanedeki dokümanların düzenleniş şeklinden	Memnun değilim	0	0,0	6	10,9	12,242	,007
	Orta Düzeyde Memnunum	21	23,3	17	30,9		
	Memnunum	52	57,8	24	43,6		
	Fikrim Yok	17	18,9	8	14,5		
Kütüphane ödünç alma- verme biriminden	Memnun değilim	6	6,7	2	3,6	1,092	,779
	Orta Düzeyde Memnunum	15	16,7	12	21,8		
	Memnunum	48	53,3	29	52,7		
	Fikrim Yok	21	23,3	12	21,8		
Genel olarak kütüphane hizmetlerinden	Memnun değilim	3	3,3	5	9,1	3,167	,367
	Orta Düzeyde Memnunum	16	17,8	11	20,0		
	Memnunum	61	67,8	31	56,4		
	Fikrim Yok	10	11,1	8	14,5		
Üniversitedeki yemekhane yemeklerinden ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	10	11,1	15	27,3	7,153	,067
	Orta Düzeyde Memnunum	32	35,6	18	32,7		
	Memnunum	41	45,6	17	30,9		
	Fikrim Yok	7	7,8	5	9,1		
Kampus içindeki yiyecek/içecek olanaklarından	Memnun değilim	3	3,3	6	10,9	5,008	,171
	Orta Düzeyde Memnunum	38	42,2	18	32,7		
	Memnunum	48	53,3	29	52,7		
	Fikrim Yok	1	1,1	2	3,6		
Kampus içindeki yiyeceklerin kalitesinden	Memnun değilim	6	6,7	7	12,7	4,036	,258
	Orta Düzeyde Memnunum	39	43,3	20	36,4		
	Memnunum	42	46,7	23	41,8		
	Fikrim Yok	3	3,3	5	9,1		

Yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden	Memnun değilim	3	3,3	2	3,6	10,364	,016
	Orta Düzeyde Memnunum	19	21,1	25	45,5		
	Memnunum	62	68,9	24	43,6		
	Fikrim Yok	6	6,7	4	7,3		
Sağlık Merkezine/Hastaneye ulaşımdan	Memnun değilim	5	5,6	13	23,6	10,956	,012
	Orta Düzeyde Memnunum	23	25,6	14	25,5		
	Memnunum	39	43,3	19	34,5		
	Fikrim Yok	23	25,6	9	16,4		
Sağlık çalışanlarından (doktor, hemşire idari personel)	Memnun değilim	1	1,1	9	16,4	13,763	,003
	Orta Düzeyde Memnunum	24	26,7	11	20,0		
	Memnunum	37	41,1	24	43,6		
	Fikrim Yok	28	31,1	11	20,0		
Sağlık hizmetleri işleyişinden	Memnun değilim	1	1,1	8	14,5	13,577	,004
	Orta Düzeyde Memnunum	26	28,9	16	29,1		
	Memnunum	29	32,2	20	36,4		
	Fikrim Yok	34	37,8	11	20,0		
Sağlık Merkezinde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden	Memnun değilim	0	0,0	6	10,9	10,390	,016
	Orta Düzeyde Memnunum	13	14,4	6	10,9		
	Memnunum	17	18,9	10	18,2		
	Fikrim Yok	60	66,7	33	60,0		
Üniversitedeki barınma tesislerinin yeterliliğinden	Memnun değilim	8	8,9	7	12,7	2,536	,469
	Orta Düzeyde Memnunum	21	23,3	12	21,8		
	Memnunum	18	20,0	6	10,9		
	Fikrim Yok	43	47,8	30	54,5		
Üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından (erişim hızı, wifi vb.)	Memnun değilim	10	11,1	10	18,2	1,449	,694
	Orta Düzeyde Memnunum	18	20,0	10	18,2		
	Memnunum	49	54,4	28	50,9		
	Fikrim Yok	13	14,4	7	12,7		
Kampüs güvenliğinden	Memnun değilim	6	6,7	9	16,4	18,818	,000
	Orta Düzeyde Memnunum	25	27,8	21	38,2		
	Memnunum	57	63,3	17	30,9		
	Fikrim Yok	2	2,2	8	14,5		
Kampüse ulaşım durumundan	Memnun değilim	26	28,9	33	60,0	15,079	,002
	Orta Düzeyde Memnunum	36	40,0	9	16,4		

	Memnunum	21	23,3	9	16,4		
	Fikrim Yok	7	7,8	4	7,3		
Spor tesisleri olanaklarından	Memnun değilim	6	6,7	5	9,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	16	17,8	12	21,8	3,955	,266
	Memnunum	28	31,1	9	16,4		
	Fikrim Yok	40	44,4	29	52,7		
Spor tesisleri fiyatlarından (yüzme havuzu, halı saha, fitness vb.)	Memnun değilim	8	8,9	2	3,6		
	Orta Düzeyde Memnunum	14	15,6	9	16,4	1,478	,687
	Memnunum	21	23,3	14	25,5		
	Fikrim Yok	47	52,2	30	54,5		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından	Memnun değilim	9	10,0	5	9,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	15	16,7	6	10,9	3,482	,323
	Memnunum	10	11,1	12	21,8		
	Fikrim Yok	56	62,2	32	58,2		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden	Memnun değilim	12	13,3	5	9,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	29	32,2	9	16,4	6,399	,094
	Memnunum	22	24,4	21	38,2		
	Fikrim Yok	27	30,0	20	36,4		
Üniversitemizin dünya sıralamasındaki yerinden	Memnun değilim	3	3,3	11	20,0		
	Orta Düzeyde Memnunum	33	36,7	21	38,2	12,056	,007
	Memnunum	38	42,2	17	30,9		
	Fikrim Yok	16	17,8	6	10,9		
Türkiye vatandaşlarının size karşı davranışlarından	Memnun değilim	4	4,4	5	9,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	34	37,8	15	27,3	2,725	,436
	Memnunum	45	50,0	29	52,7		
	Fikrim Yok	7	7,8	6	10,9		
Türk öğrencilerin size karşı davranışlarından	Memnun değilim	3	3,3	2	3,6		
	Orta Düzeyde Memnunum	27	30,0	14	25,5	,542	,910
	Memnunum	54	60,0	34	61,8		
	Fikrim Yok	6	6,7	5	9,1		
Üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden	Memnun değilim	5	5,6	5	9,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	34	37,8	12	21,8	4,933	,177
	Memnunum	26	28,9	16	29,1		
	Fikrim Yok	25	27,8	22	40,0		
	Memnun değilim	4	4,4	4	7,3	13,197	,004

Üniversitedeki uluslararası toplulukların sayısı ve çeşitliliğinden	Orta Düzeyde Memnunum	25	27,8	9	16,4		
	Memnunum	25	27,8	5	9,1		
	Fikrim Yok	36	40,0	37	67,3		
Uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden	Memnun değilim	3	3,3	4	7,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	26	28,9	9	16,4	8,779	,032
	Memnunum	26	28,9	9	16,4		
	Fikrim Yok	35	38,9	33	60,0		
Uluslararası program olanaklarından (Erasmus, vb.)	Memnun değilim	1	1,1	5	9,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	25	27,8	11	20,0	7,908	,048
	Memnunum	18	20,0	16	29,1		
	Fikrim Yok	46	51,1	23	41,8		
Okuduğunuz bölümün kendi ülkenizdeki desteklemeye yönelik yaklaşımlarından	Memnun değilim	4	4,4	9	16,4		
	Orta Düzeyde Memnunum	28	31,1	17	30,9	7,021	,071
	Memnunum	38	42,2	16	29,1		
	Fikrim Yok	20	22,2	13	23,6		
Üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden	Memnun değilim	14	15,6	10	18,2		
	Orta Düzeyde Memnunum	24	26,7	17	30,9	3,426	,330
	Memnunum	23	25,6	7	12,7		
	Fikrim Yok	29	32,2	21	38,2		
Üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden	Memnun değilim	7	7,8	7	12,7		
	Orta Düzeyde Memnunum	35	38,9	16	29,1	11,288	,010
	Memnunum	33	36,7	11	20,0		
	Fikrim Yok	15	16,7	21	38,2		
Üniversitenizdeki sosyal yaşam kalitesinden	Memnun değilim	11	12,2	4	7,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	33	36,7	25	45,5	3,254	,354
	Memnunum	38	42,2	18	32,7		
	Fikrim Yok	8	8,9	8	14,5		
Genel olarak Türkiye'deki yaşantıdan	Memnun değilim	5	5,6	4	7,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	31	34,4	26	47,3	3,047	,385
	Memnunum	49	54,4	22	40,0		
	Fikrim Yok	5	5,6	3	5,5		

Türkiye’de Olduğu Süre Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi (Ki-kare)

Türkiye’de olma süresi farklı olan öğrenciler arasında kütüphanedeki dokümanların düzenleniş şeklinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre Türkiye’de olma süresi 4 yıl ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%57,8) ve 4 yıl üstü olanların çoğunluğu (%43,6) kütüphanedeki dokümanların düzenleniş şeklinden memnundur.

Türkiye’de olma süresi farklı olan öğrenciler arasında yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre Türkiye’de olma süresi 4 yıl ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%68,9) memnun iken 4 yıl üstü olanların çoğunluğu (%45,5) yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden orta düzeyde memnundur.

Türkiye’de olma süresi farklı olan öğrenciler arasında Sağlık Merkezine/Hastaneye ulaşımdan memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre Türkiye’de olma süresi 4 yıl ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%43,3) ve 4 yıl üstü olanların çoğunluğu (%34,5) Sağlık Merkezine/Hastaneye ulaşımdan memnundur.

Türkiye’de olma süresi farklı olan öğrenciler arasında Sağlık çalışanlarından (doktor, hemşire idari personel) memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre Türkiye’de olma süresi 4 yıl ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%41,1) ve 4 yıl üstü olanların çoğunluğu (%43,6) Sağlık çalışanlarından (doktor, hemşire idari personel) memnundur.

Türkiye’de olma süresi farklı olan öğrenciler arasında Sağlık hizmetleri işleyişinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre Türkiye’de olma süresi 4 yıl ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%37,8) fikri olmadığını belirtirken 4 yıl üstü olanların çoğunluğu (%36,4) Sağlık hizmetleri işleyişinden memnundur.

Türkiye’de olma süresi farklı olan öğrenciler arasında Sağlık Merkezinde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre Türkiye’de olma süresi 4 yıl ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%66,7) ve 4 yıl üstü olanların çoğunluğu (%60,0) Sağlık Merkezinde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden memnuniyet konusunda fikri olmadığını belirtmiştir.

Türkiye’de olma süresi farklı olan öğrenciler arasında kampüs güvenliğinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre Türkiye’de olma süresi 4 yıl ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%63,3) memnun iken 4 yıl üstü olanların çoğunluğu (%38,2) kampüs güvenliğinden orta düzeyde memnundur.

Türkiye’de olma süresi farklı olan öğrenciler arasında kampüse ulaşım durumundan memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre Türkiye’de olma süresi 4 yıl ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%40,0) orta düzeyde memnun iken 4 yıl üstü olanların çoğunluğu (%60,0) kampüse ulaşım durumundan memnun değildir.

Türkiye’de olma süresi farklı olan öğrenciler arasında üniversitesinin dünya sıralamasındaki yerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre Türkiye’de olma süresi 4 yıl ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%42,2) memnun iken 4 yıl üstü olanların çoğunluğu (%38,2) üniversitesinin dünya sıralamasındaki yerinden orta düzeyde memnundur.

Türkiye’de olma süresi farklı olan öğrenciler arasında üniversitedeki uluslararası toplulukların sayısı ve çeşitliliğinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre Türkiye’de olma süresi 4 yıl ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%67,3) ve 4 yıl üstü olanların çoğunluğu (%40,0) üniversitedeki uluslararası toplulukların sayısı ve çeşitliliğinden memnuniyet konusunda fikri olmadığını belirtmiştir.

Türkiye’de olma süresi farklı olan öğrenciler arasında uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre Türkiye’de olma süresi 4 yıl ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%38,9) ve 4 yıl üstü olanların çoğunluğu (%60,0) uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden memnuniyet konusunda fikri olmadığını belirtmiştir.

Türkiye’de olma süresi farklı olan öğrenciler arasında Uluslararası program olanaklarından (Erasmus, vb.) memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre Türkiye’de olma süresi 4 yıl ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%51,1) ve 4 yıl üstü olanların çoğunluğu (%41,8) Uluslararası program olanaklarından (Erasmus, vb.) memnuniyet konusunda fikri olmadığını belirtmiştir.

Türkiye’de olma süresi farklı olan öğrenciler arasında Üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre Türkiye’de olma süresi 4 yıl ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%38,9) orta düzeyde memnun iken 4 yıl üstü olanların çoğunluğu (%38,2) Üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden memnuniyet konusunda fikri olmadığını belirtmiştir.

Allaberdiyev (2007) araştırmasında da öğrencilerin çoğunluğu Türkiye’de okumaktan memnun olduklarını belirtir, çünkü onlar Türkiye’de kendi istekleri doğrultusunda okumaya gelmektedirler. Türkiye’de okuyarak Türk kültürünü, Türk eğitim sistemini öğrenerek, kendi memleketlerine yenilikler götürmektedirler. Öğrencilerin Türkiye’de okumaktan memnun olup olmadıklarına göre kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Öğrenciler, Türkiye’yi sevdiği için hem okulda hem de insanlar arası iletişimde başarılı olacaktırlar. Türkiye’ye okumaya gelen öğrencilerin çoğu, kendi memleketlerinde başarılı öğrencilerdir ve buna dayalı olarak öğrenciler kendi başarılarına Türkiye’de okuyarak bu başarılarına katkıda bulunmaktadır. Türkiye ile ülkeleri arasında eğitim ve kültür paylaşımına da yardımcı olacaktırlar.

Özçetin (2013) çalışmasında yükseköğrenime yeni başlayan ve özellikle farklı bir ülkede başlayan öğrencilerin, yeni geldikleri ülkenin kültürüne, eğitim sistemine, yaşadıkları kente, üniversite ve barındıkları yerlerdeki çevreye ve karşılaştıkları kişilere uyum sağlamakta zorlanabilecekleri düşünülmekte iken öğrencilerin genel olarak Türkiye’ye karşı önyargılı davranmadıkları ve yakın arkadaşlıklar kurabildikleri görülmüştür.

Türkiye dışından gelen öğrencilerin çoğunluğunun ülkesinde halkın sosyo-ekonomik düzeyinin düşük olmasından dolayı Türkiye’de karşılaştıkları şartlar genelde onlar için olumlu olduğu bilgisine varılmıştır.

Tablo 20. Öğrenim Görmekte Olduğu Program Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi

Öğrenim görmekte olduğunuz yüksek öğretim programınız nedir?		Ki-kare	P
Lisans	Yüksek Lisans/Doktora		

		n	%	N	%		
Kütüphane çalışanlarının bana karşı davranışından	Memnun değilim	6	10,7	1	1,1	10,099	,018
	Orta Düzeyde Memnunum	13	23,2	12	13,6		
	Memnunum	25	44,6	54	61,4		
	Fikrim Yok	12	21,4	21	23,9		
Kütüphanedeki dokümanların düzenleniş şeklinden	Memnun değilim	1	1,8	5	5,7	3,074	,380
	Orta Düzeyde Memnunum	18	32,1	20	22,7		
	Memnunum	27	48,2	50	56,8		
	Fikrim Yok	10	17,9	13	14,8		
Kütüphane ödünç alma- verme biriminden	Memnun değilim	4	7,1	4	4,5	1,992	,574
	Orta Düzeyde Memnunum	11	19,6	15	17,0		
	Memnunum	26	46,4	51	58,0		
	Fikrim Yok	15	26,8	18	20,5		
Genel olarak kütüphane hizmetlerinden	Memnun değilim	4	7,1	4	4,5	1,099	,777
	Orta Düzeyde Memnunum	11	19,6	16	18,2		
	Memnunum	36	64,3	56	63,6		
	Fikrim Yok	5	8,9	12	13,6		
Üniversitedeki yemekhane yemeklerinden ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	9	16,1	15	17,0	3,077	,380
	Orta Düzeyde Memnunum	22	39,3	28	31,8		
	Memnunum	23	41,1	35	39,8		
	Fikrim Yok	2	3,6	10	11,4		
Kampus içindeki yiyecek/içecek olanaklarından	Memnun değilim	5	8,9	3	3,4	4,782	,188
	Orta Düzeyde Memnunum	25	44,6	33	37,5		
	Memnunum	26	46,4	49	55,7		
	Fikrim Yok	0	0,0	3	3,4		
Kampus içindeki yiyeceklerin kalitesinden	Memnun değilim	7	12,5	4	4,5	4,729	,193
	Orta Düzeyde Memnunum	24	42,9	37	42,0		
	Memnunum	24	42,9	41	46,6		
	Fikrim Yok	1	1,8	6	6,8		
Yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden	Memnun değilim	5	8,9	0	0,0	10,539	,014
	Orta Düzeyde Memnunum	19	33,9	25	28,4		
	Memnunum	30	53,6	54	61,4		
	Fikrim Yok	2	3,6	9	10,2		
Sağlık Merkezine/Hastane ye ulaşımdan	Memnun değilim	7	12,5	10	11,4	2,437	,487
	Orta Düzeyde Memnunum	17	30,4	22	25,0		

	Memnunum	24	42,9	34	38,6		
	Fikrim Yok	8	14,3	22	25,0		
Sağlık çalışanlarından (doktor, hemşire idari personel)	Memnun değilim	3	5,4	7	8,0		
	Orta Düzeyde Memnunum	17	30,4	20	22,7	2,989	,393
	Memnunum	25	44,6	34	38,6		
	Fikrim Yok	11	19,6	27	30,7		
Sağlık hizmetleri işleyişinden	Memnun değilim	3	5,4	6	6,8		
	Orta Düzeyde Memnunum	19	33,9	23	26,1	2,478	,479
	Memnunum	20	35,7	27	30,7		
	Fikrim Yok	14	25,0	32	36,4		
Sağlık Merkezinde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden	Memnun değilim	3	5,4	2	2,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	12	21,4	7	8,0	7,505	,057
	Memnunum	7	12,5	19	21,6		
	Fikrim Yok	34	60,7	60	68,2		
Üniversitedeki barınma tesislerinin yeterliliğinden	Memnun değilim	7	12,5	9	10,2		
	Orta Düzeyde Memnunum	13	23,2	21	23,9	,261	,967
	Memnunum	9	16,1	13	14,8		
	Fikrim Yok	27	48,2	45	51,1		
Üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından (erişim hızı, wifi vb.)	Memnun değilim	7	12,5	12	13,6		
	Orta Düzeyde Memnunum	10	17,9	20	22,7	7,845	,049
	Memnunum	36	64,3	39	44,3		
	Fikrim Yok	3	5,4	17	19,3		
Kampüs güvenliğinden	Memnun değilim	8	14,3	7	8,0		
	Orta Düzeyde Memnunum	18	32,1	30	34,1	1,531	,675
	Memnunum	27	48,2	45	51,1		
	Fikrim Yok	3	5,4	6	6,8		
Kampüse ulaşım durumundan	Memnun değilim	23	41,1	35	39,8		
	Orta Düzeyde Memnunum	20	35,7	25	28,4	5,943	,114
	Memnunum	7	12,5	24	27,3		
	Fikrim Yok	6	10,7	4	4,5		
Spor tesisleri olanaklarından	Memnun değilim	3	5,4	9	10,2		
	Orta Düzeyde Memnunum	14	25,0	13	14,8	3,020	,389
	Memnunum	14	25,0	24	27,3		
	Fikrim Yok	25	44,6	42	47,7		
	Memnun değilim	5	8,9	5	5,7	4,722	,193

Spor tesisleri fiyatlarından (yüzme havuzu, halı saha, fitness vb.)	Orta Düzeyde Memnunum	13	23,2	10	11,4		
	Memnunum	13	23,2	22	25,0		
	Fikrim Yok	25	44,6	51	58,0		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından	Memnun değilim	7	12,5	8	9,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	10	17,9	10	11,4	2,703	,440
	Memnunum	6	10,7	16	18,2		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden	Fikrim Yok	33	58,9	54	61,4		
	Memnun değilim	8	14,3	10	11,4		
	Orta Düzeyde Memnunum	22	39,3	16	18,2	10,354	,016
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden	Memnunum	10	17,9	32	36,4		
	Fikrim Yok	16	28,6	30	34,1		
	Memnun değilim	5	8,9	9	10,2		
Üniversitemizin dünya sıralamasındaki yerinden	Orta Düzeyde Memnunum	25	44,6	26	29,5	5,154	,161
	Memnunum	21	37,5	35	39,8		
	Fikrim Yok	5	8,9	18	20,5		
Türkiye vatandaşlarının size karşı davranışlarından	Memnun değilim	5	8,9	5	5,7		
	Orta Düzeyde Memnunum	17	30,4	32	36,4	3,922	,270
	Memnunum	26	46,4	46	52,3		
Türk öğrencilerin size karşı davranışlarından	Fikrim Yok	8	14,3	5	5,7		
	Memnun değilim	1	1,8	4	4,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	19	33,9	23	26,1	4,186	,242
Üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden	Memnunum	29	51,8	56	63,6		
	Fikrim Yok	7	12,5	5	5,7		
	Memnun değilim	6	10,7	4	4,5		
Üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden	Orta Düzeyde Memnunum	23	41,1	23	26,1	7,238	,065
	Memnunum	11	19,6	30	34,1		
	Fikrim Yok	16	28,6	31	35,2		
Üniversitedeki uluslararası toplulukların sayısı ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	5	8,9	3	3,4		
	Orta Düzeyde Memnunum	14	25,0	20	22,7	3,548	,315
	Memnunum	9	16,1	23	26,1		
Uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden	Fikrim Yok	28	50,0	42	47,7		
	Memnun değilim	3	5,4	4	4,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	18	32,1	18	20,5	2,956	,399
Uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden	Memnunum	13	23,2	21	23,9		
	Fikrim Yok	22	39,3	45	51,1		

Uluslararası program olanaklarından (Erasmus, vb.)	Memnun değilim	2	3,6	3	3,4	8,756	,033
	Orta Düzeyde Memnunum	17	30,4	21	23,9		
	Memnunum	19	33,9	15	17,0		
	Fikrim Yok	18	32,1	49	55,7		
Okuduğunuz bölümün kendi ülkenizdeki desteklemeye yönelik yaklaşımlarından	Memnun değilim	2	3,6	11	12,5	5,785	,123
	Orta Düzeyde Memnunum	21	37,5	25	28,4		
	Memnunum	18	32,1	36	40,9		
	Fikrim Yok	15	26,8	16	18,2		
Üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden	Memnun değilim	13	23,2	10	11,4	4,619	,202
	Orta Düzeyde Memnunum	16	28,6	27	30,7		
	Memnunum	8	14,3	21	23,9		
	Fikrim Yok	19	33,9	30	34,1		
Üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden	Memnun değilim	3	5,4	11	12,5	5,371	,147
	Orta Düzeyde Memnunum	25	44,6	27	30,7		
	Memnunum	18	32,1	25	28,4		
	Fikrim Yok	10	17,9	25	28,4		
Üniversitenizdeki sosyal yaşam kalitesinden	Memnun değilim	5	8,9	10	11,4	4,143	,246
	Orta Düzeyde Memnunum	22	39,3	39	44,3		
	Memnunum	26	46,4	28	31,8		
	Fikrim Yok	3	5,4	11	12,5		
Genel olarak Türkiye'deki yaşantıdan	Memnun değilim	4	7,1	6	6,8	2,909	,406
	Orta Düzeyde Memnunum	27	48,2	31	35,2		
	Memnunum	22	39,3	47	53,4		
	Fikrim Yok	3	5,4	4	4,5		

Öğrenim Gördüğü Program Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi (Ki-kare)

Öğrenim gördüğü program farklı olan öğrenciler arasında kütüphane çalışanlarının kendisine karşı davranışından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre lisans eğitimi alan öğrencilerin çoğunluğu (%44,6) ve yüksek lisans/doktora eğitimi alanların çoğunluğu (%61,4) kütüphane çalışanlarının kendisine karşı davranışından memnundur.

Öğrenim gördüğü program farklı olan öğrenciler arasında yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna

göre lisans eğitimi alan öğrencilerin çoğunluğu (%53,6) ve yüksek lisans/doktora eğitimi alanların çoğunluğu (%61,4) yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden memnundur.

Öğrenim gördüğü program farklı olan öğrenciler arasında üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından (erişim hızı, wifi vb.) memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre lisans eğitimi alan öğrencilerin çoğunluğu (%64,3) ve yüksek lisans/doktora eğitimi alanların çoğunluğu (%44,3) üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından (erişim hızı, wifi vb.) memnundur.

Öğrenim gördüğü program farklı olan öğrenciler arasında uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre lisans eğitimi alan öğrencilerin çoğunluğu (%39,3) orta düzeyde memnun iken yüksek lisans/doktora eğitimi alanların çoğunluğu (%36,4) uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden memnundur.

Öğrenim gördüğü program farklı olan öğrenciler arasında Uluslararası program olanaklarından (Erasmus, vb.) memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre lisans eğitimi alan öğrencilerin çoğunluğu (%39,3) memnun iken yüksek lisans/doktora eğitimi alanların çoğunluğunun (%55,7) uluslararası program olanakları (Erasmus, vb.) konusunda fikri bulunmamaktadır.

Allaberdiyev (2007), “öğrenciler kaldıkları yıllar içinde Türk kültürüne, yönetim biçimine, sosyo- ekonomik düzeyine alışmaktadırlar. Kişisel ve sosyal uyum düzeylerinde anlamlı bir farklılığın olmaması bundan kaynaklanabilir”.

Tablo 21. Eğitim Sürecinde Herhangi Bir İşte Çalışma Durumu Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi

		Eğitim sürecinde herhangi bir işte çalışıyor musunuz?				Ki-kare	P
		Evet		Hayır			
		n	%	n	%		
Üniversitedeki yemekhane yemeklerinden ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	8	29,6	16	13,7	7,597	,050
	Orta Düzeyde Memnunum	9	33,3	42	35,9		
	Memnunum	6	22,2	51	43,6		
	Fikrim Yok	4	14,8	8	6,8		

Sağlık Merkezine/Hastaneye ulaşımından	Memnun değilim	4	14,8	13	11,1	1,824	,610
	Orta Düzeyde Memnunum	7	25,9	32	27,4		
	Memnunum	8	29,6	48	41,0		
	Fikrim Yok	8	29,6	24	20,5		
Sağlık çalışanlarından (doktor, hemşire idari personel)	Memnun değilim	3	11,1	7	6,0	,927	,819
	Orta Düzeyde Memnunum	7	25,9	30	25,6		
	Memnunum	10	37,0	47	40,2		
	Fikrim Yok	7	25,9	33	28,2		
Sağlık hizmetleri işleyişinden	Memnun değilim	3	11,1	6	5,1	1,969	,579
	Orta Düzeyde Memnunum	9	33,3	33	28,2		
	Memnunum	7	25,9	40	34,2		
	Fikrim Yok	8	29,6	38	32,5		
Sağlık Merkezinde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden	Memnun değilim	2	7,4	3	2,6	2,651	,449
	Orta Düzeyde Memnunum	2	7,4	17	14,5		
	Memnunum	4	14,8	22	18,8		
	Fikrim Yok	19	70,4	75	64,1		
Üniversitedeki barınma tesislerinin yeterliliğinden	Memnun değilim	3	11,1	13	11,1	3,148	,369
	Orta Düzeyde Memnunum	5	18,5	29	24,8		
	Memnunum	2	7,4	21	17,9		
	Fikrim Yok	17	63,0	54	46,2		
Üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından (erişim hızı, wifi vb.)	Memnun değilim	4	14,8	15	12,8	,873	,832
	Orta Düzeyde Memnunum	7	25,9	23	19,7		
	Memnunum	12	44,4	63	53,8		
	Fikrim Yok	4	14,8	16	13,7		
Kampüs güvenliğinden	Memnun değilim	3	11,1	12	10,3	2,726	,436
	Orta Düzeyde Memnunum	11	40,7	38	32,5		
	Memnunum	10	37,0	61	52,1		
	Fikrim Yok	3	11,1	6	5,1		
Kampüse ulaşım durumundan	Memnun değilim	14	51,9	45	38,5	1,830	,608
	Orta Düzeyde Memnunum	7	25,9	36	30,8		
	Memnunum	4	14,8	27	23,1		
	Fikrim Yok	2	7,4	9	7,7		
Spor tesisleri olanaklarından	Memnun değilim	4	14,8	8	6,8	3,192	,363
	Orta Düzeyde Memnunum	6	22,2	22	18,8		
	Memnunum	4	14,8	32	27,4		

	Fikrim Yok	13	48,1	55	47,0		
Spor tesisleri fiyatlarından (yüzme havuzu, halı saha, fitness vb.)	Memnun değilim	4	14,8	6	5,1	5,080	,166
	Orta Düzeyde Memnunum	5	18,5	19	16,2		
	Memnunum	3	11,1	30	25,6		
	Fikrim Yok	15	55,6	62	53,0		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından	Memnun değilim	4	14,8	11	9,4	1,217	,749
	Orta Düzeyde Memnunum	3	11,1	18	15,4		
	Memnunum	5	18,5	17	14,5		
	Fikrim Yok	15	55,6	71	60,7		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden	Memnun değilim	3	11,1	16	13,7	6,958	,073
	Orta Düzeyde Memnunum	5	18,5	33	28,2		
	Memnunum	13	48,1	27	23,1		
	Fikrim Yok	6	22,2	41	35,0		
Üniversitemizin dünya sıralamasındaki yerinden	Memnun değilim	3	11,1	11	9,4	,312	,958
	Orta Düzeyde Memnunum	9	33,3	44	37,6		
	Memnunum	10	37,0	44	37,6		
	Fikrim Yok	5	18,5	18	15,4		
Türkiye vatandaşlarının size karşı davranışlarından	Memnun değilim	2	7,4	8	6,8	1,318	,725
	Orta Düzeyde Memnunum	7	25,9	42	35,9		
	Memnunum	16	59,3	56	47,9		
	Fikrim Yok	2	7,4	11	9,4		
Üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden	Memnun değilim	2	7,4	8	6,8	,948	,814
	Orta Düzeyde Memnunum	7	25,9	40	34,2		
	Memnunum	9	33,3	30	25,6		
	Fikrim Yok	9	33,3	39	33,3		
Üniversitedeki uluslararası toplulukların sayısı ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	1	3,7	7	6,0	1,316	,725
	Orta Düzeyde Memnunum	8	29,6	26	22,2		
	Memnunum	4	14,8	26	22,2		
	Fikrim Yok	14	51,9	58	49,6		
Uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden	Memnun değilim	2	7,4	5	4,3	2,431	,488
	Orta Düzeyde Memnunum	4	14,8	32	27,4		
	Memnunum	6	22,2	28	23,9		
	Fikrim Yok	15	55,6	52	44,4		
Okuduğunuz bölümün kendi ülkenizdeki	Memnun değilim	5	18,5	8	6,8	4,530	,210
	Orta Düzeyde Memnunum	9	33,3	37	31,6		

desteklemeye yönelik yaklaşımlarından	Memnunum	7	25,9	47	40,2		
	Fikrim Yok	6	22,2	25	21,4		
Üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden	Memnun değilim	3	11,1	21	17,9		
	Orta Düzeyde Memnunum	11	40,7	32	27,4	2,182	,536
	Memnunum	5	18,5	22	18,8		
	Fikrim Yok	8	29,6	42	35,9		
Üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden	Memnun değilim	2	7,4	12	10,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	11	40,7	42	35,9	,410	,938
	Memnunum	7	25,9	34	29,1		
	Fikrim Yok	7	25,9	29	24,8		
Üniversitenizdeki sosyal yaşam kalitesinden	Memnun değilim	3	11,1	12	10,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	11	40,7	50	42,7	2,595	,458
	Memnunum	8	29,6	45	38,5		
	Fikrim Yok	5	18,5	10	8,5		

Eğitim Sürecinde Herhangi Bir İşte Çalışma Durumu Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi (Ki-kare)

Eğitim sürecinde herhangi bir işte çalışan ile çalışmayan öğrenciler arasında üniversitedeki yemekhane yemeklerinden ve çeşitliliğinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre eğitim sürecinde herhangi bir işte çalışan öğrencilerin çoğunluğu (%33,3) üniversitedeki yemekhane yemeklerinden ve çeşitliliğinden orta derecede memnun iken herhangi bir işte çalışmayanların çoğunluğu (%43,6) memnundur.

Öğrencilerin, kişisel, sosyal ve genel uyum düzeyleri arasında herhangi bir işte çalışıp çalışmadıklarına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Aktaş (1997), üniversite öğrencilerinin uyum düzeylerinin incelemesi çalışmasında, üniversite döneminde çalışan öğrenciler eğitim sonrası çalışma hayatları için tecrübe kazanmalarını sağlar. Üniversiteden mezun olma aşamasına gelen öğrencilerin gelecek ve iş ile ilgili kaygılarından doğabilecek uyum problemlerinin önlenmesi amacıyla, Türkiye’de gelecekte ihtiyaç duyulan hizmet alanlarının daha iyi belirlenerek, bu alanlara yönelik okulların yaygınlaştırılması ve mezunlara istihdam olanaklarının geliştirilmesi önerilebilir.

Yabancı uyruklu öğrencilerde de görüldüğü üzere çoğu öğrencinin geçim kaynağı aileleri tarafından sağlanmaktadır. Çalışmak isteyen öğrencilerin iş imkanları bulamamaları, öğrenci oldukları için tercih edilmemeleri ya da az para ile çok fazla çalıştırılmaları ile karşılaşmaktadırlar (Yıldıran vd., 2016).

Tablo 22. Aylık Geliri Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi

		Aylık geliriniz ne kadardır?				Ki-kare	p
		650 TL ve altı		650 TL üstü			
		n	%	n	%		
Kütüphane çalışanlarının bana karşı davranışından	Memnun değilim	3	7,3	1	1,4	5,238	,155
	Orta Düzeyde Memnunum	10	24,4	10	13,9		
	Memnunum	19	46,3	39	54,2		
	Fikrim Yok	9	22,0	22	30,6		
Kütüphanedeki dokümanların düzenleniş şeklinden	Memnun değilim	0	0,0	5	6,9	6,809	,078
	Orta Düzeyde Memnunum	15	36,6	14	19,4		
	Memnunum	18	43,9	41	56,9		
	Fikrim Yok	8	19,5	12	16,7		
Kütüphane ödünç alma- verme biriminden	Memnun değilim	1	2,4	4	5,6	5,531	,137
	Orta Düzeyde Memnunum	13	31,7	10	13,9		
	Memnunum	18	43,9	41	56,9		
	Fikrim Yok	9	22,0	17	23,6		
Genel olarak kütüphane hizmetlerinden	Memnun değilim	2	4,9	3	4,2	2,351	,503
	Orta Düzeyde Memnunum	11	26,8	11	15,3		
	Memnunum	23	56,1	47	65,3		
	Fikrim Yok	5	12,2	11	15,3		
Üniversitedeki yemekhane yemeklerinden ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	11	26,8	10	13,9	4,577	,206
	Orta Düzeyde Memnunum	13	31,7	20	27,8		
	Memnunum	15	36,6	33	45,8		
	Fikrim Yok	2	4,9	9	12,5		
Kampus içindeki yiyecek/içecek olanaklarından	Memnun değilim	3	7,3	3	4,2	4,213	,239
	Orta Düzeyde Memnunum	18	43,9	22	30,6		
	Memnunum	20	48,8	44	61,1		
	Fikrim Yok	0	0,0	3	4,2		
	Memnun değilim	3	7,3	3	4,2	3,196	,362

Kampus içindeki yiyeceklerin kalitesinden	Orta Düzeyde Memnunum	20	48,8	25	34,7		
	Memnunum	16	39,0	39	54,2		
	Fikrim Yok	2	4,9	5	6,9		
Yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden	Memnun değilim	2	4,9	0	0,0		
	Orta Düzeyde Memnunum	14	34,1	19	26,4	5,080	,166
	Memnunum	23	56,1	46	63,9		
Sağlık Merkezine/Hastaneye ulaşımından	Fikrim Yok	2	4,9	7	9,7		
	Memnun değilim	4	9,8	8	11,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	15	36,6	15	20,8	3,360	,339
Sağlık çalışanlarından (doktor, hemşire idari personel)	Memnunum	16	39,0	35	48,6		
	Fikrim Yok	6	14,6	14	19,4		
	Memnun değilim	3	7,3	5	6,9		
Sağlık hizmetleri işleyişinden	Orta Düzeyde Memnunum	10	24,4	21	29,2	,532	,912
	Memnunum	18	43,9	27	37,5		
	Fikrim Yok	10	24,4	19	26,4		
Sağlık Merkezinde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden	Memnun değilim	2	4,9	5	6,9		
	Orta Düzeyde Memnunum	10	24,4	21	29,2	1,433	,698
	Memnunum	17	41,5	22	30,6		
Üniversitedeki barınma tesislerinin yeterliliğinden	Fikrim Yok	12	29,3	24	33,3		
	Memnun değilim	2	4,9	2	2,8		
	Orta Düzeyde Memnunum	9	22,0	5	6,9	7,467	,058
Üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından (erişim hızı, wifi vb.)	Memnunum	9	22,0	12	16,7		
	Fikrim Yok	21	51,2	53	73,6		
	Memnun değilim	4	9,8	9	12,5		
Kampüs güvenliğinden	Orta Düzeyde Memnunum	13	31,7	16	22,2	7,328	,062
	Memnunum	10	24,4	7	9,7		
	Fikrim Yok	14	34,1	40	55,6		
Kampüs güvenliğinden	Memnun değilim	3	7,3	9	12,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	12	29,3	12	16,7	4,179	,243
	Memnunum	22	53,7	37	51,4		
Kampüs güvenliğinden	Fikrim Yok	4	9,8	14	19,4		
	Memnun değilim	6	14,6	8	11,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	18	43,9	21	29,2	3,660	,301
Kampüs güvenliğinden	Memnunum	14	34,1	37	51,4		
	Fikrim Yok	3	7,3	6	8,3		

Kampüse ulaşım durumundan	Memnun değilim	17	41,5	30	41,7	1,247	,742
	Orta Düzeyde Memnunum	12	29,3	19	26,4		
	Memnunum	8	19,5	19	26,4		
	Fikrim Yok	4	9,8	4	5,6		
Spor tesisleri olanaklarından	Memnun değilim	2	4,9	9	12,5	6,071	,108
	Orta Düzeyde Memnunum	13	31,7	10	13,9		
	Memnunum	10	24,4	19	26,4		
	Fikrim Yok	16	39,0	34	47,2		
Spor tesisleri fiyatlarından (yüzme havuzu, halı saha, fitness vb.)	Memnun değilim	4	9,8	5	6,9	9,786	,020
	Orta Düzeyde Memnunum	13	31,7	7	9,7		
	Memnunum	9	22,0	19	26,4		
	Fikrim Yok	15	36,6	41	56,9		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından	Memnun değilim	6	14,6	6	8,3	12,689	,005
	Orta Düzeyde Memnunum	11	26,8	5	6,9		
	Memnunum	8	19,5	11	15,3		
	Fikrim Yok	16	39,0	50	69,4		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden	Memnun değilim	5	12,2	7	9,7	10,677	,014
	Orta Düzeyde Memnunum	15	36,6	10	13,9		
	Memnunum	14	34,1	26	36,1		
	Fikrim Yok	7	17,1	29	40,3		
Üniversitemizin dünya sıralamasındaki yerinden	Memnun değilim	5	12,2	5	6,9	2,054	,561
	Orta Düzeyde Memnunum	16	39,0	25	34,7		
	Memnunum	15	36,6	27	37,5		
	Fikrim Yok	5	12,2	15	20,8		
Türkiye vatandaşlarının size karşı davranışlarından	Memnun değilim	3	7,3	5	6,9	,225	,973
	Orta Düzeyde Memnunum	14	34,1	23	31,9		
	Memnunum	22	53,7	39	54,2		
	Fikrim Yok	2	4,9	5	6,9		
Türk öğrencilerin size karşı davranışlarından	Memnun değilim	0	0,0	4	5,6	6,390	,094
	Orta Düzeyde Memnunum	14	34,1	15	20,8		
	Memnunum	22	53,7	49	68,1		
	Fikrim Yok	5	12,2	4	5,6		
Üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden	Memnun değilim	4	9,8	4	5,6	9,963	,019
	Orta Düzeyde Memnunum	18	43,9	15	20,8		
	Memnunum	12	29,3	24	33,3		

	Fikrim Yok	7	17,1	29	40,3		
Üniversitedeki uluslararası toplulukların sayısı ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	3	7,3	3	4,2	3,406	,333
	Orta Düzeyde Memnunum	12	29,3	12	16,7		
	Memnunum	10	24,4	20	27,8		
	Fikrim Yok	16	39,0	37	51,4		
Uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden	Memnun değilim	1	2,4	4	5,6	8,602	,035
	Orta Düzeyde Memnunum	15	36,6	12	16,7		
	Memnunum	12	29,3	16	22,2		
	Fikrim Yok	13	31,7	40	55,6		
Uluslararası program olanaklarından (Erasmus, vb.)	Memnun değilim	2	4,9	4	5,6	10,029	,018
	Orta Düzeyde Memnunum	9	22,0	19	26,4		
	Memnunum	17	41,5	11	15,3		
	Fikrim Yok	13	31,7	38	52,8		
Okuduğunuz bölümün kendi ülkenizdeki desteklemeye yönelik yaklaşımlarından	Memnun değilim	4	9,8	9	12,5	13,673	,003
	Orta Düzeyde Memnunum	20	48,8	14	19,4		
	Memnunum	14	34,1	28	38,9		
	Fikrim Yok	3	7,3	21	29,2		
Üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden	Memnun değilim	8	19,5	7	9,7	10,168	,017
	Orta Düzeyde Memnunum	16	39,0	16	22,2		
	Memnunum	10	24,4	17	23,6		
	Fikrim Yok	7	17,1	32	44,4		
Üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden	Memnun değilim	2	4,9	5	6,9	6,647	,084
	Orta Düzeyde Memnunum	17	41,5	21	29,2		
	Memnunum	16	39,0	20	27,8		
	Fikrim Yok	6	14,6	26	36,1		
Üniversitenizdeki sosyal yaşam kalitesinden	Memnun değilim	4	9,8	5	6,9	3,606	,307
	Orta Düzeyde Memnunum	17	41,5	29	40,3		
	Memnunum	18	43,9	26	36,1		
	Fikrim Yok	2	4,9	12	16,7		
Genel olarak Türkiye'deki yaşantıdan	Memnun değilim	2	4,9	7	9,7	2,419	,490
	Orta Düzeyde Memnunum	18	43,9	22	30,6		
	Memnunum	19	46,3	39	54,2		
	Fikrim Yok	2	4,9	4	5,6		

Aylık Geliri Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi (Ki-kare)

Aylık geliri farklı olan öğrenciler arasında spor tesisleri fiyatlarından (yüzme havuzu, halı saha, fitness vb.) memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık geliri 650 TL ve altı öğrencilerin çoğunluğunun (%36,6) ve 650 TL üstü olanların çoğunluğunun (%68,4) spor tesisleri fiyatlarından (yüzme havuzu, halı saha, fitness vb.) memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Aylık geliri farklı olan öğrenciler arasında uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık geliri 650 TL ve altı öğrencilerin çoğunluğunun (%39,0) ve 650 TL üstü olanların çoğunluğunun (%69,4) uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Aylık geliri farklı olan öğrenciler arasında uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık geliri 650 TL ve altı öğrencilerin çoğunluğu (%39,0) orta düzeyde memnun iken 650 TL üstü olanların çoğunluğunun (%40,3) uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Aylık geliri farklı olan öğrenciler arasında üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık geliri 650 TL ve altı öğrencilerin çoğunluğu (%43,9) orta düzeyde memnun iken 650 TL üstü olanların çoğunluğunun (%40,3) üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Aylık geliri farklı olan öğrenciler arasında uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık geliri 650 TL ve altı öğrencilerin çoğunluğu (%36,6) orta düzeyde memnun iken 650 TL üstü olanların çoğunluğunun (%55,6) uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Aylık geliri farklı olan öğrenciler arasında uluslararası program olanaklarından (Erasmus, vb.) memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna

göre aylık geliri 650 TL ve altı öğrencilerin çoğunluğu (%41,5) memnun iken 650 TL üstü olanların çoğunluğunun (%52,8) uluslararası program olanaklarından (Erasmus, vb.) memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Aylık geliri farklı olan öğrenciler arasında okuduğu bölümün kendi ülkesinde desteklemeye yönelik yaklaşımlarından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık geliri 650 TL ve altı öğrencilerin çoğunluğu (%48,8) orta düzeyde memnun iken 650 TL üstü olanların çoğunluğu (%38,9) okuduğu bölümün kendi ülkesinde desteklemeye yönelik yaklaşımlarından memnundur.

Aylık geliri farklı olan öğrenciler arasında üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık geliri 650 TL ve altı öğrencilerin çoğunluğu (%39,0) orta düzeyde memnun iken 650 TL üstü olanların çoğunluğunun (%44,4) üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Gelir düzeyleri diğerlerine göre yüksek olan öğrenciler üniversite tarafından uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerine daha fazla katıldıkları bulgusuna rastlanmıştır. Öğrencilerin gelir düzeylerinin sosyal, kültürel ve psikolojik uyum düzeylerine etki ettiği bilgisine rastlanmıştır.

Kıroğlu ve diğerlerinin (2010), yabancı uyruklu öğrencilerin sorunlarıyla ilgili yapılan çalışmalarda en önemli sorun kaynaklarından birinin de ekonomik sorunlar olduğu görülmektedir. Bu sorunun sadece Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilere özgü bir sorun olmadığı, farklı ülkelerde yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmüştür.

Tablo 23. Aylık Yaptığı Harcama Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi

		Aylık ne kadar harcama yapıyorsunuz?				Ki-kare	P
		650 TL ve altı		650 TL üstü			
		n	%	n	%		
Kütüphane çalışanlarının bana karşı davranışından	Memnun değilim	7	12,5	0	0,0	13,032	,005
	Orta Düzeyde Memnunum	12	21,4	12	15,0		

	Memnunum	23	41,1	48	60,0		
	Fikrim Yok	14	25,0	20	25,0		
Kütüphanedeki dokümanların düzenleniş şekli	Memnun değilim	1	1,8	5	6,3	6,859	,077
	Orta Düzeyde Memnunum	21	37,5	15	18,8		
	Memnunum	25	44,6	45	56,3		
	Fikrim Yok	9	16,1	15	18,8		
Kütüphane ödünç alma- verme biriminden	Memnun değilim	4	7,1	4	5,0	3,029	,387
	Orta Düzeyde Memnunum	9	16,1	16	20,0		
	Memnunum	26	46,4	45	56,3		
	Fikrim Yok	17	30,4	15	18,8		
Genel olarak kütüphane hizmetlerinden	Memnun değilim	5	8,9	3	3,8	1,779	,620
	Orta Düzeyde Memnunum	9	16,1	14	17,5		
	Memnunum	34	60,7	53	66,3		
	Fikrim Yok	8	14,3	10	12,5		
Üniversitedeki yemekhane yemeklerinden ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	12	21,4	10	12,5	3,676	,299
	Orta Düzeyde Memnunum	16	28,6	29	36,3		
	Memnunum	25	44,6	32	40,0		
	Fikrim Yok	3	5,4	9	11,3		
Kampus içindeki yiyecek/içecek olanaklarından	Memnun değilim	5	8,9	4	5,0	5,778	,123
	Orta Düzeyde Memnunum	26	46,4	26	32,5		
	Memnunum	25	44,6	47	58,8		
	Fikrim Yok	0	0,0	3	3,8		
Kampus içindeki yiyeceklerin kalitesinden	Memnun değilim	9	16,1	2	2,5	9,058	,029
	Orta Düzeyde Memnunum	19	33,9	37	46,3		
	Memnunum	24	42,9	37	46,3		
	Fikrim Yok	4	7,1	4	5,0		
Yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden	Memnun değilim	5	8,9	0	0,0	9,792	,020
	Orta Düzeyde Memnunum	18	32,1	23	28,8		
	Memnunum	31	55,4	48	60,0		
	Fikrim Yok	2	3,6	9	11,3		
Sağlık Merkezine/Hastaneye ulaşımdan	Memnun değilim	11	19,6	7	8,8	4,241	,237
	Orta Düzeyde Memnunum	13	23,2	24	30,0		
	Memnunum	23	41,1	31	38,8		
	Fikrim Yok	9	16,1	18	22,5		
	Memnun değilim	7	12,5	3	3,8	3,952	,267

Sağlık çalışanlarından (doktor, hemşire idari personel)	Orta Düzeyde Memnunum	14	25,0	21	26,3		
	Memnunum	23	41,1	34	42,5		
	Fikrim Yok	12	21,4	22	27,5		
Sağlık hizmetleri işleyişinden	Memnun değilim	6	10,7	3	3,8		
	Orta Düzeyde Memnunum	11	19,6	30	37,5	9,663	,022
	Memnunum	24	42,9	20	25,0		
Sağlık Merkezinde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden	Fikrim Yok	15	26,8	27	33,8		
	Memnun değilim	5	8,9	1	1,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	11	19,6	5	6,3	13,374	,004
Sağlık Merkezinde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden	Memnunum	12	21,4	13	16,3		
	Fikrim Yok	28	50,0	61	76,3		
	Memnun değilim	7	12,5	9	11,3		
Üniversitedeki barınma tesislerinin yeterliliğinden	Orta Düzeyde Memnunum	13	23,2	19	23,8	9,093	,028
	Memnunum	14	25,0	6	7,5		
	Fikrim Yok	22	39,3	46	57,5		
Üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından (erişim hızı, wifi vb.)	Memnun değilim	7	12,5	10	12,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	10	17,9	16	20,0	1,948	,583
	Memnunum	34	60,7	41	51,3		
Kampüs güvenliğinden	Fikrim Yok	5	8,9	13	16,3		
	Memnun değilim	8	14,3	6	7,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	14	25,0	29	36,3	4,265	,234
Kampüse ulaşım durumundan	Memnunum	28	50,0	41	51,3		
	Fikrim Yok	6	10,7	4	5,0		
	Memnun değilim	22	39,3	32	40,0		
Kampüse ulaşım durumundan	Orta Düzeyde Memnunum	12	21,4	29	36,3	5,660	,129
	Memnunum	15	26,8	15	18,8		
	Fikrim Yok	7	12,5	4	5,0		
Spor tesisleri olanaklarından	Memnun değilim	3	5,4	9	11,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	17	30,4	12	15,0	12,435	,006
	Memnunum	19	33,9	15	18,8		
Spor tesisleri fiyatlarından (yüzme havuzu, halı saha, fitness vb.)	Fikrim Yok	17	30,4	44	55,0		
	Memnun değilim	4	7,1	5	6,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	18	32,1	7	8,8	15,396	,002
Spor tesisleri fiyatlarından (yüzme havuzu, halı saha, fitness vb.)	Memnunum	15	26,8	18	22,5		
	Fikrim Yok	19	33,9	50	62,5		

Uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından	Memnun değilim	8	14,3	6	7,5	7,321	,062
	Orta Düzeyde Memnunum	12	21,4	7	8,8		
	Memnunum	9	16,1	13	16,3		
	Fikrim Yok	27	48,2	54	67,5		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden	Memnun değilim	7	12,5	9	11,3	3,747	,290
	Orta Düzeyde Memnunum	19	33,9	16	20,0		
	Memnunum	15	26,8	27	33,8		
	Fikrim Yok	15	26,8	28	35,0		
Üniversitemizin dünya sıralamasındaki yerinden	Memnun değilim	5	8,9	9	11,3	,903	,825
	Orta Düzeyde Memnunum	19	33,9	30	37,5		
	Memnunum	24	42,9	28	35,0		
	Fikrim Yok	8	14,3	13	16,3		
Türkiye vatandaşlarının size karşı davranışlarından	Memnun değilim	8	14,3	2	2,5	13,043	,005
	Orta Düzeyde Memnunum	13	23,2	30	37,5		
	Memnunum	26	46,4	44	55,0		
	Fikrim Yok	9	16,1	4	5,0		
Türk öğrencilerin size karşı davranışlarından	Memnun değilim	3	5,4	2	2,5	11,216	,011
	Orta Düzeyde Memnunum	15	26,8	22	27,5		
	Memnunum	28	50,0	54	67,5		
	Fikrim Yok	10	17,9	2	2,5		
Üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden	Memnun değilim	4	7,1	6	7,5	1,066	,785
	Orta Düzeyde Memnunum	20	35,7	22	27,5		
	Memnunum	15	26,8	25	31,3		
	Fikrim Yok	17	30,4	27	33,8		
Üniversitedeki uluslararası toplulukların sayısı ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	5	8,9	2	2,5	3,265	,352
	Orta Düzeyde Memnunum	13	23,2	18	22,5		
	Memnunum	11	19,6	21	26,3		
	Fikrim Yok	27	48,2	39	48,8		
Uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden	Memnun değilim	3	5,4	4	5,0	1,941	,585
	Orta Düzeyde Memnunum	15	26,8	17	21,3		
	Memnunum	16	28,6	18	22,5		
	Fikrim Yok	22	39,3	41	51,3		
Uluslararası program olanaklarından (Erasmus, vb.)	Memnun değilim	3	5,4	2	2,5	16,423	,001
	Orta Düzeyde Memnunum	10	17,9	25	31,3		
	Memnunum	23	41,1	10	12,5		

	Fikrim Yok	20	35,7	43	53,8		
Okuduğunuz bölümün kendi ülkenizdeki desteklemeye yönelik yaklaşımlarından	Memnun değilim	5	8,9	8	10,0		
	Orta Düzeyde Memnunum	17	30,4	23	28,8	,328	,955
	Memnunum	22	39,3	29	36,3		
	Fikrim Yok	12	21,4	20	25,0		
Üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden	Memnun değilim	12	21,4	9	11,3		
	Orta Düzeyde Memnunum	16	28,6	21	26,3	4,286	,232
	Memnunum	13	23,2	17	21,3		
	Fikrim Yok	15	26,8	33	41,3		
Üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden	Memnun değilim	4	7,1	7	8,8		
	Orta Düzeyde Memnunum	21	37,5	26	32,5	7,884	,048
	Memnunum	23	41,1	20	25,0		
	Fikrim Yok	8	14,3	27	33,8		
Üniversitenizdeki sosyal yaşam kalitesinden	Memnun değilim	3	5,4	8	10,0		
	Orta Düzeyde Memnunum	24	42,9	31	38,8	3,328	,344
	Memnunum	25	44,6	29	36,3		
	Fikrim Yok	4	7,1	12	15,0		
Genel olarak Türkiye'deki yaşantıdan	Memnun değilim	1	1,8	6	7,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	24	42,9	27	33,8	3,684	,298
	Memnunum	29	51,8	41	51,3		
	Fikrim Yok	2	3,6	6	7,5		

Aylık Yaptığı Harcama Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi (Ki-kare)

Aylık yaptığı harcama farklı olan öğrenciler arasında kütüphane çalışanlarının kendisine karşı davranışından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık harcaması 650 TL ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%41,1) ve 650 TL üstü olanların çoğunluğu (%60,0) kütüphane çalışanlarının kendisine karşı davranışından memnundur.

Aylık yaptığı harcama farklı olan öğrenciler arasında kampüs içindeki yiyeceklerin kalitesinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık harcaması 650 TL ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%42,9) ve 650 TL üstü olanların çoğunluğu (%46,3) kampüs içindeki yiyeceklerin kalitesinden memnundur.

Aylık yaptığı harcama farklı olan öğrenciler arasında yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık harcaması 650 TL ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%55,4) ve 650 TL üstü olanların çoğunluğu (%60,0) yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden memnundur.

Aylık yaptığı harcama farklı olan öğrenciler arasında sağlık hizmetleri işleyişinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık harcaması 650 TL ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%42,9) memnun iken 650 TL üstü olanların çoğunluğu (%37,5) sağlık hizmetleri işleyişinden orta düzeyde memnundur.

Aylık yaptığı harcama farklı olan öğrenciler arasında sağlık Merkezinde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık harcaması 650 TL ve altı olan öğrencilerin çoğunluğunun (%50,0) ve 650 TL üstü olanların çoğunluğunun (%76,3) sağlık merkezinde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Aylık yaptığı harcama farklı olan öğrenciler arasında üniversitedeki barınma tesislerinin yeterliliğinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık harcaması 650 TL ve altı olan öğrencilerin çoğunluğunun (%39,3) ve 650 TL üstü olanların çoğunluğunun (%57,5) üniversitedeki barınma tesislerinin yeterliliğinden memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Aylık yaptığı harcama farklı olan öğrenciler arasında spor tesisleri olanaklarından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık harcaması 650 TL ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%33,9) memnun iken 650 TL üstü olanların çoğunluğunun (%57,5) spor tesisleri olanaklarından memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Aylık yaptığı harcama farklı olan öğrenciler arasında spor tesisleri fiyatlarından (yüzme havuzu, halı saha, fitness vb.) memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık harcaması 650 TL ve altı olan öğrencilerin çoğunluğunun (%33,9) ve 650 TL üstü olanların çoğunluğunun (%62,5) spor tesisleri fiyatlarından (yüzme havuzu, halı saha, fitness vb.) memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Aylık yaptığı harcama farklı olan öğrenciler arasında Türkiye vatandaşlarının kendine karşı davranışlarından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık harcaması 650 TL ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%46,4) ve 650 TL üstü olanların çoğunluğu (%55,0) Türkiye vatandaşlarının kendine karşı davranışlarından memnundur.

Aylık yaptığı harcama farklı olan öğrenciler arasında Türk öğrencilerin kendine karşı davranışlarından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık harcaması 650 TL ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%50,0) ve 650 TL üstü olanların çoğunluğu (%67,5) Türk öğrencilerin kendine karşı davranışlarından memnundur.

Aylık yaptığı harcama farklı olan öğrenciler arasında uluslararası program olanaklarından (Erasmus, vb.) memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık harcaması 650 TL ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%41,1) memnun iken 650 TL üstü olanların çoğunluğunun (%53,8) uluslararası program olanaklarından (Erasmus, vb.) memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Aylık yaptığı harcama farklı olan öğrenciler arasında üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre aylık harcaması 650 TL ve altı olan öğrencilerin çoğunluğu (%41,1) memnun iken 650 TL üstü olanların çoğunluğunun (%33,8) üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Farklı bir ülkede eğitim görmek, uluslararası öğrenci için çok da kolay olmadığı gibi; bu durum aynı zamanda kendi ülkesinden, ailesinden, arkadaş çevresinden uzakta kalan öğrenciyi çeşitli sorunlarla karşı karşıya bırakır. Öğrenciler ülkelerinden uzakta oldukları zaman genelde sorun yaşadıklarında kendi ülkelerinden gelen arkadaşlarıyla paylaşırlar, dil ve kültür farklılığından dolayı yabancılarla paylaşmaktan çekinirler. Öğrenciler, genelde sağlık merkezinde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden birtakım farklılıklar sebebiyle yeterince bilgi almadıkları için ya da sağlık merkezi uzaklığı nedeniyle bu konuda bir görüş bildirememişlerdir. Bu, onların psikolojik bir sorun yaşamadığı anlamına gelmemektedir.

Türkiye'ye burslu gelen öğrenciler genelde devlet yurtlarında kalırlar. Burs almayan öğrencilerin çoğunluğu üniversite barınma tesislerinin yeterliliği ile ilgili fikri

olmadığını göstermişlerdir ve bu da genelde üniversite dışında barındıklarının göstergesidir. Barınma tesisleri fiyatları, kampüs uzaklığı ve ulaşım sorunu yaşamamak için üniversite dışında yaşamayı tercih ederler. Bu nedenle öğrenciler genelde fikirleri olmadığını belirtmişlerdir.

Uluslararası öğrenciler üniversitelerde kendi sınıflarındaki Türk arkadaşları ile beraber ders çalışmaktadırlar. Devlet yurtlarında yaşayan öğrenciler aynı odada ya da aynı yurttan yaşayan Türk öğrenciler ile veya başka ülkelerden gelen diğer öğrenciler ile ders çalışıp zaman geçirirler. Bu da öğrencilerin sosyal ve kültürel uyumunu doğrudan etkiler aynı zamanda Türk arkadaşları onlara her konuda yardımcı olarak yalnızlık hissini önleyerek psikolojik uyumlarına etkili olurlar.

Öğrencilerin aylık harcamaları ve üniversitede sosyal yaşam kalitesi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Öğrencilerin, zamanlarını iyi değerlendirmek amacıyla daha fazla para harcadıkları görülmüştür. Aylık harcamaları çoğalan öğrencilerin diğerlerine göre üniversite yaşam kalitesi ile ilgili beklentilerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu öğrencilerin, daha iyi koşullar aradıkları görülmüştür.

Güçlü (1996), çalışmasında öğrencilerin mali sıkıntı çektikleri belirtilmiştir. Mali konulardaki temel problemleri, “para sıkıntısı çekmek, sağlık harcamaları, iş bulma güçlüğü, tatil için ülkelere gidiş- geliş parası, mezuniyet sonrası iş, maddi destek bulma” gibi konular olarak belirtilmiştir.

Tablo 24. Eğitim Sürecinde Ailesi Tarafında Mali Açından Desteklenme Durumu Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi

		Eğitim sürecinde aileniz sizi mali açıdan destekliyor mu?				Ki-kare	P
		Evet		Hayır			
		n	%	n	%		
Kütüphanedeki dokümanların düzenleniş şekli	Memnun değilim	2	2,2	4	7,8	7,330	,062
	Orta Düzeyde Memnunum	30	33,0	8	15,7		
	Memnunum	43	47,3	31	60,8		
	Fikrim Yok	16	17,6	8	15,7		
Genel olarak kütüphane hizmetlerinden	Memnun değilim	6	6,6	2	3,9	8,111	,044
	Orta Düzeyde Memnunum	24	26,4	4	7,8		
	Memnunum	51	56,0	37	72,5		

	Fikrim Yok	10	11,0	8	15,7		
Üniversitedeki yemekhane yemeklerinden ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	18	19,8	6	11,8	3,286	,350
	Orta Düzeyde Memnunum	35	38,5	16	31,4		
	Memnunum	33	36,3	25	49,0		
	Fikrim Yok	5	5,5	4	7,8		
Kampus içindeki yiyeceklerin kalitesinden	Memnun değilim	9	9,9	3	5,9	5,730	,125
	Orta Düzeyde Memnunum	42	46,2	15	29,4		
	Memnunum	36	39,6	29	56,9		
	Fikrim Yok	4	4,4	4	7,8		
Sağlık Merkezine/Hastaneye ulaşımından	Memnun değilim	10	11,0	7	13,7	2,141	,544
	Orta Düzeyde Memnunum	26	28,6	12	23,5		
	Memnunum	34	37,4	24	47,1		
	Fikrim Yok	21	23,1	8	15,7		
Sağlık çalışanlarından (doktor, hemşire idari personel)	Memnun değilim	6	6,6	4	7,8	1,500	,682
	Orta Düzeyde Memnunum	22	24,2	15	29,4		
	Memnunum	37	40,7	22	43,1		
	Fikrim Yok	26	28,6	10	19,6		
Sağlık hizmetleri işleyişinden	Memnun değilim	5	5,5	4	7,8	1,142	,767
	Orta Düzeyde Memnunum	28	30,8	14	27,5		
	Memnunum	28	30,8	19	37,3		
	Fikrim Yok	30	33,0	14	27,5		
Üniversitedeki barınma tesislerinin yeterliliğinden	Memnun değilim	11	12,1	5	9,8	1,860	,602
	Orta Düzeyde Memnunum	19	20,9	15	29,4		
	Memnunum	16	17,6	6	11,8		
	Fikrim Yok	45	49,5	25	49,0		
Üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından (erişim hızı, wifi vb.)	Memnun değilim	14	15,4	4	7,8	6,100	,107
	Orta Düzeyde Memnunum	17	18,7	13	25,5		
	Memnunum	51	56,0	23	45,1		
	Fikrim Yok	9	9,9	11	21,6		
Kampüs güvenliğinden	Memnun değilim	11	12,1	4	7,8	3,992	,262
	Orta Düzeyde Memnunum	28	30,8	21	41,2		
	Memnunum	48	52,7	21	41,2		
	Fikrim Yok	4	4,4	5	9,8		
Spor tesisleri olanaklarından	Memnun değilim	7	7,7	5	9,8	1,527	,676
	Orta Düzeyde Memnunum	20	22,0	8	15,7		

	Memnunum	22	24,2	16	31,4		
	Fikrim Yok	42	46,2	22	43,1		
Spor tesisleri fiyatlarından (yüzme havuzu, halı saha, fitness vb.)	Memnun değilim	2	2,2	8	15,7	10,859	,013
	Orta Düzeyde Memnunum	19	20,9	5	9,8		
	Memnunum	23	25,3	12	23,5		
	Fikrim Yok	47	51,6	26	51,0		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından	Memnun değilim	5	5,5	9	17,6	8,846	,031
	Orta Düzeyde Memnunum	15	16,5	6	11,8		
	Memnunum	11	12,1	11	21,6		
	Fikrim Yok	60	65,9	25	49,0		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden	Memnun değilim	12	13,2	6	11,8	2,594	,458
	Orta Düzeyde Memnunum	28	30,8	10	19,6		
	Memnunum	24	26,4	18	35,3		
	Fikrim Yok	27	29,7	17	33,3		
Üniversitemizin dünya sıralamasındaki yerinden	Memnun değilim	8	8,8	5	9,8	1,212	,750
	Orta Düzeyde Memnunum	37	40,7	16	31,4		
	Memnunum	32	35,2	21	41,2		
	Fikrim Yok	14	15,4	9	17,6		
Türkiye vatandaşlarının size karşı davranışlarından	Memnun değilim	6	6,6	4	7,8	,499	,919
	Orta Düzeyde Memnunum	32	35,2	16	31,4		
	Memnunum	44	48,4	27	52,9		
	Fikrim Yok	9	9,9	4	7,8		
Üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden	Memnun değilim	6	6,6	3	5,9	1,899	,594
	Orta Düzeyde Memnunum	27	29,7	20	39,2		
	Memnunum	26	28,6	15	29,4		
	Fikrim Yok	32	35,2	13	25,5		
Uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden	Memnun değilim	4	4,4	2	3,9	2,005	,571
	Orta Düzeyde Memnunum	21	23,1	15	29,4		
	Memnunum	23	25,3	8	15,7		
	Fikrim Yok	43	47,3	26	51,0		
Okuduğunuz bölümün kendi ülkenizdeki desteklemeye yönelik yaklaşımlarından	Memnun değilim	7	7,7	5	9,8	3,712	,294
	Orta Düzeyde Memnunum	32	35,2	14	27,5		
	Memnunum	28	30,8	23	45,1		
	Fikrim Yok	24	26,4	9	17,6		
	Memnun değilim	20	22,0	4	7,8	6,038	,110

Üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden	Orta Düzeyde Memnunum	23	25,3	20	39,2		
	Memnunum	18	19,8	11	21,6		
	Fikrim Yok	30	33,0	16	31,4		
Üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden	Memnun değilim	11	12,1	3	5,9		
	Orta Düzeyde Memnunum	34	37,4	19	37,3	1,970	,579
	Memnunum	25	27,5	18	35,3		
Üniversitenizdeki sosyal yaşam kalitesinden	Fikrim Yok	21	23,1	11	21,6		
	Memnun değilim	11	12,1	3	5,9		
	Orta Düzeyde Memnunum	37	40,7	24	47,1	1,640	,650
Genel olarak Türkiye'deki yaşantıdan	Memnunum	33	36,3	19	37,3		
	Fikrim Yok	10	11,0	5	9,8		
	Memnun değilim	6	6,6	3	5,9		
Genel olarak Türkiye'deki yaşantıdan	Orta Düzeyde Memnunum	42	46,2	16	31,4	4,790	,188
	Memnunum	40	44,0	27	52,9		
	Fikrim Yok	3	3,3	5	9,8		

Eğitim Sürecinde Ailesi Tarafından Mali Açıdan Desteklenme Durumu Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi (Ki-kare)

Eğitim sürecinde ailesinden mali açıdan destek alan ile almayan öğrenciler arasında genel olarak kütüphane hizmetlerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre eğitim sürecinde ailesinden mali destek alan öğrencilerin çoğunluğu (%56,0) ve mali destek almayanların çoğunluğu (%72,5) genel olarak kütüphane hizmetlerinden memnundur.

Eğitim sürecinde ailesinden mali açıdan destek alan ile almayan öğrenciler arasında spor tesisleri fiyatlarından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre eğitim sürecinde ailesinden mali destek alan öğrencilerin çoğunluğunun (%51,6) ve mali destek almayanların çoğunluğunun (%51,0) spor tesisleri fiyatlarından memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Eğitim sürecinde ailesinden mali açıdan destek alan ile almayan öğrenciler arasında uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre eğitim sürecinde ailesinden mali destek alan öğrencilerin çoğunluğunun (%65,9) ve mali destek almayanların

çoğunluğunun (%49,0) uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Tablo 25. Herhangi Bir Yerden Burs Alma Durumu Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi

		Herhangi bir yerden burs alıyor musunuz?				Ki-kare	P
		Evet		Hayır			
		n	%	n	%		
Kütüphane çalışanlarının bana karşı davranışından	Memnun değilim	3	3,6	4	6,5	,797	,850
	Orta Düzeyde Memnunum	14	16,9	11	17,7		
	Memnunum	47	56,6	32	51,6		
	Fikrim Yok	19	22,9	15	24,2		
Kütüphanedeki dokümanların düzenleniş şeklinden	Memnun değilim	4	4,8	2	3,2	4,276	,233
	Orta Düzeyde Memnunum	19	22,9	20	32,3		
	Memnunum	49	59,0	27	43,5		
	Fikrim Yok	11	13,3	13	21,0		
Kütüphane ödünç alma-verme biriminden	Memnun değilim	4	4,8	4	6,5	2,743	,433
	Orta Düzeyde Memnunum	13	15,7	13	21,0		
	Memnunum	49	59,0	28	45,2		
	Fikrim Yok	17	20,5	17	27,4		
Genel olarak kütüphane hizmetlerinden	Memnun değilim	4	4,8	4	6,5	4,282	,233
	Orta Düzeyde Memnunum	13	15,7	15	24,2		
	Memnunum	58	69,9	33	53,2		
	Fikrim Yok	8	9,6	10	16,1		
Üniversitedeki yemekhane yemeklerinden ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	8	9,6	16	25,8	6,763	,080
	Orta Düzeyde Memnunum	32	38,6	19	30,6		
	Memnunum	36	43,4	23	37,1		
	Fikrim Yok	7	8,4	4	6,5		
Kampus içindeki yiyeceklerin kalitesinden	Memnun değilim	5	6,0	7	11,3	3,486	,323
	Orta Düzeyde Memnunum	31	37,3	29	46,8		
	Memnunum	42	50,6	23	37,1		
	Fikrim Yok	5	6,0	3	4,8		
Sağlık Merkezine/Hastaneye ulaşımından	Memnun değilim	7	8,4	10	16,1	8,718	,033
	Orta Düzeyde Memnunum	17	20,5	22	35,5		

	Memnunum	40	48,2	17	27,4		
	Fikrim Yok	19	22,9	13	21,0		
Sağlık çalışanlarından (doktor, hemşire idari personel)	Memnun değilim	3	3,6	7	11,3	4,698	,195
	Orta Düzeyde Memnunum	19	22,9	18	29,0		
	Memnunum	37	44,6	21	33,9		
	Fikrim Yok	24	28,9	16	25,8		
Sağlık hizmetleri işleyişinden	Memnun değilim	3	3,6	6	9,7	8,646	,034
	Orta Düzeyde Memnunum	18	21,7	24	38,7		
	Memnunum	31	37,3	15	24,2		
	Fikrim Yok	31	37,3	17	27,4		
Üniversitedeki barınma tesislerinin yeterliliğinden	Memnun değilim	4	4,8	12	19,4	9,810	,020
	Orta Düzeyde Memnunum	23	27,7	11	17,7		
	Memnunum	16	19,3	7	11,3		
	Fikrim Yok	40	48,2	32	51,6		
Üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından (erişim hızı, wifi vb.)	Memnun değilim	10	12,0	9	14,5	2,363	,501
	Orta Düzeyde Memnunum	14	16,9	16	25,8		
	Memnunum	46	55,4	30	48,4		
	Fikrim Yok	13	15,7	7	11,3		
Kampüs güvenliğinden	Memnun değilim	6	7,2	9	14,5	5,415	,144
	Orta Düzeyde Memnunum	24	28,9	25	40,3		
	Memnunum	47	56,6	25	40,3		
	Fikrim Yok	6	7,2	3	4,8		
Kampüse ulaşım durumundan	Memnun değilim	29	34,9	29	46,8	2,402	,493
	Orta Düzeyde Memnunum	28	33,7	17	27,4		
	Memnunum	20	24,1	11	17,7		
	Fikrim Yok	6	7,2	5	8,1		
Spor tesisleri olanaklarından	Memnun değilim	4	4,8	8	12,9	5,010	,171
	Orta Düzeyde Memnunum	16	19,3	11	17,7		
	Memnunum	26	31,3	12	19,4		
	Fikrim Yok	37	44,6	31	50,0		
Spor tesisleri fiyatlarından (yüzme havuzu, halı saha, fitness vb.)	Memnun değilim	5	6,0	4	6,5	3,461	,326
	Orta Düzeyde Memnunum	10	12,0	14	22,6		
	Memnunum	23	27,7	12	19,4		
	Fikrim Yok	45	54,2	32	51,6		
	Memnun değilim	9	10,8	5	8,1	2,445	,485

Uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından	Orta Düzeyde Memnunum	9	10,8	12	19,4		
	Memnunum	14	16,9	8	12,9		
	Fikrim Yok	51	61,4	37	59,7		
Uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden	Memnun değilim	9	10,8	10	16,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	18	21,7	20	32,3	3,754	,289
	Memnunum	27	32,5	15	24,2		
	Fikrim Yok	29	34,9	17	27,4		
Üniversitemizin dünya sıralamasındaki yerinden	Memnun değilim	8	9,6	6	9,7		
	Orta Düzeyde Memnunum	24	28,9	29	46,8	5,308	,151
	Memnunum	36	43,4	20	32,3		
	Fikrim Yok	15	18,1	7	11,3		
Türkiye vatandaşlarının size karşı davranışlarından	Memnun değilim	4	4,8	6	9,7		
	Orta Düzeyde Memnunum	33	39,8	15	24,2	6,161	,104
	Memnunum	37	44,6	37	59,7		
	Fikrim Yok	9	10,8	4	6,5		
Türk öğrencilerin size karşı davranışlarından	Memnun değilim	3	3,6	2	3,2		
	Orta Düzeyde Memnunum	26	31,3	15	24,2	,951	,813
	Memnunum	47	56,6	39	62,9		
	Fikrim Yok	7	8,4	6	9,7		
Üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden	Memnun değilim	5	6,0	5	8,1		
	Orta Düzeyde Memnunum	23	27,7	24	38,7	10,116	,018
	Memnunum	32	38,6	9	14,5		
	Fikrim Yok	23	27,7	24	38,7		
Üniversitedeki uluslararası toplulukların sayısı ve çeşitliliğinden	Memnun değilim	4	4,8	4	6,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	22	26,5	12	19,4	3,104	,376
	Memnunum	21	25,3	11	17,7		
	Fikrim Yok	36	43,4	35	56,5		
Uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden	Memnun değilim	3	3,6	4	6,5		
	Orta Düzeyde Memnunum	20	24,1	16	25,8	5,244	,155
	Memnunum	25	30,1	9	14,5		
	Fikrim Yok	35	42,2	33	53,2		
Uluslararası program olanaklarından (Erasmus, vb.)	Memnun değilim	2	2,4	3	4,8		
	Orta Düzeyde Memnunum	15	18,1	22	35,5	8,183	,042
	Memnunum	19	22,9	15	24,2		
	Fikrim Yok	47	56,6	22	35,5		

Okuduğunuz bölümün kendi ülkenizdeki desteklemeye yönelik yaklaşımlarından	Memnun değilim	5	6,0	8	12,9	6,219	,101
	Orta Düzeyde Memnunum	24	28,9	22	35,5		
	Memnunum	37	44,6	16	25,8		
	Fikrim Yok	17	20,5	16	25,8		
Üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden	Memnun değilim	9	10,8	14	22,6	9,514	,023
	Orta Düzeyde Memnunum	22	26,5	21	33,9		
	Memnunum	23	27,7	6	9,7		
	Fikrim Yok	29	34,9	21	33,9		
Üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden	Memnun değilim	5	6,0	8	12,9	8,250	,041
	Orta Düzeyde Memnunum	28	33,7	25	40,3		
	Memnunum	32	38,6	11	17,7		
	Fikrim Yok	18	21,7	18	29,0		
Üniversitenizdeki sosyal yaşam kalitesinden	Memnun değilim	6	7,2	9	14,5	3,554	,314
	Orta Düzeyde Memnunum	33	39,8	27	43,5		
	Memnunum	36	43,4	19	30,6		
	Fikrim Yok	8	9,6	7	11,3		
Genel olarak Türkiye’deki yaşantıdan	Memnun değilim	2	2,4	8	12,9	10,333	,016
	Orta Düzeyde Memnunum	29	34,9	29	46,8		
	Memnunum	47	56,6	22	35,5		
	Fikrim Yok	5	6,0	3	4,8		

Herhangi Bir Yerden Burs Alma Durumu Farklı Olan Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunlarının İlişki Analizi (Ki-kare)

Herhangi bir yerden burs alan ile almayan öğrenciler arasında sağlık merkezine/hastaneye ulaşımdan memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre herhangi bir yerden burs alan öğrencilerin çoğunluğu (%48,2) sağlık merkezine/hastaneye ulaşımdan memnun iken burs almayanların çoğunluğu (%35,5) orta düzeyde memnundur.

Herhangi bir yerden burs alan ile almayan öğrenciler arasında sağlık hizmetleri işleyişinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre herhangi bir yerden burs alan öğrencilerin çoğunluğu (%37,4) sağlık hizmetleri işleyişinden memnun iken burs almayanların çoğunluğu (%38,7) orta düzeyde memnundur.

Herhangi bir yerden burs alan ile almayan öğrenciler arasında üniversitedeki barınma tesislerinin yeterliliğinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre herhangi bir yerden burs alan öğrencilerin çoğunluğunun (%48,2) ve burs almayanların çoğunluğunun (%51,6) üniversitedeki barınma tesislerinin yeterliliğinden memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Herhangi bir yerden burs alan ile almayan öğrenciler arasında üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre herhangi bir yerden burs alan öğrencilerin çoğunluğu (%38,6) üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden memnun iken burs almayanların çoğunluğu (%38,7) orta düzeyde memnundur.

Herhangi bir yerden burs alan ile almayan öğrenciler arasında uluslararası program olanaklarından memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre herhangi bir yerden burs almayan öğrencilerin çoğunluğu (%38,6) uluslararası program olanaklarından orta düzeyde memnun iken burs alanların çoğunluğunun (%56,6) memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Herhangi bir yerden burs alan ile almayan öğrenciler arasında üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre herhangi bir yerden burs almayan öğrencilerin çoğunluğu (%33,9) üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden orta düzeyde memnun iken burs alanların çoğunluğunun (%34,9) memnuniyet konusunda fikri bulunmamaktadır.

Herhangi bir yerden burs alan ile almayan öğrenciler arasında üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre herhangi bir yerden burs alan öğrencilerin çoğunluğu (%38,6) üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden memnun iken burs almayanların çoğunluğu (%40,3) orta düzeyde memnundur.

Herhangi bir yerden burs alan ile almayan öğrenciler arasında genel olarak Türkiye'deki yaşantıdan memnuniyet açısından anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre herhangi bir yerden burs alan öğrencilerin çoğunluğu (%56,6) genel olarak Türkiye'deki yaşantıdan memnun iken burs almayanların çoğunluğu (%46,8) orta düzeyde memnundur.

Doğal olarak, yabancı ülkede yaşayan öğrencilerin, boş zamanlarını geçirmek için üniversite içinde ya da dışında onlar için düzenlenen sosyal ve kültürel aktivitelere katılmaları; onların uyum düzeylerine etki eder. Öğrencileri yalnızlık ve stres gibi sorunlardan uzaklaştırır. Araştırmamızın bulgularına göre, genelde öğrencilerin okul dışı faaliyetlere katılımında aktif olmadıklarını görmekteyiz. Bu durum, genelde öğrencilerin bu hizmetlerden habersiz oldukları ya da yaşadıkları yere olan uzaklığından dolayı faaliyetlere katılımlarının zorlaştığını gösterir. Samouei vd (2013, s.118) Avustralya’da İranlı öğrenciler üzerinde yapılan araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin en önemli sorunları genel itibari ile “kültürel ve sosyal dışlanma sorunları” olmuştur. (akt. Sorkhabi ve Teimuri, 2013).

Annaberdiyev (2007) çalışması yapıldığı dönem, devlet burslusu olan Türk cumhuriyetleri öğrencilerinin burs miktarlarının önceki yıllara göre fazla olduğu, devlet burslarının her ay düzenli olarak yatırıldığı ve Türkiye’de ekonomik sıkıntıların olmadığı bir dönemi kapsamaktadır. Bu durum Türk cumhuriyetleri öğrencilerinin yaşadıkları olumsuzlukların, önceki yıllara göre daha az olmasına neden olabileceğini düşündürmektedir.

Burslu öğrenciler aylık düzenli gelirleri olduğu, okul için herhangi bir harç ve ödeme yapmadıkları için aldıkları parayı okul dışı ihtiyaçları için harcadıkları ve üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetler ile ilgili aktivitelere katılamama durumu, onların bu konuda fikirleri olmadığını göstergesidir.

Araştırmada görüldüğü gibi; öğrencilerin aylık gelirlerinin aylık harcamalarını karşılamaması, onların ihtiyaçlarını karşılamalarında sıkıntı yaşadıklarının göstergesidir. Uluslararası öğrencilerin ekonomik kaynaklarının yarısından çoğunun aileleri olduğu ve gönderilen paranın harcamalar karşısında yetersiz kaldığı belirlenmiştir.

Kıroğlu ve arkadaşları (2010), Güçlü (1996), Çağlar (1999), Karaoğlu (2007) araştırmalarında da olduğu gibi öğrencilerin en fazla zorluk yaşadıkları konulardan biri mali sıkıntılardır. Burs miktarının yetersiz olması, harcamalarında ve ihtiyaçlarını karşılamalarında onlara zorluk yaşatıp sıkıntıya sokabilir. Bu konu öğrencilerin, “barınma, beslenme, sosyal ve kültürel uyum düzeylerine” doğrudan etki eder. Mali sorunlarla karşı karşıya kalan öğrenciler, stres; çaresizlik ve pişmanlık duygusu yaşayarak okul ve eğitimini bırakma hissine kapılabilirler.

5. SONUÇLAR

Bu bölümde, bulgular bölümüne uygun sonuçlara yer verilmiştir. Yapılan bu çalışma ile Ankara ilinde Hacettepe Üniversitesi'nde eğitim gören uluslararası öğrencilerin “profili, ihtiyaçları ve sorunlarına” ilişkin görüşlerinin neler olduğu belirlenmeye çalışılmış ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır. Belirtilen amaçla gerçekleştirilen bu çalışmanın, Türkiye'deki eğitim almayı düşünen yabancı uyruklu öğrencilere ve bu alanda çalışma yapacaklara, araştırmacılara katkı sağlayacağı ve yol göstereceği düşünülmektedir. Çalışmanın ulaştığı bulgulara göre katılımcıların yüksek düzeyde katılım göstermedikleri, kültürleşme tutumu ve sosyal uyumları açısından düşündürücüdür.

Araştırma sonuçlarına göre Hacettepe Üniversitesi'nde eğitime devam eden öğrencilerin büyük bir bölümü 25 yaş ve altı, çoğunluğu erkek ve bekar öğrencilerden oluşmaktadır. Evli olan öğrencilerin nerdeyse tamamı yüksek lisans ve doktora yapan öğrencilerdir. Boşanmış öğrencilerin tamamı ise doktora yapan öğrencilerdir. Uluslararası öğrencilerin çoğunluğunun, lisans eğitimi için yabancı bir ülkeyi tercih ettiği görülmüştür. Buna ek olarak, bu araştırmaya katılanların çoğunluğunun ise lisansüstü ve Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde eğitime devam ettikleri görülmüştür.

Araştırma sonucunda ülkelere baktığımızda, katılımcıların çoğunluğu sırasıyla Endonezya, İran ve Azerbaycan'dan gelmişlerdir. Bu üç ülkedeki dini inançlar, dil benzerliği, kültürel ve coğrafi yakınlık nedeniyle bu ülkelerden lisansüstü programlar için gelen öğrencilerin çoğunluk olduğu tespit edilmiştir. Türk ve akraba topluluklardan, komşu ve İslami ülkelerden gelen öğrencilerin aynı dini inançlara sahip olan, zaman zaman aynı dilde konuşan, ülkeleri ile coğrafi ve kültürel benzerlikleri olan Türkiye'yi tercih etmekte olduğu gözlemlenmiş olup, bu öğrenciler, değişik zorluklar yaşamalarına rağmen Türkiye'ye daha kolay uyum sağlayabilmektedirler.

Katılımcı öğrencilerin nerdeyse tamamına yakınının Türkçe bildikleri bilgisi saptanmıştır. Türkçe bilmeyen öğrencilerin tamamının, yeni gelen öğrencilerden oluştuğu, TÖMER'e devam ettikleri ve henüz birinci yıllarını tamamlamadıkları bilgisine ulaşılmıştır. Başka ülkede eğitim görmek, yabancı dilde eğitim görmek, öğrencinin uyma

davranışını etkileyebilir. Türkçe bilmeyen öğrenciler iletişim kurmakta zorluk çekebilirler bu da onların sosyal ve kültürel uyumlarını olumsuz yönde etkileyecektir.

Öğrencilerin aylık harcamalarının gelirlerine nazaran daha fazla olduğu ve öğrencilik döneminde ekonomik sorunlarla karşılaştıkları gözden kaçırılmamalıdır. Öğrencilerin yaşları ve aylık harcamaları onların üniversite yaşam kalitesinden beklentilerine de etki etmektedir.

Sonuçlara göre burslu ve burssuz öğrencilerin ekonomik kaynaklarının sadece aileleri olduğu ve aileleri tarafından gönderilen paranın yetersiz kaldığı görülmüştür. Düşük düzeyde gelirleri olan ve öğrencilik döneminde farklı bir ülkeden gelen uluslararası öğrenciler, genelde orta düzeyde geliri olan ailelerden geldiklerini, bu yüzden Türkiye’de eğitim gördükleri zaman beklentilerinin yüksek olmadığını ve onların temel ihtiyaçlarını karşılamasının yeterli olacağı sonucuna saptanmıştır.

Aylık harcamaları fazla olan öğrencilerin diğerlerine göre üniversite yaşam kalitesi ile ilgili beklentilerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu öğrencilerin, daha iyi koşullar aradıkları görülmüştür. Yine de, aylık harcama miktarının farklı olması dengeyi sağlamaktadır. Daha düşük gelirle geçimlerini sağlayan grubun daha az, diğerlerinin orta gelir düzeyinde olması ortak amaç olduğu için, bu öğrencilerin ortak paydada birleşimi sağlanmalıdır. Daha az ve orta gelirli grupların uyum sağlaması daha olağan olacaktır.

Uluslararası öğrencilerin birinci sırada özelde, ikinci sırada devlet yurtlarında kaldıkları gözlemlenmiştir. Çalışmaya katılan uluslararası öğrencilerin 1/3 ünden fazlası özel yurtlarda kalan öğrencileri kapsamaktadır. Bu öğrenciler daha fazla problem yaşamış ve izole olmuşlardır. Benzer araştırma bulguları da bu sonucun önemli bir göstergesi olmuştur.

Uluslararası öğrenciler, eğitim için Türkiye’yi, birinci sırada eğitim sisteminin daha başarılı olması nedeniyle, ikinci sırada ise Türkiye’yi tercih edenlerin birçoğunun ülkelerindeki savaş ya da ekonomik kriz durumlarında yabancı bir ülkeyi tercih etmesi nedeniyle bu ülkeye geldikleri anlaşılmıştır.

Katılımcıların eğitim döneminde en çok eğitim dili farklılığı, Hacettepe Üniversitesi Beytepe yerleşkesinin kaldığı yere uzaklığı, dersleri anlamada güçlük çektikleri ve maddi sıkıntılar yaşadıkları, öğrencilerin en fazla zorlandıkları konular haline

gelmiştir. Bu durumun onların sosyo-kültürel ve psikolojik uyum düzeylerinde doğrudan etkili olduğu bildirilmiştir.

Farklı yaştaki uluslararası öğrencilerin yardım arama tutumları, psikolojik ihtiyaçları ve psikolojik uyum düzeylerinin yaş değişkenine göre farklılık göstermediği görülmüştür. Öğrencilerin yaşları ve aylık harcamaları onların üniversite yaşam kalitesinden beklentilerine de etki etmektedir.

Cinsiyete göre sonuçlara bakıldığında öğrencilerin, üniversitedeki sportif faaliyetlere çok fazla katılmadıkları görülmüştür. Kadın öğrencilerin üniversite içi hiç bir sportif faaliyete katılmadığı sonucuna rastlanmıştır. Öğrencilerin uyum düzeyleri karşılaştırıldığında, kadın öğrencilerin uyum düzeylerinin erkek öğrencilerin uyum düzeylerine göre yüksek olduğunu ifade edebiliriz.

Öğrencilerin medeni durumlarına göre ihtiyaçları ve sorunlarında, uyum düzeylerinde farklılık göstermediği sonucuna rastlanmıştır. Bekar öğrencilerin evlilere nazaran okul içinde daha fazla zaman geçirdikleri sonucuna rastlanmıştır.

Türkiye’de olma süresi, öğrenim gördükleri program ve çalışma durumu farklı olan uluslararası öğrencilerin profili, ihtiyaçları ve sorunlarına ilişkin analiz sonuçlarının da herhangi bir değişiklik göstermediği sonucuna rastlanmıştır.

Gelir düzeyleri diğerlerine göre yüksek olan öğrencilerin üniversite tarafından uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerine daha fazla katıldıkları bulgusuna rastlanmıştır. Öğrencilerin gelir düzeylerinin sosyal, kültürel ve psikolojik uyum düzeylerine etki ettiği bilgisine rastlanmıştır.

Aylık geliri farklı olan öğrencilerin üniversite içinde aynı koşulların olduğu ve aynı sıkıntılar yaşadıkları için ihtiyaçları ve sorunları ile ilgili analizlerde farklılık bulunmamıştır.

Araştırmamızın sonuçlarından, genelde öğrencilerin okul dışı faaliyetlere katılımında aktif olmadıklarını görmekteyiz. Bu durum, genelde öğrencilerin bu hizmetlerden habersiz oldukları ya da yaşadıkları yere olan uzaklığından dolayı faaliyetlere katılımlarının zorlaştığını gösterir.

Araştırma sonucuna göre öğrencilerin yarısından çoğunun Türk öğrencilerin onlara karşı davranışlarından memnun olduğu Türkiye’de önyargı ya da dışlanma ile

karşılaşmadıkları belirlenmiştir. Öğrenciler genelde Türkiye’de ve Hacettepe Üniversitesi’nde ve okuduğu bölümde eğitim görmekten memnun olduklarını ortaya koymalarına rağmen öğrencilerden %61,5’i eğitim sonrası kendi ülkelerine dönmeyi planlamışlardır. Ancak öğrencilerin genel olarak “ekonomik, sosyal, kültürel ve psikolojik uyum sorunu” yaşadıkları gözardı edilmemelidir.

6. TARTIŞMA

Kuramsal çerçevede de tartışıldığı üzere son yıllarda Türkiye, diğer sektörlerde olduğu gibi eğitim sektöründe de özellikle Türk cumhuriyetleri ve akraba toplulukları ile komşu ülkelerden gelen öğrenciler için bir cazibe merkezi haline gelmiştir. Türkiye’de yükseköğrenim gören uluslararası öğrenci sayıları yıllar içinde önemli değişiklikler geçirerek öğrenci değişim programları hızla geliştirilmiştir. Bunun yanı sıra diğer yabancı ülkelerden Türkiye’ye öğrenci gelişinin de hızla artış gösterdiği görülmüştür. Bu ülkelerden gelen öğrencilerin Türkiye’yi tercih etme nedenleri arasında: 'kültürel ve coğrafi açıdan yakınlık, dini inançlar, turizm sektörünün gelişmesi, eğitimdeki kalite ve Türkiye’nin yaşamaya değer bir ülke olması' gibi etkenler sayılabilir.

Bu alanda yapılan araştırmalarda genellikle, “öğrencilerin Türkiye’deki başarısı, dili, genel uyum sorunları, yalnızlık problemi, sosyal uyumları” ağırlıklı olarak değerlendirilmiştir. Bu çalışmada ise “Hacettepe Üniversitesi’nde eğitim gören uluslararası öğrencilerin profili, ihtiyaçları ve sorunları” ele alınmıştır. Bu çalışmada öğrencilerin eğitim dönemlerinde; türlü ihtiyaçlarının, sosyal ve kültürel hayata uyumlarını nasıl etkilediğini göstererek literature katkı sağlanması düşünülmüştür.

Araştırmada, Hacettepe Üniversitesi’nde eğitime devam eden uluslararası öğrencilerin profili, ihtiyaçları ve sorunlarının belirlenmesinde öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, medeni durumu, dil bilgisi, aylık geliri ve giderleri, Türkiye’de kalma süreleri, burs durumu, aile desteği, nerede kaldıkları ve Türkiye’de eğitim görmekten memnun olup olmadıkları, üniversite içinde karşılaştıkları koşullar ile nasıl uyum sağladıkları ve bu süreçte sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere katılımları incelenmiştir. Gerçek şu ki, eğitim için başka ülkeye gelen uluslararası öğrenciler, üstesinden gelmeleri gereken pek çok sorunla karşı karşıya kalmaktalar, uyum sorunlarından en yaygın olanları:

- Başka bir ülkede yeni bir ortam ve sürece girmek,
- İstenilen üniversite ve bölüme yerleşememe,
- Bir sene tömer için fazla zaman harcamak
- Burs hakkı kazanamamak
- Kültür farklılığı ve başka kültürde beklemedikleri sorunlarla karşılaşmak

- Barınma sorunları yaşamak, yurt hakkı kazanamamak, İstenilen şehre yerleşememek,
- Beklentilerin yüksek olması,
- Umduğunu bulamama,
- Ailenin ve çevrenin beklentilerine cevap verememe kaygısı,
- Kendi ülkesinden ve ailesinden uzaklaşmak,
- Ülkesindeki sosyal çevreden ve duygusal bağ olan birinden uzaklaşmak
- Yerleşilen üniversitenin ve ebeveynlerin başka ülkede olması ve aileyle birlikte ikamet etmemesi,
- Ekonomik sorunlar
- Siyasi ve politik sorunlar
- Eğitim farklılığından kaynaklanan sorunlar (özel öğrenci olmak, ülkesinde aldığı derslerin sayılmaması vs)
- Psikolojik sorunlar yaşamak
- Sağlık Sigortaları olmaması
- Bazı kişisel özelliklerden dolayı sorunlar yaşamak örneğin özgüvenin olmaması
- Bölgesel sosyo-ekonomik ve coğrafi farklılıklar
- Önceki yaşam deneyimleri ve alışkanlıklar olarak sıralanabilir.
- Eğitimden sonra karşılaştıkları sorunlar.

Yabancı ülkeden gelen öğrenciler, başka bir ülkede yeni kültür ve yeni sosyal çevre ve de yeni arkadaşlarla karşı karşıya kalırlar. Öğrenciler, zamanla yeni geldikleri bu ortama alışabilirler ama bu uyumun sağlanmasında eğitim için geldikleri ülke ve devletin insanların onlara karşı duyarlı olmaları, onların sorunları ile yakından ilgilenmeleri; yaşamlarını kolaylaştırmak adına psikolojik ve rehberlik hizmetlerinin geliştirilmesi gerekir. Eğerki bu imkanlar sağlanmazsa öğrenciler, başka sorunlar ile yüzyüze gelerek bu süreçten memnun kalamazlar.

Farklı bir ülkeden gelen uluslararası öğrenciler genelde orta düzeyde geliri olan aileden geldikleri bu yüzden Türkiye’de eğitim gördükleri zaman beklentilerinin yüksek olmadığı ve onların temel ihtiyaçlarını karşılaması yetli olacağı düşünülür.

Öğrencilerin üniversite içinde sorun yaşadıklarında, sorunlarının zaman kaybetmeden giderildiği ve onlarla ilgilenen onlara rehberlik eden birim ve kişilerin

olduğu, öğrencilerin üniversiteye giriş döneminin başlaması ile eğitimlerinin bitişine kadar desteklendiği ve bu desteğin sürdürölür halde olduğu düşünölmektedir.

Eğitim sürecinde, “aile özlemi, yurt yaşantısı, ekonomik sıkıntılar, eğitim dili ve sistemi farklılığı” gibi durumlardan dolayı stres ve çaresizlik duygusunu yaşayan öğrencilerin bu sorunlarla baş etmesi, psikolojik sorunlarla başa çıkabilmesi için okullarda tüm birimlerin ortak bir çalışma yürüttüğu aynı zamanda sağlık merkezinde danışmanlık ve psikolojik birimlerin aktif olması gerektiği düşünölmektedir.

Yıldırım ve diğerlerinin (2016) çalışması incelendiğinde, katılımcıların mezun olduktan sonra Türkiye’de eğitime devam etmek ve aynı şekilde Türkiye’de yaşamak istedikleri görölmektedir. Katılımcıların eğitim sonrası iş imkanları bulabilmeleri durumda ölkede yaşamaya istekli oldukları düşünölmektedir. Bu araştırma ve bizim araştırmamızın sonucu farklılık göstermektedir.

Göltekin (2015) yabancı uyruklu öğretmen adaylarının Türkiye’deki eğitimlerine yönelik görüşleri çalışmasında, öğretmen adaylarının uzun süredir Türkiye’de yaşaması, alınan diplomanın yurtdışında da geçerli olması, kesin dönüş, göç ve olanakların fazla olması nedeniyle de eğitimleri için Türkiye’yi tercih ettiklerini ifade etmiştir. Araştırmamıza göre uluslararası öğrenciler, Türkiye’de yüksek öğrenim görmekten memnunnardır ve bu da Göltekin (2015), Öztürk (2009), Kıroğlu ve arkadaşlarının (2010), Özçetin (2013) çalışmalarının sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

7. ÖNERİLER

Bu araştırmada elde edilen bulgular ışığında geliştirilen öneriler bu bölümde yer almaktadır. Araştırmamıza ve benzer araştırmalara bakılırsa (Özçetin, 2013, Ercan, 2001) öğrencilerin sorun yaşadıkları zaman en son olarak danıştığı yerlerin profesyonel yardım ve destek sağlanacağı düşünülen mediko sosyal birimler olduğu görülmüştür. Bunun için üniversite bölümlerine has uluslararası öğrencilerin sorunları ile yakından ilgilenen birim ve kişilerin olması, onlara eğitim süreçlerinde danışmanlık ve rehberlik yapan sorunları ile yakından ilgilenen görevlilerin olması, öğrencilere kendilerine önem verildiğini hissettirir. Bu durumun da öğrencinin, üniversitesinden ve Türkiye’den memnun kalması için gerekli olduğu düşünülmüştür. Eğitime yeni başlayan öğrenciler için oryantasyon çalışmaları yapılmalıdır. Bölümde uluslararası öğrenciler ile ilgili hocaların ödev, ders, proje ve tez çalışmasında daha hassas davranmaları da öğrencilerin ihtiyaçları ve sorunları ile baş edebilmesinde yararlı olacaktır.

Uluslararası öğrenciler, yabancı bir ülkede mutluluk duygusunu ancak toplumun diğer üyeleri ile aktif bir yaşam ve etkileşime girerlerse yaşayabilirler. Öğrencilerin bilim ve kültür yerlerini tanınması, sosyal ve kültürel aktivitelere katılmasının en temel yollarından biridir. Bu konuda üniversite yetkililerinin öğrencileri bilgilendirmesi önemli bir etken durumundadır. Öğrencileri “sanat, kültür ve spor” gibi olumlu alanlara yönlendirmek ve bilgilendirmek gerekmektedir. Farklı ülkelerden gelen öğrencilere kendilerini daha rahat ifade etmeleri için fırsat sağlanmalı, onlara düşünce ve fikir özgürlüğü verilmelidir. Öğrencilere gerekli bilgilendirme, bölümler aracılığı ile yapılarak onların üniversite etkinlikleri ve aktivitelerine dolaylı olarak katılımları sağlanmalıdır. Kadın öğrencilerin üniversite içinde sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere katılması için yeni projeler geliştirilmesi gerekmektedir.

Uluslararası öğrencilerin sosyal uyumu için psikososyal müdahale mikro, mezo ve makro düzeyde yapılmalıdır. Mikro düzeyde danışmanlık sürecinde uyumun sosyal bir yaşam için önemine değinilmeli, ister fiziki ister psikolojik anlamda yabancı bir ülkede eğitim görmek ve yaşamının bireyin sosyal işlevselliğini arttırması hakkında farkındalık yaratılmalıdır. Uluslararası öğrencilerin üniversitelerde sosyal hayata katılımı ve diğer akranları ile etkileşime geçmesi için mesleki müdahalelerde bulunulmalıdır. Mezo düzeyde Türk öğrenciler ve uluslararası öğrencilerin birbiri ile etkileşime geçmesi için

mesleki müdahale bazında grup halinde aktiviteler yapılmalıdır. Makro düzeyde mesleki müdahale ise sosyal politikaların oluşması ile mümkün olmaktadır. Bu amaçla uluslararası öğrencilerin sorunlarının giderilmesi için çeşitli faaliyetler ve farklı projeler yapılmalıdır.

Öğrencilerin maddi sıkıntılarının giderilmesi için üniversiteler tarafından verilen burs miktarının artırılması ve burssuz öğrencilerin her dönem başı yatırdıkları harç konusunda kolaylık sağlanmalıdır. Sürenin kısıtlı olması dolayısıyla öğrenciler sorun yaşamaktadırlar, bunun için zaman diliminin biraz daha uzun tutulması, harç miktarının azaltılması ya da taksitli olarak yatırılabilmesi sağlanmalıdır.

Öğrencilerin kendilerini önemli hissedebilmesi için, onlara moral kaynağı olabilmek adına özellikle lisansüstü eğitime devam eden başarılı öğrenciler, bölümler/enstitüler tarafından her dönem belirlenerek düzenlenen etkinliklerde ödüllendirilmedir. Bu da öğrencilerin, Türkiye'den ve daha da önemlisi eğitim gördüğü üniversiteden memnun olmalarını, kendi ülkesince de Türkiye'ye ve okuduğu üniversiteye iyi bir bakış açısı sunulmasını sağlar. Bu durumun da Türkiye'ye öğrenci gelişinde faydalı olması düşünülmektedir.

Ciddi oranda maddi sıkıntı yaşayan ve herhangi bir yerden burs alamayan öğrencilerin çaresiz hissetmelerini önlemek, kişisel ve psikolojik uyumlarını arttırmak için, öğrencilerin enstitü tarafından tanımlanarak olası durumlarda burs veren kurumlara yönlendirilmeli, onlara burs ya da üniversite içinde iş imkanları sağlanmalıdır.

Üniversite içinde barınma, beslenme ve sportif imkanların kalitesi ve çeşitliliği artırılmalı, en önemlisi fiyat konusunda kampanyalar oluşturulmalıdır. Öğrencileri karşılıklı olarak Türk ve yabancı kültürü, gelenek ve görenekler ile ilgili bilgilendirmek amacı ile bölümlerde yerli ve uluslararası öğrenciler arasında etkinlikler yaparak onların sosyal ve kültürel uyum düzeylerinde etkili olmaları tavsiye edilir.

Öğrencilerin üniversite içerisinde daha kolay zaman geçirebilmesi için kampüs içi servislerin olması gerekmektedir.

Bir diğer öneri ise öğrencilerin sağlık hakları ile ilgilidir. Öğrencilerin güvencelerinin olması gerekir. T.C. Sosyal Güvenlik Kurumu SGK tarafından belirlenen primlerin öğrenciler için sıkıntı yaşatmaması için özel sigorta şirketleri ve

üniversiteler,öğrencinin eğitim dönemi boyunca anlaşma yaparak uluslararası öğrencilerin sigortalarının ödenmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akhun, İ., Önsoy, R., Özgüven, E., Fidan, N. ve Baykul, Y. (1988). YURTKUR Yurtlarda Barınan Öğrencilerinin Beklenti ve Problemleri. Ankara: Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü.
- Aksu, M. Paykoç, F. (1986). *O.D.T.Ü. kampüsünde gençlik ve sorunları*. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Aliyev, R. Öğülmüş, S. (2015). *Türkiye'deki Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Kültürlerarası Etkileşim Algısının İncelenmesi*. 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum, 4(12).
- Allaberdiyev, P. (2007). *Türk Cumhuriyetlerinden Türkiye'ye Yüksek Öğrenim Görmeye Gelen Öğrencilerin Uyum Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Annaberdiyev, D. (2006). *Türkiye'de Öğrenim Gören Türk Cumhuriyetleri ve Türk Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Yardım Arama Tutumları, Psikolojik Uyumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Arthur, Nancy- Flynn, Sarah. (2011). Career development influences of international students who pursue permanent immigration to Canada, *Int J Educ Vocat Guidance* (11), 221–237.
- Aydın, B. (1995). Azerbaycan'dan Türkiye'ye Eğitim Amacıyla Gelen Öğrencilerin Dil-Kültür Sosyal Problemleri ve Çözüm Teklifleri. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.s
- Aykara, A. (2009). *Kaynaştırma Eğitimi Sürecindeki Bedensel Engelli Öğrencilerin Sosyal Uyumlarını Etkileyen Etmenler ve Okul Sosyal Hizmeti*, Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Balcı, S.Ç. (2008). Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinden Gelen Öğrenciler ile Türkiye Cumhuriyeti Öğrencilerinin Stresle Başa Çıkma Stratejilerinin Karşılaştırılması. *Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 9 (3), 125-132.
- Beerens, E. (2008). *The Emergence and Institutionalisation of the European Higher Education and Research Area*, *European Journal of Education*, 43 (4), 422.
- Berry, J. W. (1997). Immigration, acculturation and adaptation. *Applied Psychology*, 46 (1), 5-34.
- Can, N. (1996). Türkiye'de Yükseköğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sorunları ve Bu Sorunların Örgütsel Yapı ile İlişkileri. Kayseri: Erciyes Üniversitesi.

- Cılga, İ. (2004). *Bilim ve Meslek Olarak Türkiye’de Sosyal Hizmet*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu Yayınları.
- Çetin, T. Karakuş, U. Aksoy, B. (Güz 2012). Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Turizm ve Türkiye’nin Turizm Değerlerine İlişkin Algıları. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (3).
- Çetinsaya, G. (2014). *Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretim için Bir Yol Haritası*, Eskişehir. ISBN, Anadolu Üniversitesi Basımevi Müdürlüğü. Yükseköğretim Kurulu Yayın No: (2).
- Çöllü, E. F., Öztürk, Y. E. (2010) Türk Cumhuriyetleri, Türk ve Akraba Topluluklarından Türkiye’ye Yüksek Öğrenim Görmek Amacıyla Gelen Öğrencilerin Uyum ve İletişim Sorunları (Konya, Selçuk Üniversitesi Örneği). *Journal of Azerbaijani Studies*. Selçuk Üniversitesi, Türkiye. 223-239
- Çuhadaroğlu. (1989). “Üniversite Gençlerinde Kimlik Bocalamaları”. *Üniversite Gençliğinde Uyum Sorunları Sempozyumu Bilimsel Çalışmaları*, Bilkent Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Araştırma Merkezi, 35-41. Ankara,
- Çulha, M., Dereli, A. A. (1987). Atılganlık Eğitimi Programı. *Psikoloji Dergisi*, 6 (21), 119.
- Gültekin, M. (2015). Yabancı Uyruklu Öğretmen Adaylarının Türkiye’deki Eğitimlerine Yönelik Görüşleri: Anadolu Üniversitesi Örneği, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(4), 7-20.
- Dunner, D. L., Fievert, İ. (1978). Social Adjustment in Primary Affective Disorder. *American Journal of Psychiatry*, 135, 1412-1413.
- De Wit, H. (2002). *Internationalization of higher education in the United States of America and Europe: A historical, comparative and conceptual analysis*. Westport, CT: Greenwood.
- Derman, S. Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkiye Türkçesi Öğreniminde Karşılaştıkları Sorunlar. Selçuk Üniversitesi, *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi*. SÜİFD / 29, 227-248. Konya.
- Dorozhkin, IN. Mazitova LT (2008). Problems of the Social Adaptation of Foreign College Students, *Russian Education and Society*, 50(2):23-30.
- Doğan, S. (1988). *Yurt Dışı Yaşantısı Geçiren ve Geçirmeyen Lise Öğrencilerinin Problemleri*. Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Duru, E. (2008a). Sosyal bağlılık ve Sosyal Desteğin Yalnızlık Üzerine Doğrudan ve Dolaylı Rollerinin Üniversiteye Uyum Süreci Çerçevesinde İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 29 (3), 13-24.
- Duru, E. (2008b). Yalnızlığı Yordamada Sosyal Destek ve Sosyal Bağlılığın Rolü. *Türk Psikoloji Dergisi*, 24 (61), 15-24.
- Duyan, V. (1997). *Sosyal grup çalışması uygulamasının ortopedi hastalarının kişisel ve sosyal uyum düzeylerine etkisi*. Ankara: Aydınlar Matbaacılık.

- Emiroğlu, V. (1985). Kırsal Kesim Gençliğinin Gelenek ve Greneklerinden Kaynaklanan Sorunları. *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksek Okulu Dergisi*, 3 (1-2), 17-32.
- Emiroğlu, V. (1986) Kültür rn Olarak Folklorun Sosyal Hizmet Uygulamasında Yeri. *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksek Okulu Dergisi*. 4 (1), 1-1.
- Emiroğlu, S. (14-16 Kasım 2013). Türkçe ğrenen Yabancı ğrencilerin Yazılı Anlatımlarında Türkçenin Dil Bilgisi Ve Yazım zellikleriyle İlgili Karşılaştığı Zorluklar. *Mevlana Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümü. Konya/Türkiye Uluslararası Dil ve Edebiyat alışmaları Konferansı "Balkanlarda Türkçe" Hna e Plot Bildiri Kitabı "Beder" Universitesi; Tiran/Arnavutluk, 1.*
- Ercan, L. E. (1998). *Yabancı Uyruklu ve Türk niversite ğrencilerine Ait Sorunların Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Erkan, S., zbay, Y., Cihangir-ankaya, Z., Terzi, ř. (2012). Üniversite ğrencilerinin Yaşadıkları Problemler ve Psikolojik Yardım Arama Gnllkleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 37 (164).
- Fatih, Y., *Buzlukluoğlu Arslan, S. (Bahar 2014). om Tmer'de Türkçe ğrenen Yabancı ğrencilerin Motivasyon Kaynakları ve Sorunları*. 9 (6), 1181-1196, Ankara.
- Fish, K.D., Biller, H. B. (1973). *Perceived Childhood Paternal Relationships and College Females Personal Adjustment*. *Adolescence*, 8, 415-420.
- Güçlü, N. (1996). *Yabancı ğrencilerin Uyum Problemleri*. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 101-110.
- Gülnar, B. Balcı, ř. (2010, Gz). Televizyon İzleme Motivasyonları ve Kültürleşme: Yabancı Uyruklu niversite öğrencileri zerine Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırma Dergisi*, 28, 447-483.
- Güldiken, N., zekicioğlu, H. (2004). Anadolu niversitelerinde Ailelerinden Uzakta ğrenim Gören ğrencilerin Barınmaya İlişkin Sorunları. *C.. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 5 (1), 169-170.
- Haller, A., Shailer, T. (1962). Personality Correlates of the Socioeconomic Status of Adolescent Males. *Sociometry*, 398- 404.
- Huntington, S. (1996). *The Clash of Civilization and the Remarking of World Order*. Simon & Schuster.
- İşigüzel, B. (Fall 2013). "Almanca ğretmen Adaylarının Alman Diline Yönelik Motivasyon Düzeylerinin Saptanması". *Turkish Studies-International Periodical for the languages, Literature and History of Turkish or Turkic-* ISSN: 1308-2140, 8 (12), (www.turkishstudies.net, <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.5572>, 607- 614).

- Kacur, M., Atak, M. (2011/ 2). Üniversite Öğrencilerinin Sorun Alanları ve Sorunlarla Başetme Yolları: Erciyes Üniversitesi Örneği. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (31), 273-297. <http://docplayer.biz.tr/10471714-Universite-ogrencilerinin-sorun-alanlari-ve-sorunlarla-basetme-yollari-erciyes-universitesi-ornegi.html> [Erişim Tarihi: 5.10.2015].
- Karaoğlu, F. (2007). *Yabancı Uyruklu Öğrencilerde Uyma Davranışı: Tömer Örneği*, Yüksek Lisans Tezi.
- Karimi, Z., Abunuri, E. Zobeiri, h. (2011). Kalkınma Ekonomisi Üzerine Sosyal Uyum Rolünü İncelemesi. *Plan ve Bütçe Dergisi*, 16 (4).
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kıroğlu K., Kesten, A. ve Elma, C. (2010). Türkiye’de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Lisans Öğrencilerinin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Sorunları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (2), 26-39.
- Kıroğlu, K., Kesten, A., Elma, C. (2010). Türkiye'deki Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Dil ve Eğitim Sorunları. *Sosyal Bilimler Dergisi, Eğitim ve Bilim*.7,6 (24), 2.
- Küçükkaraca, N. (2005). Genelci Sosyal Hizmet ve Farklılık. Ü. Onat (Haz.). *Sosyal Hizmet Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar: Sosyal Hizmet Sempozyumu’2002: 18-19 Ekim 2002Ankara: Konferanslar (92-101)*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu, Yayın No: 17.
- Kuruüzüm, A. (2002). *Kesin Dönüş Yapan İşçi Çocuklarının Uyum Problemi Üzerine Bir Alan Araştırması*.Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi, (3), 102-113.
- Mahesh, C. P. (1971). Institute of Marketing and Management, New Delhi. Deputy Director.
- McWilliams, S. A., Gerber, K. E. (1978). A comprehensive mental health epidemiology survey of a university population. *Journal of College Student Personnel*, 19, 128-131.
- Oberg, K. (1972). Cultural shock and problem of adjustment to New cultural environments. In D, S. Hoopes (Ed.), *Readings in cultural communications*, II (s. 1-5). Council for International Education.
- Oswald, D. L., Clark, E. M. (2003). Best friends forever: High school best friendship and the transition to college. *Personal Relationships*, 10, 187-196.
- Otrar, M., Ekşi, H., Dilmaç, B., Şirin, A. (2001). Türkiye’de Öğrenim Gören Türk ve Akraba Topluluk Öğrencilerinin Stres Kaynakları, Başaçıkma Tarzları ile Ruh Sağlığı Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma, 22. *International Conference of the International Society for Stress and Anxiety Research [STAR]*Palma de Mallorca.
- Özbesler, C., & Duyan, V. (2010). Okul ortamlarında sosyal hizmet. *Eğitim ve Bilim*, 34(154).

- Özçetin, S. (2013). *Yükseköğretim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Uyumlarını Etkileyen Etmenler*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Özdem, G., Sarı, E. (2008). “Yükseköğretime Yeni Bakış Açılılarıyla Birlikte Yeni Kurulan Üniversitelerden Beklenen İşlevler: Giresun Üniversitesi Örneği”, *Üniversite ve Toplum: Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*, 8 (1).
- Özbay, G. (1997). *Üniversite Öğrencilerinin Problem Alanlarını Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). K. T. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Özgül, İ.E. (1992). “Üniversite Öğrencilerinin Sorunları ve Başetme Yolları”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (7) 5-13.
- Özkan, S., Yılmaz, E. (2009), Üniversite Öğrencilerinin Üniversite Yaşamına Uyum Durumları (Bandırma Örneği). *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 34 (154).
- Özoğlu, S.Ç. (1985). Gençliğin Eğitimi ve Sorunları. *Türk Eğitim Derneği Yayınları*. Bilim Dizisi: 9. Eğitim Toplantısı 20-22 Kasım, Ankara.
- Özyürek, R. (2009). Türk Devlet ve Topluluklarından Türkiye Üniversitelerine Gelen Türk Soylu Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğrenimlerinde Karşılaştıkları Sorunlar. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4 (3), 1819-1862. Doi: 10.7827/TurkishStudies.759
- Paksoy, M., Paksoy, S., Özçalıcı, M. (2011). *Türkiye’de Yüksek Öğretim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Sorunları: GAP Bölgesi Üniversiteleri Örneği*, 93.
- Popkin, M. K. (1989). Adjustment disorders and impulse control disorder. Kaplan H. I. (Ed.) *Comprehensive Textbook of Psychiatry*, 2. Baltimor: Benjamin Sadock.
- Pirliyev, N. (2010). Yapısal Eşitlik Modelleri ile Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Uyumuna Üzerine Bir Analiz.
- Roche, G. (2013). Toplumsal Değişim. (Vosoughi, M. Çev.). Tahran: ney.
- Seçilmiş, C. Kılıçlar, A. Sarı, Y. (2012). Türk Dünyasından Gelen Öğrencilerin Memnuniyet Algılarıyla Akademik Başarı İlişkisi: Turizm Öğrencileri Örneği. *Milli Eğitim*, 195, 118-130.
- Songül, A. (2007). Okullarda Gençlik Sorunlarının Önlenmesinde Okul Sosyal Servis Birimleri. Antalya. <http://blog.milliyet.com.tr/okullarda-genclik-sorunlarinin-onlenmesinde--okul-sosyal-servis-birimleri-/Blog/?BlogNo=80716> [Erişim Tarihi: 20.02.2015].
- Sorkhabi, M. Timuri, M. (2015). İran Kamu Üniversitelerinde Yabancı Öğrencilerin 1392-1393 Eğitim Dönemi Akademik Hayatları, *İran Yüksek Öğretim Dergi*, 7 (2), 71-111.
- Şahin, C. (2001). Yurtdışı Göçün Bireyin Psikolojik Sağlığı Üzerindeki Etkisine İlişkin Kuramsal Bir İnceleme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (2), 57-67.

- Şirin, A., Turan, R. (2004). *Alkol Bağımlılarının Benlik Bünçleri ile Sosyal Uyum Düzeyleri Arasındaki İlişki*. (Yüksek Lisans Bitirme Ödevi). İstanbul Ticaret Üniversitesi Psikoloji, 133-154.
- Taylor, E.B. (1958). *The Origins of Culture and Religion in Primitive Culture*. New York: Harper&Brothers.
- Tomanbay, İ. (1999). *Sosyal Çalışma Sözlüğü- Toplum Bilim, Ruhbilim, Eğitbilim, Yöntembilim, Nüfusbilim, Hukuk ve Ekonomi Boyutlarıyla*. Ankara: Selvi Yayınevi.
- Tomanbay, İ. (2007). *Sosyal Olmak*; Meslek Tartışmaları 3. Ankara: Sabev Yayınları.
- Traş, Z., Güngör, H. C. (2011). Avrupa Ülkelerinden Gelen Türk Asıllı Üniversite Öğrencilerin Sosyal Destek ve Sosyal Bağlılıkları Üzerine Nitel Bir Araştırma Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 25, 262.
- Tutkun, Ö. F. (2006). Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesindeki Türkiyeli Öğrencilerin Uyum Sorunları. *Kırgız-Türk Manas Üniversitesi Sosyal. Bilimler. Dergisi*, 15, 256-267.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim* 2011-2012. http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb_istatistikleri_orgun_egitim_2011_2012.pdf [Erişim Tarihi: 07.05.2014].
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı. Aile ve Tüketici Hizmetleri. Gençlik Dönemi. 761CBG057, Ankara, 2011. http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Gen%C3%A7lik%20D%C3%B6nemi.pdf [Erişim Tarihi: 03.12.2016].
- Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilere İlişkin Yönetmelik.
- Yıldıran, C., Özkan, D., Büyükyılmaz, O. (2016). Yabancı Uyruklu Lisans Öğrencilerinin Durum Analizi: Karabük Üniversitesi, 1 (1).
- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, (2012). 2011 Yılı Faaliyet Raporu. <http://www.ytb.gov.tr> [Erişim Tarihi: 24.10.2012].
- Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu [KYK] (2012). 2011 Yılı Faaliyet Raporu, <http://www.kyk.gov.tr> [Erişim Tarihi: 24.10.2012].
- Yükseköğretiminin Bugünkü Durumu (Türk ve Akraba Toplulukları ile ilişkiler ve yurt dışında okuyan T.C. vatandaşı öğrenciler). ("T.C. YÖK Raopru", Mart 2003, s.138).
- Wilcox, P., Winn, S., Fyvie- Gauld, M. (2005). It was nothing to do with the university, it was just the people: The role of social support in the first- year experience of higher education. *Studies in Higher Education*, 30 (6), 707-722.
- Williams, A. S. (1978). Mental Health Epidemiology Survey of A University Population. *Journal of College Student Personel*, 128- 132.
- White, L. (1932). *The Acoma Indians*. Bureau of American Ethnology, Smithsonian Institution. 47th annual report, 1-192.
- <http://www.saglikkitabi.org/uyum-nedir> [Erişim Tarihi: 30.01.2016].

<http://bilig.yesevi.edu.tr/> [Erişim Tarihi: 30.11.2016].

<http://www.kyk.gov.tr> [Erişim Tarihi: 10.09.2015].

<http://www.yossinavi.com/> [Erişim Tarihi: 15.11.2015].

http://scholar.google.com/scholar?q=sosyal+uyum+nedir&hl=en&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholart&sa=X&ei=Rx7dVK3MIcHVygODvYCAAQ&sqi=2&ved=0CBoQgQMwAA

http://www.sosyalhizmetuzmani.org/universite_uyum.htm [Erişim Tarihi: 20.11.2016].

<http://www.metropolkurslari.com/yabancilar-uyruklular-icin-turkiyede-yuksekogretim>
[Erişim Tarihi: 01.12.2016].

EKLER

Ek-1 Etik Kurul İzni

T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : 35853172/ 431 - 3559

21 Aralık 2015

İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

Fakülteniz Sosyal Hizmet Bölümü öğretim üyesi **Doç. Dr. Ercüment ERBAY** sorumluluğunda yüksek lisans programı öğrencisi **Razieh GHANBARY** ile birlikte yürüttükleri “**Hacettepe Üniversitesinde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları ve Sorunları**” konulu araştırma, Üniversitemiz Senatosu Etik Komisyonunun **15 Aralık 2015** tarihinde yapmış olduğu toplantıda incelenmiş olup, etik açıdan uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Ömer UĞUR
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Sn.E. Erbay

Ek-2 Tez Orijinallik Raporu

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU**

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SOSYAL HİZMET ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA**

Tarih: 12/06/2017

Tez Başlığı / Konusu: **HACETTEPE ÜNİVERSİTESİNDE EĞİTİM GÖREN ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN PROFİLİ, İHTİYAÇLARI VE SORUNLARI**

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 113 sayfalık kısmına ilişkin, 12/06/2017 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezin benzerlik oranı % 21 'tür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar ~~hariç~~ dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orjinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Adı Soyadı: Razieh GHANBARY
 Öğrenci No: N11229553
 Anabilim Dalı: Sosyal Hizmet
 Programı: Sosyal Hizmet- Yüksek Lisans
 Statüsü: Y.Lisans Doktora Bütünleşik Dr.

Tarih ve İmza

12/06/2017

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

Doç. Dr. ERCÜMENT ERBAY

EK-3 Gönüllü Katılım Formu

GÖNÜLLÜ ONAM FORMU

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Anabilim Dalı'nda "Hacettepe Üniversitesinde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Profili, İhtiyaçları Ve Sorunları" adlı araştırmayı Hacettepe Üniversitesi İİ.B.F. Sosyal Hizmet Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ercüment ERBAY ile birlikte yürütmekteyiz.

Araştırmanın amacı, Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin profili, ihtiyaçları ve sorunlarını ortaya çıkarmaktır.

Son yıllarda artan bir şekilde çok farklı ülkelerden gelen uluslararası öğrenciler yabancı ülkelere geldikleri için farklı bir eğitim sistemi, farklı kültürde yaşama, Türkçeyi yeterli konuşamama, ekonomik problemler, onların üniversiteye ve çevreye uyumlarını zorlaştırmakta ve akademik başarılarını da etkilemekte olduğu için uluslararası öğrencilerin tecrübe ettikleri durumları ortaya çıkarma ihtiyacı hissedilmiştir.

Uluslararası öğrencilerin sorunlarının tanıtılması ve çözüm önerileri geliştirebilmek için neler yapılabileceğini değerlendirmek, güçlü ve güçsüz yönleri belirleyerek daha iyi işleyen bir uluslararası öğrenci sistemi kurulmasına yardımcı olmak önemli bir hareket noktasıdır.

Bu konu bağlamında siz değerli öğrencilerin görüşlerini almak istemekteyiz. Sizlere e-posta adresleriniz aracılığıyla gönderilecek olan anketi doldurmanız, yaklaşık yarım saatinizi alacaktır. Anket formu **ad ve Soyad** bilgilerinizi içermemektedir. Vermiş olduğunuz yanıtlar bu araştırma haricinde başka herhangi bir platformda kullanılmayacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Bu çalışmaya katılmanız için sizden herhangi bir ücret istenmeyecektir. Öte yandan katılım sağladığınız için size ek bir ödeme de yapılmayacaktır.

Araştırma konusunda bize ulaşmak isterseniz, Hacettepe Üniversitesi İİ.B.F. Sosyal Hizmet Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi Raziye Ghanbary'yi 0 537 992 65 58 (cep) nolu telefondan arayabilir ya da raziye.ghanbary@gmail.com adresine e-posta yollayabilirsiniz.

Tüm bu bilgilerin ardından araştırmaya gönüllü olarak katılmak istiyorsanız, aşağıda sizinle ilgili yerleri doldurup imzalayınız.

Tarih:

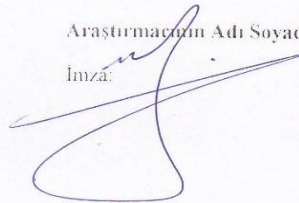
Katılımcının Adı Soyadı:

Bu araştırmaya hiçbir baskı altında kalmadan kendi isteğimle gönüllü olarak katılmakta ve yukarıdaki koşulları kabul etmekteyim

İmza:

Araştırmacının Adı Soyadı: Raziye Ghanbary

İmza:

Ek-4 Görüşme Formu Türkçe

Page 1 of 5

GÖRÜŞME FORMU

Değerli Uluslararası Öğrenciler,

Bu anket Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet Bölümüne bağlı olarak yapılmakta olan "HACETTEPE ÜNİVERSİTESİNDE EĞİTİM GÖREN ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN PROFİLİ, İHTİYAÇLARI VE SORUNLARI" konulu yüksek lisans tezinin uygulama kısmı ile ilgilidir.

Bu araştırma sonucunda elde edilen veriler bilimsel amaçlarla kullanılacak ve hiçbir şekilde başkaları ile paylaşılmayacaktır. Lütfen anketteki sorulara içten ve size en çok yakın olanı işaretleyiniz. Katılımınız ve desteğiniz için şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Razieh GHANBARY
Hacettepe Üniversitesi İ.İ.B.F.
Sosyal Hizmet Bölümü

1. Yaşınız?
2. Cinsiyetiniz?
() Kadın () Erkek
3. Medeni durumunuz
() Bekar () Evli () Eşi vefat etmiş () Boşanmış
4. Türkçe biliyor musunuz?
() Evet () Hayır
5. Hangi ülkeden geldiniz? Lütfen yazınız.....
6. Ne kadar süredir Türkiye'desiniz?
..... YılAy
7. Öğrenim görmekte olduğunuz yüksek öğretim programınız nedir?
() Lisans () Yüksek lisans () Doktora
8. Fakülteniz/Enstitünüz:.....
Bölümünüz/Anabilim Dalımız:.....
Sınıfınız/Döneminiz:.....
9. Eğitim sürecinde herhangi bir işte çalışıyor musunuz?
() Evet () Hayır
10. Aylık geliriniz ne kadardır?
..... TL
11. Aylık ne kadar harcama yapıyorsunuz?(yaklaşık)
.....TL
12. Herhangi bir yerden burs alıyor musunuz?
()Evet ()Hayır

13. Eğitim sürecinde aileniz sizi mali açıdan destekliyor mu?

Evet Hayır

14. Türkiye’de nerede kalıyorsunuz?

Devlet Yurdu Özel Öğrenci evinde

Ailemle birlikte Diğer.....

15. Eğitim için Türkiye’yi tercih etmenizin nedeni nedir? (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz)

Başka ülkeye geçiş yapmanın kolay olması

Türkiye eğitim sisteminin daha başarılı olması

Türkiye eğitim sistemini kolay olması

Diğer (lütfen yazınız).....

16. Eğitim sürecinde en fazla zorlandığınız konu nedir? (Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz)

Üniversite ve kaldığınız yerin uzaklığı

Eğitim dili farklılığı

Eğitim sisteminin farklılığı

Öğretim elemanlarıyla iletişim

Dersleri anlamada zorlanma

Diğer

17. Eğitim sonrası yaşamınızı nerde sürdürmek istersiniz?

Kendi ülkemde Türkiye’de Başka ülkede

18. Türkiye dışında çalışmayı/yaşamayı düşünüyorsanız, okuduğunuz bölümle ilgili mi çalışmak istersiniz?

Evet Hayır

19. Bir Öğrenci Kulübüne üye misiniz?

20. Türkiye’de gördüğünüz eğitim beklentilerinizi karşılıyor mu?

Evet Hayır

21. Eğitim amacıyla Türkiye’yi tercih ettiğiniz için pişman mısınız? Lütfen nedenini yazınız

Evet..... Hayır.....

22. Okuduğunuz bölümü tercih ettiğiniz için pişman mısınız? Lütfen nedenini yazınız

Evet

Hayır

23. Kütüphane çalışanlarının size karşı davranışından memnun musunuz?

Evet

Hayır

Fikrim Yok

Lütfen size en yakın olanını işaretleyiniz		Memnun değilim	Orta Düzeyde Memnunum	Memnunum	Fikrim yok
22	Kütüphane çalışanlarının bana karşı davranışından				
23	Kütüphanedeki dokümanların düzenleniş şeklinden				
24	Kütüphane ödünç alma- verme biriminden				
25	Genel olarak kütüphane hizmetlerinden				
26	Üniversitedeki yemekhane yemeklerinden ve çeşitliliğinden				
Lütfen size en yakın olanını işaretleyiniz		Memnun değilim	Orta Düzeyde Memnunum	Memnunum	Fikrim yok
28	Kampus içindeki yiyecek/içecek olanaklarından				
29	Kampus içindeki yiyeceklerin kalitesinden				
30	Yemekhane dışı kafeterya yemeklerinden				
32	Sağlık Merkezine/Hastaneye ulaşımından				
33	Sağlık çalışanlarından (doktor, hemşire idari personel)				
34	Sağlık hizmetleri işleyişinden				
35	Sağlık Merkezinde sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden				
37	Üniversitedeki barınma tesislerinin yeterliliğinden				

38	Üniversitedeki bilgisayar laboratuvarı ve İnternet olanaklarından (erişim hızı, wifi vb.)				
39	Kampüs güvenliğinden				
40	Kampüse ulaşım durumundan				
41	Spor tesisleri olanaklarından				
42	Spor tesisleri fiyatlarından (yüzme havuzu, halı saha, fitness vb.)				
43	Uluslararası öğrenciler için düzenlenen spor organizasyonlarından				
44	Uluslararası öğrenciler için düzenlenen tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden				
46	Üniversitemizin dünya sıralamasındaki yerinden				
54	Türkiye vatandaşlarının size karşı davranışlarından				
47	Türk öğrencilerin size karşı davranışlarından				
48	Üniversitedeki uluslararası biriminin faaliyetlerinden				
49	Üniversitedeki uluslararası toplulukların sayısı ve çeşitliliğinden				
50	Uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetlerinden				
52	Uluslararası program olanaklarından (Erasmus, vb.)				
53	Okuduğunuz bölümün kendi ülkenizdeki desteklemeye yönelik yaklaşımlarından				
55	Üniversite dışında uluslararası öğrenciler için sunulan hizmetlerden				
56	Üniversitedeki uluslararası öğrencilerin yaşam kalitesinden				

57	Üniversitenizdeki sosyal yaşam kalitesinden				
58	Genel olarak Türkiye'deki yaşantıdan				

Önerileriniz ve eklemek istedikleriniz

.....
.....
.....

Zaman ayırdığınız için teşekkürler

Ek- 5 Görüşme Formu İngilizce

Page 1 of 5

INTERVIEW FORM

Dear International Students,

This survey Hacettepe University Institute of Social Sciences, which is set according to the Department of Social Services " Hacettepe University "EDUCATION SEES PROFILE OF INTERNATIONAL STUDENTS", needs and problems of" theme is related to the implementation of the Master's thesis.

This research data obtained as a result to be used for scientific purposes and in no way will not be shared with others. Please check the internal questions in the survey, and most close to you. Thank you in advance for your participation and your support, I extend my respect.

Razieh GHANBARY
Hacettepe University İ.I.B.F.
Department of Social Services

1. What is your age?
2. Gender?
() Woman () man
3. Marital Status
() Single () Married () wife has died () Divorced
4. Do you speak Turkish?
() Yes () No
5. Which country did you come from? Please enter.....
6. How long have you been in Turkey?
..... Year..... Month
7. What is your view that you are learning in higher education?
() License () Master () Ph.D.
8. Your Faculty / Institute: Your
Section / Department to Department:
Your class / Period to:
9. Do you work in any job in the education process?
() Yes () No
10. What is your monthly income?
11. How much do you spend per month? (Approximately)
12. Do you receive a scholarship from anywhere? () Yes () No

13. Does your family support you from the educational process in financial terms?
 Yes No
14. Where are you living in Turkey?
 State Dormitory Private students at home
 With my family other.....
15. What is the cause of your choosing Turkey for training? (You can select multiple options)
 It is easy to switch to another country
 Is more successful education system in Turkey
 Turkey is not easy training system
 Other (please enter).....
16. What is your most difficult subject in the educational process? (You can select multiple options)
 University and from the place you left off
 Language differences
 The differences in the education system
 To communicate with instructor
 Difficulty in understanding Courses
 Other
17. Where do you want to continue your life after the training?
 In my own country in Turkey in other countries
18. If you plan to work / live outside Turkey, you'll want to work with the partition you read?
 Yes No
19. Are you a member of a student club?
20. Does the training meet your expectations you can see in Turkey?
 Yes No
21. Do you regret that you chose to Turkey for educational purposes? Please write the reason
 Yes No.....
22. Do you regret choosing the chapter you read? Please write the reason
 Yeah
- No
23. Are you satisfied with the behavior of library employees against you?
 Yeah
 No
 No idea

	Please select the one closest to you	I am not satisfied	Satisfied Intermediate	Satisfied	No idea
22	Me against the behavior of library staff				
23	The arrangement in the form of documents in the library				
24	Making own arrangements on the borrowed library unit				
25	the general library services				
26	From the University of cafeteria food and diversity				
28	Campus within the food / beverage facilities				
29	The quality of food in the campus				
30	Cafeteria food out of the cafeteria				
32	Health Center / Hospital of transportation				
33	from health workers (doctors, nurses, administrative staff)				
34	Health services for the operation				
35	of counseling and guidance services offered at Health Center				
37	The adequacy of housing facilities in University				
38	computer labs in universities and internet facilities (access speed, Wi-Fi, etc.).				
39	The campus security				

	Please select the one closest to you	I am not satisfied	Satisfied Intermediate	Satisfied	No idea
40	In the case of transportation to campus				
41	facilities sports facilities				
42	Sports facilities of the price (swimming pool, football, fitness, etc.)				
43	regulation of sports organizations for international students				
44	getting organized for international students, the celebration, the information events				
46	Our place in the world ranking of universities				
54	the behavior you against citizens of Turkey				
47	Turkish students against the behavior of you				
48	the activities of the international unit at the University				
49	The number of international community and the diversity of the university				
50	the consulting and information services offered by the international relations department				
52	facilities international programs (Erasmus, etc.).				
53	The chapter you are reading the approaches to support your country				
54	The services for international students outside the University				

55	The quality of life for international students at the university				
56	The social quality of life in your University				
57	In general, the life in Turkey				

Suggestions and want to add

.....
.....
.....
.....
.....

Thank you for taking the time

EK 6- ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Razieh GHANBARY

Doğum Yeri ve Tarihi: IRAN, 11.09.1985

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi: İran- Tebriz. ARAS YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMU İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi TİCARET Bölümü (2009-2011)

Yüksek Lisans Öğrenimi: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Hizmet ABD (2012-2016)

Bildiği Yabancı Diller: Türkçe, Azerice, Farsça, İngilizce

İş Deneyimi

Stajlar: Gündem Çocuk Derneği stajyer- Ankara

Sağlık Ocağı- İran

Çalıştığı Kurumlar:

- Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü (2009, İran)
- Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel okul (2016, İran)
- Milli Eğitim Bakanlığına bağlı-Yabancı Dil- özel okul (2014- 2016, İran)
- Kızıl ay (gönüllü)
- Huzur evi (gönüllü)

Projeler: Ayna projesi stajyer- Ankara

Bilimsel Faaliyetler:

Sosyal Hizmet Sempozyumu 2012 Konya Selçük Üniversitesi: İran'da çalışan çocuklar

Aile ve Kadın Sempozyumu -16 Mayıs 2013, Kırıkkale üniversitesi: İran kadınları

İletişim

E-Posta Adresi: raziyeganbari@yahoo.com

Tarih: 01.12.2016